

Pháp luật

SỐ 339
(8.418)

5/12/2021
XUẤT BẢN TỪ NĂM 1985

CƠ QUAN CỦA BỘ TƯ PHÁP

VIỆT NAM

CHỦ NHẬT

*Tổ cam thế giới,
để nhà là tổ ấm!*

Trang: 4+5+6+7+8

Phụ nữ Việt Nam khởi nghiệp giỏi chẳng kém gì đàn ông

● Phó Thủ tướng Thường trực Phạm Bình Minh và Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam Hà Thị Nga trao Giải Nâng tầm thương hiệu OCOP cho tác giả Vi Thị Lụa với dự án Trà điệp cá Lụa Vy năm 2021.

Thời gian qua Việt Nam luôn nằm trong top 10 toàn cầu các quốc gia dẫn đầu về thành tựu tiến bộ phụ nữ cùng một số nước Phillipines, Thái Lan và New Zealand... Để có được thành tựu tiến bộ phụ nữ đó, có sự góp phần không nhỏ của năng lực tham gia khởi nghiệp của phụ nữ Việt Nam.

Việt Nam là nơi các nữ doanh nhân có được điều kiện thuận lợi nhất để phát triển

Trong bối cảnh phần lớn doanh nghiệp đang đứng trước những khó khăn chưa từng có do dịch bệnh Covid-19 nhưng rất nhiều phụ nữ vẫn theo đuổi khát vọng khởi nghiệp. Bằng chứng là phát động từ trung tuần tháng 2/2021, số lượng dự án gửi về dự thi cấp trung ương Cuộc thi Phụ nữ khởi nghiệp lần thứ 4 với chủ đề “Phụ nữ khởi nghiệp nâng tầm thương hiệu sản phẩm OCOP” năm nay tăng 1,6 lần so với năm 2020 đã cho thấy sự sẵn sàng và quyết tâm khôi phục và phát triển kinh tế hậu Covid-19 của phụ nữ.

Cuộc thi đã thu hút được đông đảo phụ nữ thuộc mọi thành phần, mọi lứa tuổi tham gia, thí sinh trẻ nhất mới 17 tuổi và thí sinh cao tuổi nhất là 71 tuổi và trong số 1.449 chủ thể dự thi có 14% là doanh nghiệp, 15% là hợp tác xã; có tới gần 1 phần 3 là mô hình giảm nghèo và phụ nữ khuyết tật chiếm 5%; 13% dự án đến từ vùng dân tộc thiểu số, 10% sản phẩm/dịch vụ của các dự án đã tham gia Chương trình mỗi xã một sản phẩm (OCOP), đạt chuẩn từ 3-4 sao.

Điều đặc biệt, trong tổng số dự án dự thi, có tới 21% chủ thể là chị em phụ nữ sắp/đã mãn hạn tù tái hòa nhập cộng đồng; phụ nữ khuyết tật chiếm 5%, phụ nữ bị ảnh hưởng bởi HIV chiếm 1%; 24 dự án của các em nữ sinh viên các trường đại học trên cả nước.

Tháng 11/2019, kết quả khảo sát lần thứ ba về Chỉ số phát triển nữ doanh nhân (MIWE) ghi nhận Việt Nam nằm trong top 20 thị trường là nơi các nữ doanh nhân có được điều kiện thuận lợi nhất để phát triển. Khảo sát ghi nhận sự phát triển và thành tựu của các nữ doanh nhân và chủ doanh nghiệp tại 58 quốc gia, nơi chiếm gần 80% lực lượng lao động nữ của thế giới, dựa trên ba yếu tố gồm thành tựu tiến bộ của phụ nữ, tài sản tri thức và tài chính, cuối cùng là các yếu tố hỗ trợ khởi nghiệp. Tại thị trường châu Á Thái Bình Dương, phụ nữ tại Indonesia, Philippines và Việt Nam đã đạt được sự bình đẳng với nam giới về năng lực tham gia khởi nghiệp.

Ở Việt Nam, cứ 4 doanh nghiệp tư nhân sẽ có 1 doanh nghiệp do phụ nữ lãnh đạo. Nữ giới đóng góp tới 40% của cải cho nền kinh tế Việt Nam. Ngoài đóng vai trò trong phát

triển kinh tế xã hội, các doanh nghiệp do phụ nữ làm chủ thể hiện nhiều ưu điểm hơn như sử dụng nhiều lao động nữ hơn, chi trả bảo hiểm xã hội cao hơn, chi phí tạo ra một việc làm thấp hơn, giải quyết nhiều thách thức xã hội...

Hay nói cách khác, phụ nữ Việt Nam khởi nghiệp, làm kinh tế giỏi chẳng kém gì đàn ông. Và nhận định này đã được chứng minh qua sự thành công của các tấm gương doanh nhân nữ như: tỷ phú Nguyễn Thị Phương Thảo, “nữ tướng” Mai Kiều Liên, nữ doanh nhân quyền lực ASEAN – Thái Hương, nữ tướng vàng thời trang Cao Thị Ngọc Dung, “bà trùm” thủy sản Trương Thị Lệ Khanh, người đàn bà quyền lực Nguyễn Thị Nga...

Nam giới làm bộ phận cho chị em thăng hoa và sáng tạo

Hai năm qua, dịch bệnh đã hoành hành làm cả thế giới phát triển chững lại, Việt Nam cũng không ngoại lệ. Doanh nghiệp bị thất thu, người lao động không có việc làm. Các doanh nghiệp do phụ nữ khởi nghiệp, lãnh đạo, làm chủ cũng bị ảnh hưởng. Phụ nữ đổi mới sáng tạo giải quyết các thách thức xã hội trong bối cảnh Covid-19 là vấn đề được đặc biệt quan tâm và cũng là chủ đề buổi hội thảo do Viện Nghiên cứu quản lý phát triển bền vững; Trung tâm Ứng dụng KHCN và Khởi nghiệp (COSTAS), Hội nữ trí thức Hà Nội, United Way Worldwide tổ chức mới đây.

Tại hội thảo các doanh nghiệp tiêu biểu như Sao Thái Dương hay doanh nghiệp khởi

ngiệp Aligo Kids đã chia sẻ về các câu chuyện của họ trong việc giải quyết các thách thức xã hội.

Bà Nguyễn Thị Hương Liên - Phó Tổng giám đốc Sao Thái Dương chia sẻ: “Trong bối cảnh Covid-19, chúng tôi thấy vai trò của mình trong việc đóng góp giải quyết thách thức xã hội. Khi thấy nước mình đang cần các bộ xét nghiệm Covid-19, Sao Thái Dương đã tham gia ngay, tình hình lúc ấy gấp nên không bàn tới lợi nhuận hay kinh doanh bởi chúng tôi xác định đây là việc mình cần làm. Sao Thái Dương chính vì thế trở thành một trong các đơn vị tiên phong cung cấp bộ xét nghiệm Covid-19 tại Việt Nam và có thành công trong kinh doanh, nhưng trước hết là sự thành công của việc tham gia giải quyết các vấn đề xã hội”.

Bà Ngô Thuý Anh, sáng lập, giám đốc Hasu, Aligo Kids, Aligo Media và Memory Love Book cho biết: “Là doanh nghiệp khởi nghiệp, thích ứng với nhu cầu thay đổi của khách hàng vô cùng quan trọng. Trong bối cảnh đại dịch, startup đương nhiên gặp thách thức nhưng cũng phải tìm thấy cơ hội, việc giải quyết các vấn đề của khách hàng, cũng là giải quyết các thách thức xã hội”. Với startup của mình, Thuý Anh đã tìm ra các giải pháp mới để hỗ trợ trẻ em, hỗ trợ người cao tuổi về vấn đề sức khỏe tâm thần.

Chia sẻ về các giải pháp thúc đẩy phụ nữ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, ông Phạm Hồng Quát - Cục trưởng Cục trưởng Cục Phát triển Thị trường và Doanh nghiệp Khoa học và Công nghệ đưa ra quan điểm rất độc đáo

rằng để hỗ trợ những người phụ nữ có tinh thần khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, chúng ta hãy tạo ra hệ sinh thái mà trong đó kể cả nam giới là nguồn cảm hứng, là nơi cùng cổ niệm tin để phụ nữ có thể khai phá nội lực, nhận ra những vấn đề cần giải quyết và sáng tạo khi đưa ra phương án giải quyết.

“Khi có được bộ phận là nam giới, phụ nữ đưa ra những giải pháp mới, lan tỏa giá trị cộng đồng và chính chúng ta cũng sẽ là người hưởng lợi, không chỉ ở trong nước mà còn trên phạm vi quốc tế. Vậy nên, trong thời gian tới, chúng ta hãy cùng nhau truyền cảm hứng, trao niềm tin, trao thách thức, làm bộ phận cho chị em thăng hoa và sáng tạo” - , ông Phạm Hồng Quát nhấn mạnh.

Có thể thấy, thực tế đã chứng minh trong đại dịch Covid-19, phụ nữ với khả năng thích ứng, chịu áp lực và linh hoạt có thể thúc đẩy tốt hơn quá trình phát triển kinh tế, vừa giải quyết các vấn đề xã hội. Vấn đề ở đây là cần quan tâm tới việc xây dựng hệ sinh thái đoàn kết đồng lòng, tìm ra giải pháp thúc đẩy hợp tác liên kết giữa các doanh nghiệp khởi nghiệp với các nhà khoa học, tập đoàn, nhà đầu tư để hỗ trợ các doanh nghiệp khởi nghiệp của phụ nữ, tháo bỏ những rào cản cho sự phát triển và tiến bộ của phụ nữ.

Mọi phụ nữ đều cần tự tin vào bản thân mình, khẳng định quyền được lựa chọn, theo đuổi ước mơ, sáng tạo và đóng góp vào tiến trình phát triển xã hội. Phụ nữ thành công và hạnh phúc cũng thì chắc chắn xã hội cũng phát triển bền vững và hạnh phúc. **HỒNG MINH**

● Nguyễn Ngọc Hương với dự án khởi nghiệp “Bột rau sấy lạnh” đã xuất sắc vượt qua các thí sinh, nhận giải nhất cuộc thi Dự án khởi nghiệp sáng tạo thanh niên nông thôn năm 2019.

● Những phụ nữ ảnh hưởng nhất Việt Nam năm 2019 theo bình chọn của Forbes.

Pháp luật
VIỆT NAM

● Tổng Biên tập:
TS. ĐÀO VĂN HỘI

● Phó Tổng Biên tập:
TRẦN ĐỨC VINH (Thường trực)
TRẦN NGỌC HÀ
HÀ ANH BÌNH

● Tổ chức thực hiện:
BÙI THỊ XUÂN HOA

● **TÒA SOẠN:** Số 42 ngõ 29 Nguyễn Chí Thanh, phường Ngọc Khánh, quận Ba Đình, Hà Nội.
*ĐT: (024) 37245180
*Fax: (024) 37245178
*Email: baoplvn2014@gmail.com.
● **GPXB** số 86/GP-BTTTT ngày 06/03/2014 do Bộ TTTT cấp.
● **Giấy phép sửa đổi, bổ sung** số 290/GP-BTTTT ngày 22/9/2014 do Bộ TTTT cấp
● **Thiết kế mỹ thuật tại Tòa soạn.**
● In tại Cty TNHH MTV In báo Hà Nội Mới; Cty In Ba Đình.

● **Cơ quan đại diện:**
TP HCM: 200C Võ Văn Tần, P5, Q3, TP HCM.
*ĐT: (028)38181281 *Email: plvnp2@gmail.com.
Khu vực ĐBSCL: 109 Trần Văn Hoài, Ninh Kiều, Cần Thơ
*ĐT: (0292) 3819009 *Email: canthophapluatvn@gmail.com.
Duyên hải phía Bắc: 10 Hồ Sen, Lê Chân, Hải Phòng.
*ĐT: 0973465555. Email: vanphongplvn@gmail.com;
Miền Trung và Tây Nguyên: 92 Hoàng Văn Thụ, Pleiku, Gia Lai.
ĐT: (0269) 365 8888 - 0963 111 333
*Email: baophapluat.mientrungtaynguyen@gmail.com
● **Văn phòng đại diện:**
Lào Cai: Số nhà 06, lô B2, đường D3, phố Cao Lỗ - TP. Lào Cai, tỉnh Lào Cai. ĐT: 0903211537
Phú Thọ: đường Nguyễn Tất Thành, Việt Trì; ĐT: 0981391333.
*Email: vutienplvn@gmail.com;
Quảng Ninh: 701 Nguyễn Văn Cừ, Hạ Long *ĐT: 0912181122;
Nam Định: 455 Trường Chinh, TP Nam Định *ĐT: 0978295869;

Nghe An: 93 Nguyễn Thị Minh Khai, TP Vinh, Nghệ An *ĐT: 0916635077
*Email: ngotoanbc@gmail.com
Thừa Thiên - Huế: 22 Nguyễn Lương Bằng, TP Huế *ĐT: (0234) 3888666 - 0903029099;
*Email: quangtam07@gmail.com
Đà Nẵng: 93 Dương Trí Trạch, Sơn Trà *ĐT: 0984282929. *Email: Ledanhtao224@gmail.com;
Khánh Hòa: 125 Hoàng Hoa Thám, TP Nha Trang *ĐT: 0905555722.
*Email: leanhduc.plvn@gmail.com
Lâm Đồng: A22 Trần Lê, TP Đà Lạt *ĐT: 0914876019. *Email: longbc07@gmail.com
Đồng Nai: 134 Phan Trung, Biên Hòa *ĐT: (0251) 6273279 - 0918442754.
*Email: huynhngochieu7979@gmail.com.vn
Tiền Giang: 242 Nguyễn Công Bình, Trung An, Mỹ Tho, Tiền Giang. *ĐT: 0888616767.
*Email: duchien.plvn@gmail.com
Kiên Giang: P24 -10 đường 3/2, Rạch Giá, Kiên Giang. *ĐT: 0843135555.
*Email: minhthu.plvn@gmail.com.

Liên hệ thông tin - quảng cáo: Nguyễn Sinh Hùng - ĐT: 0349610152

MÀ ĐẶT BÁO: B51

Giá: 6.800Đ
(SÁU NGHÌN TÁM TRĂM ĐỒNG)

Du học hay tâm lý đám đông?

Chị N.K, một tiến sĩ người Việt hiện là chuyên gia nghiên cứu tại Trường Excelia - Pháp. Với kinh nghiệm nhiều năm học hành và làm việc tại nước ngoài, chị có nhiều bài viết về các vấn đề giáo dục và những chia sẻ về kinh nghiệm du học, kỹ năng học tập và phát triển bản thân cho các em học sinh, sinh viên. Theo đó, trong suốt 10 năm sống ở nước ngoài, chị thường xuyên được các bạn trong nước xin lời khuyên về việc du học. Có thể thấy, nhu cầu được du học là rất lớn và lý do mong muốn đi du học cũng rất đa dạng. Đối với các bé cấp 3, phần lớn lý do các cháu đi du học là “bạn bè trong lớp đều đi cả, cháu cũng muốn đi”. Đáng tiếc là không chỉ các cháu mà nhiều phụ huynh cũng có suy nghĩ như vậy. Vì nhìn thấy bạn bè xung quanh đều đã cho con du học cả, mà con mình lại học ở Việt Nam thì bỗng nhiên cảm thấy thiệt thòi cho con quá.

Nếu các cháu học cấp 3 ở trường tư hay quốc tế thì con đường du học gần như hiển nhiên. Một số khác học ở trường chuyên, lớp chọn, nếu điều kiện kinh tế của cha mẹ không quá dồi dào thì các cháu sẽ dốc sức để tìm học bổng. Tuy nhiên, vì nhiều khi để đi cho bằng bạn bằng bè nên vội vã nhầm lẫn chọn đại 1 chương trình nào đó.

Một bộ phận phụ huynh khác cũng suy nghĩ rằng cho con ra nước ngoài để con đỡ hư, vì sợ rằng ở môi trường đại học trong nước, các con sẽ dễ tiếp xúc với nhiều bạn hư. Nhất là giờ đã lớn, suy nghĩ đã tự do hơn, cha mẹ không quản được. Theo chị N.K, có lẽ phụ huynh không biết rằng, du học thì các con vẫn có thể “hư”, theo một cách nào đó. Nhốt mình trong phòng chơi điện tử suốt đêm, có hư không? Ăn uống thì toàn dùng đồ có sẵn, có hư không? Bỏ học đi chơi, có hư không? Vào bar, hút cần sa, bia bọt tiệc tùng thâu đêm suốt sáng, có hư không? Ở Việt Nam có gì thì ở Tây cũng có đủ, muốn hư là hư được ngay.

Một nhóm khác, hầu hết là những người đã tốt nghiệp đại học và đi làm được vài năm, bỗng chốc bùng lên mong muốn được đi nước ngoài. Một mặt cũng là vì bạn bè cùng lứa đã đi du học (và cuộc sống qua MXH của họ mới đáng mơ ước làm sao chứ!). Mặt khác, cũng là vì cảm thấy chán nản, nên muốn ra nước ngoài để trải nghiệm cuộc

Du học có còn đáng ước ao?

Cuộc khảo sát về khả năng có việc làm sau tốt nghiệp của sinh viên các trường đại học năm 2021, do Công ty tư vấn nhân sự Emerging của Pháp thực hiện, có sự tham gia của hàng nghìn doanh nghiệp. Từ ảnh hưởng của Covid-19, các nhà tuyển dụng xếp kỹ năng mềm và kiến thức số là quan trọng hàng đầu. Các vị trí tiếp theo lần lượt là sự chuyên môn hóa, sự chú trọng vào nghề nghiệp và am tường về kỹ thuật số...

● **Mỗi người đều có thể thành công dù du học hay không.**

sống mới. Cho nên khi hỏi họ muốn học gì, ở đâu khi ra nước ngoài thì các bạn đều trả lời rất mong lung, vì chính họ cũng không thể xác định được mình muốn gì.

Rất có thể, chính vì không tìm hiểu kỹ ngay từ đầu mà nhiều người đã phung phí rất nhiều tiền bạc lẫn thời gian ở một nơi mình không thuộc về, thậm chí là tổn hại đến cả sức khoẻ lẫn tinh thần. Trên thực tế, cuộc sống ở nước ngoài không phải là màu hồng như chúng ta vẫn thường thấy trên mạng xã hội.

Một người mới ra nước ngoài lần đầu tiên sẽ thường phải đối mặt với những rào cản về ngôn ngữ (kể cả khi chúng ta đã đạt chuẩn chứng chỉ ngoại ngữ theo yêu cầu), rào cản văn hoá, lối sống, luật lệ. Đó là còn chưa kể đến những xa cách, thiếu thốn về mặt tinh cảm. Nhiều du học sinh Việt Nam cũng thiếu kỹ năng sống một cách đáng kể, đặc biệt ở bậc đại học.

Bên cạnh đó, việc học tập ở nước ngoài cũng đòi hỏi khả năng tự học rất lớn, nghĩa là giáo viên thường không đi theo sau để đốc thúc, giục giã mà người học cần phải tự chủ hoàn

toàn. Vì thế, ban đầu sinh viên cứ tưởng rằng thầy cô ở Tây dễ tính, việc học bên Tây cũng thoải mái, nhẹ như lông hồng, nhưng đến gần cuối kỳ thì mới té ngựa.

Ngoài ra, không chỉ tự chủ mà còn đòi hỏi người học cần phải biết tự học, tự nghiên cứu, chứ không chỉ thầy giảng, trò ghi một cách thụ động ở trên lớp. Tài liệu phải biết cách tự tìm kiếm, tự tổng hợp, phải đọc, viết rất nhiều để tự tích lũy kiến thức. Thầy cô giáo chỉ là người hướng dẫn trên lớp và trả lời các thắc mắc của sinh viên.

Bên cạnh đó, rào cản về văn hoá cũng khiến nhiều du học sinh không thể hoà nhập với cuộc sống ở nước bạn, chỉ sống khép kín và thu mình trong cộng đồng Việt Nam. Vì thế, dù đi du học nhưng du học sinh lại không học hỏi được cái hay, cái khác biệt ở nơi mình đến.

“Tôi đã khuyên người bạn của tôi để con học ở Việt Nam vì cho tới giờ phút này, chị vẫn không biết rõ con trai muốn học ngành gì và ở đâu. Nơi con muốn đến thì chị lại không muốn để con đi, nơi chị chọn thì con trai chị không muốn. Đây là quyết định sẽ thay đổi cuộc đời cháu, hãy để cháu là người chủ

động trong dự án này, bằng không, anh chị chỉ phí tiền vô ích mà có khi còn bị cháu trách móc đấy. Cháu còn cả cuộc đời phía trước, đừng ép cháu làm việc cháu không muốn hay không sẵn sàng”...

Mỗi người đều có thể thành công theo cách của mình

Hai năm lại đây, câu hỏi du học tự túc sớm hay muộn? Có nên đi du học trong đại dịch là những câu hỏi phụ huynh đặt ra trên các diễn đàn. Có thể nói, nếu như trước đại dịch, cho con du học là mục tiêu của các gia đình có điều kiện. Và du học được xem như tiêu chí để con không “thiệt thòi” so với “con nhà người ta”. Du học cũng là những bước khởi đầu để các con hoặc gia đình sẽ định cư ở một miền đất mới... Thế nhưng, sau hai năm đại dịch, quan điểm đó đã thay đổi với không ít phụ huynh. Họ cho rằng, ngày nay, trong thế giới phẳng, sống ở Mỹ hay Việt Nam không còn là điều hồi thúc nữa.

Tham gia trên một diễn đàn, để trả lời câu hỏi nên du học sớm hay muộn? Bạn Chu Dũng, một du học sinh cũng đưa ra những câu chuyện có thật: “Mình có người bạn đến thạc sĩ mới sang học ở Mỹ. Bạn này

điểm đầu vào thì cao lắm, học cũng giỏi, nhưng mà dở cái là ở Mỹ đâu có phải cứ giỏi là tìm việc được đâu. Nhiều hôm bạn ấy xì trét vì bạn đồng học xin được thực tập với thạc sĩ mà bạn ấy thì không được dù bạn ấy giỏi hơn. Thành ra khó càng thêm khó. Đến cuối cùng thì bạn ấy vẫn không vượt qua được.

Lại có người bạn khác, đại học thì học ở Việt Nam thôi. Bạn ấy đi làm vài năm thì xin thạc sĩ sang Hàn học. Trong thời gian đó thì liên hệ với giáo sư bên Mỹ, cuối cùng xin được học bổng Tiến sĩ Mỹ. Bạn ấy đang làm thì thầy có công ty ở ngoài, bạn làm luôn cho công ty của thầy. Thấy đi làm ổn bạn ấy có đầy bằng thạc sĩ trong 3 năm, để còn đi làm. Năm thứ ba bạn ấy đón vợ con sang. Sau khi tốt nghiệp bạn ấy chuyển công ty khác, kiếm tiền nuôi vợ nuôi con luôn.

Mình có một em kém vài tuổi, học hoàn toàn trong nước thôi. Chưa ra trường em ấy đã thực tập ở một công ty start-up. Em ấy cày từng thử một trong công ty đó rồi cũng trưởng thành cùng sức lớn của công ty luôn. Rồi em ấy làm 1 cái học bổng trao đổi 6 tháng, về được lên thẳng Ban Giám đốc dù có tí tuổi đầu. Thật sự là tài không đợi tuổi, cũng chẳng cần du học.

Thực ra đi đâu cũng được, sớm hay muộn đều được nhưng bạn cần hiểu rằng du học không phải là mục tiêu duy nhất của đời mình. Du học xong để làm gì mới là câu hỏi quan trọng hơn? Nếu xác định được mục tiêu đó thì sẽ có sự chuẩn bị tốt hơn từ bản thân hoặc từ cả gia đình. Nếu như thế thì dù đi sớm, đi muộn hay không đi luôn, bạn đều sẽ thành công.

Cuối cùng mình rất đồng ý với một bài trong nhóm cách đây vài hôm, đi không nhất định phải đi sớm, càng không nhất định phải đi Mỹ và không đi thì cũng chẳng sao cả. Mỗi người đều có thể tự thành công theo cách của mình”.

Còn theo thầy Vũ Khắc Ngọc (Hà Nội), nếu như 30 năm trước chỉ cần có tiếng Anh là dễ kiếm tiền. Và 20 năm trước, chỉ cần du học về là kinh khủng. Nhưng bây giờ, rất nhiều công ty lớn mà mình biết, thì cho dù bạn giỏi tiếng Anh hay bạn đi du học về người ta cũng còn phải cân nhắc, đong đếm chẵn. Năng lực thật sự mới quan trọng. Do đó, với các bạn trẻ, công thức thành công bây giờ là: Thái độ tốt + Trình độ tốt hoặc Nỗ lực + Năng lực...

MIỀN THẢO

Bằng cấp du học ngày càng “mất giá”?

GS Aaron Koh Soon Lee (Đại học Trung Văn Hương Cảng) nhận định, trước đây các nhà tuyển dụng có xu hướng nghĩ rằng trải nghiệm một hệ thống giáo dục nước ngoài khiến sinh viên tự do và sáng tạo hơn. Họ coi du học phương Tây là tốt nhất. Điều này khiến bằng tốt nghiệp đại học ở nước ngoài giống như giấy thông hành cho sinh viên. Nhưng khi các trường đại học trong nước thăng hạng trên các bảng xếp hạng thế giới, du học sinh nhận thấy họ không còn là lựa chọn hàng đầu khi về nước xin việc.

Cũng theo GS Aaron Koh Soon Lee, sinh viên quốc tế bị đối xử như những “món hàng” hái ra tiền. “Các trường đại học phương Tây phụ thuộc rất nhiều vào học phí mà sinh viên quốc tế phải trả, nhưng một số trường không cung cấp được cho sinh viên những dịch vụ tương đương số tiền họ đóng”, GS Koh chia sẻ về lý do có thể khiến bằng cấp du học ngày càng “mất giá”...

● **ĐH Harvard (Mỹ) - giấc mơ của du học sinh giỏi.**

TÔ CAM THẾ GIỚI, ĐỂ NHÀ LÀ TỔ ẤM!

Chống bạo lực với phụ nữ – việc đó nằm trong tay chúng ta

Bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái, dù xảy ra ở đâu đi nữa, đều là hành vi xâm phạm quyền con người và môi trường mạng cũng không ngoại lệ. Có một sự thật gây nhức nhối, đó là trên thế giới hiện nay, phụ nữ có rất ít biện pháp để tự bảo vệ bản thân trên mạng. Quyền được sống không bạo lực, ngay cả trên môi trường mạng

Theo nghiên cứu của tổ chức Plan International, có đến 68% các thiếu nữ ở Philippines từng bị quấy rối trên mạng, đặc biệt là mạng xã hội, có nghĩa là trung bình 10 thiếu nữ thì có đến 7 người bị quấy rối. Đa số các thiếu nữ cho biết tình trạng quấy rối diễn ra “thường xuyên” (50%) hoặc “rất thường xuyên” (33%). Đáng chú ý là 8 trong số 10 người được khảo sát cho biết họ hoặc bạn bè nữ từng bị đe dọa bạo lực tình dục trên mạng xã hội. Càng tồi tệ hơn là trong 67% các trường hợp, thủ phạm quấy rối lại là những người họ quen biết.

“Tỷ lệ bạo lực trên mạng đối với các thiếu nữ và phụ nữ trẻ là đáng báo động. Trong đại dịch toàn cầu và thế giới ngày càng số hóa, các thiếu nữ đang đối diện với nguy cơ cao nhất từ trước đến nay”, theo chuyên gia Mona Mariano tại Plan International. Bà cho biết các nạn nhân còn bị ảnh hưởng đến cuộc sống. Kết quả nghiên cứu dựa trên khảo sát quy mô lớn và phỏng vấn chuyên sâu đối với hơn 14.000 phụ nữ trẻ từ 15-24 tuổi tại 31 quốc gia, trong đó có Philippines.

Hàng năm, vào Ngày Quốc tế xóa bỏ bạo lực đối với phụ nữ (25/11), và thông qua Chiến dịch UNiTE chấm dứt bạo lực với phụ nữ vào năm 2030 của Tổng thư ký Liên Hợp Quốc, Quỹ Dân số Liên hợp quốc (UNFPA) đều nêu cao lập trường chống lại mọi hình thức bạo lực. Năm nay, UNFPA kêu gọi mọi người ở khắp nơi trên thế giới cùng tham gia ngăn chặn bạo lực trên môi trường mạng.

Bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái, dù xảy ra ở đâu đi nữa, đều là hành vi xâm phạm quyền con người. Hàng ngày, càng có thêm nhiều người, dịch vụ và hoạt động chuyển sang môi trường mạng. Điều đó có nghĩa số lượng phụ nữ và trẻ em gái là nạn nhân của bạo lực đang ngày càng gia tăng.

Do đó, UNFPA đang thúc đẩy các chính phủ và các công ty công nghệ cùng đi đầu trong việc ngăn chặn bạo lực trên môi trường mạng. Trong tuyên bố, Giám đốc điều hành UNFPA, Tiến sỹ Natalia Kanem kêu gọi các nhà lập pháp, các nhà báo, các tổ chức xã hội dân sự và những người có ảnh hưởng hãy lên tiếng, đứng lên và hành động.

Có một sự thật gây nhức nhối, đó là trên thế giới hiện nay, phụ nữ có rất ít biện pháp để tự bảo vệ bản thân trên mạng, thậm chí con số này còn ít hơn số lượng các biện pháp hiện có bảo vệ bản quyền sở hữu trí tuệ. Việc vi phạm bản quyền có thể dẫn đến việc nội dung vi phạm bị xóa bỏ ngay lập tức, đi kèm cùng các hình phạt dân sự và hình sự. Phụ nữ và trẻ em gái là

● Sự kiện Bữa sáng Ruy Băng Trắng với chủ đề “Nhảy cảm giới trong xét xử các vụ án bạo lực với phụ nữ và trẻ em gái” tổ chức tại TANDTC.

nạn nhân của việc phát tán hình ảnh mà không có sự cho phép xứng đáng nhận được sự bảo vệ nghiêm ngặt hơn thế rất nhiều.

Tiến sỹ Natalia Kanem chỉ ra rằng bạo lực trên môi trường mạng có tác động xuyên biên giới và vượt ra khỏi các hệ thống kiểm soát. Việc ngăn chặn tình trạng này đòi hỏi những cách suy nghĩ và những hình thức hợp tác mới giữa các cơ quan quản lý, các công ty công nghệ, các nhà hoạt động kỹ thuật số và những người ủng hộ quyền phụ nữ. Ngoài ra, cần đặc biệt chú trọng tới những người trẻ - nhóm đối tượng có nguy cơ cao khi thường xuyên tiếp xúc với công nghệ. Những người trẻ, đặc biệt là trẻ em gái, cần có những thông tin và cách thức để tự bảo vệ bản thân một cách toàn diện.

“Chúng ta cần nhìn nhận rõ quy mô của vấn đề này và không thể chần chừ thêm được nữa dù chỉ một ngày. Bất kỳ ai, dù ở bất cứ đâu, cũng có quyền được sống một cuộc sống không bạo lực, ngay cả trên môi trường mạng. Thế giới ảo cũng là thực, và sự an toàn của nó cần phải được đảm bảo” - Giám đốc điều hành UNFPA nhấn mạnh.

“Lên đầu nguồn” để tìm cách loại bỏ bạo lực với phụ nữ

Đó là kinh nghiệm được Phó Đại sứ Israel tại Việt Nam Shirel Levi chia sẻ với truyền thông trong bài viết về kinh nghiệm của Israel trong giải quyết vấn đề bạo lực với phụ nữ, nhân Ngày Quốc tế xóa bỏ bạo lực đối với phụ nữ (25/11).

Theo Phó Đại sứ Israel tại Việt Nam Shirel Levi, chỉ cứu giúp nạn nhân của bạo lực là không đủ. Nhà báo về nữ quyền đồng thời là nhà hoạt động chính trị xã hội Gloria Steinem từng nói: “Chúng ta không chỉ cần đứng ở bờ sông giải cứu người đang chết đuối... Phải lên đầu nguồn để xem vì sao người ta rơi xuống nước”.

“Ở Israel, chúng tôi tin rằng mọi điều bắt đầu bằng giáo dục. Chúng ta cần dạy cho con trẻ, từ tuổi mẫu giáo, cách thảo luận, đối thoại, học cách kiểm soát stress và sự cảm thông. Khi trẻ em đến tuổi học sinh chúng ta dạy chúng về quan hệ lành mạnh, cách đối phó với sự thất vọng, xử trí nổi giận dữ và nhận ra dấu hiệu cảnh báo. Chúng ta cần gạt bỏ những điều đã học. Chúng ta cần quên đi những khuôn

đôi trong cách chúng tôi xử lý vấn đề này. Phụ nữ tiếp cận nhiều hơn sự giúp đỡ và nhiều cơ sở bảo trợ được thành lập. Bộ Lao động và Phúc lợi Israel đã bắt đầu đào tạo nhân viên xã hội xử lý các vụ bạo hành gia đình và đưa nạn nhân tới các cơ quan phù hợp để chăm sóc. Ngoài ra, các trung tâm điều trị cho trẻ em và phụ nữ, cũng như liệu pháp nhóm cho nam giới bạo lực, đang phát triển ở Israel. Trường cảnh sát Israel đang huấn luyện các tân cảnh sát về bạo lực về giới ngay từ đầu, và đã thiết lập các đơn vị đặc biệt gồm cả phụ nữ và đàn ông để xử trí các vụ việc về bạo lực giới. Nhân viên công tác xã hội và bệnh viện đang được Bộ Y tế Israel huấn luyện đặc thù để học cách nhận diện nạn nhân của bạo lực giới, và các nạn nhân được miễn chi phí chăm sóc cấp cứu.

Nhiều tổ chức phi chính phủ hoạt động trong lĩnh vực này và quan trọng là chính phủ cũng phải có một vai trò tích cực về luật pháp. Nhờ cách tiếp cận tích cực của nhiều ủy ban quốc hội Israel và các nữ nghị sĩ, ngân sách dành cho các nhà bảo trợ, đường dây nóng và tổ chức phi chính phủ về bạo lực giới đã tăng lên. Những chủ đề trước đây không được thảo luận như quấy rối tình dục ở công sở giờ đã được thảo luận rộng rãi, và phụ nữ ngày càng nhận thức được quyền lên tiếng của mình.

Chúng ta cần nhận ra cái giá kinh tế phải trả cho bạo lực gia đình. Cần có chi phí cho cảnh sát, tòa án, nhà tù, hỗ trợ phúc lợi và đương nhiên là điều trị tâm lý và thể xác cho các nạn nhân và con cái họ. Hơn nữa, cần tính tới những ngày phụ nữ đã mất vì không thể làm việc cũng như năng lực bị bỏ phí của họ. Tại Việt Nam, phụ nữ chịu bạo lực phải dành 1/4 thu nhập hằng năm cho chi phí chăm sóc sức khỏe và thay thế đồ đạc bị phá hủy. Thiệt hại năng suất quốc gia tương đương với 1,8% GDP. Nếu chữa trị phần gốc rễ của vấn đề ngay từ đầu, chúng ta có thể cứu giúp phụ nữ và có thể giúp đỡ đất nước mình. Tất cả chúng ta đều có vai trò quan trọng. Chúng ta cần nói về bạo lực giới, cần tố cáo nó và tạo ra một môi trường an toàn cho tất cả. Việc đó nằm trong tay chúng ta” – Phó Đại sứ Israel tại Việt Nam Shirel Levi viết.

HOA BÙI

● Cùng cam kết hành động vì bình đẳng giới.

mẫu và vai trò về giới khi nuôi dạy trẻ. Chúng ta đặc biệt cần nâng cao nhận thức của nhà giáo và học sinh về việc nhận diện căng thẳng, đồng thời cải thiện quy trình báo cáo.

Trong 25 năm qua, bạo lực với phụ nữ không giảm ở Israel, nhưng đã có sự thay

“Tô cam thế giới” để xóa bỏ bạo lực với phụ nữ và trẻ em

Nhân Ngày Quốc tế xóa bỏ bạo lực đối với phụ nữ (25/11) và hưởng ứng Chiến dịch toàn cầu 16 Ngày hành động xóa bỏ bạo lực trên cơ sở giới với rất nhiều hoạt động diễn ra trên khắp thế giới từ ngày 25/11 đến ngày 10/12 (Ngày Quốc tế về quyền con người) hằng năm, từ đêm 25/11, nhiều tòa nhà và địa danh nổi tiếng tại các quốc gia, trong đó có Việt Nam sẽ được thắp sáng với màu cam, màu tượng trưng cho tương lai tươi sáng, không bạo lực của phụ nữ và trẻ em gái.

Tại Việt Nam, Tòa nhà Xanh Một Liên hợp quốc ở Hà Nội và bốn cây cầu nổi tiếng của Đà Nẵng gồm cầu Rồng, cầu sông Hàn, cầu Trần Thị Lý và cầu Tình yêu tham gia sáng kiến này. Những tòa nhà và địa danh này sẽ được thắp sáng cam trong suốt Chiến dịch 16 Ngày hành động nhằm thể hiện cam kết chấm dứt bạo lực với phụ nữ của các cơ quan chủ quản.

“Tô cam thế giới” trong suốt Chiến dịch 16 Ngày hành động chấm dứt bạo lực giới là một sáng kiến toàn cầu của Liên hợp quốc. Trong những năm qua, hàng trăm địa danh nổi tiếng tại nhiều quốc gia bao gồm Trụ sở Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh và cầu Rồng, cầu Sông Hàn (Việt Nam), Kim tự tháp Giza tại Ai Cập, Tòa nhà Empire State ở New York, Mỹ, Trụ sở Liên hợp quốc tại New York, Nhà ga Chatrapati Shivaji Terminus tại Mumbai, Trụ sở Liên minh châu Âu... đã được thắp sáng màu cam để truyền tải thông điệp chấm dứt bạo lực với phụ nữ.

Cũng trong ngày 25/11, hơn 100 đại biểu là các thẩm phán, kiểm sát viên, điều tra viên, luật sư, chuyên gia và các nhà hoạt động vì bình đẳng giới đến từ Tòa án nhân dân, Viện kiểm sát nhân dân, các bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Liên đoàn Luật sư Việt Nam, các tổ chức xã hội, đã tham gia sự kiện “Bữa sáng Ruy băng trắng” với chủ đề: “Nhảy cảm giới trong xét xử các vụ án bạo lực với phụ nữ và trẻ em gái trong bối cảnh đại dịch COVID-19”, tổ chức tại TANDTC. Đây là hoạt động nhằm nâng cao nhận thức và thực hành nhảy cảm giới của các cơ quan tiến hành tố tụng, người có thẩm quyền tiến hành tố tụng trong các vụ án hình sự, vụ việc dân sự có người tham gia tố tụng là phụ nữ và trẻ em.

TÔ CAM THẾ GIỚI, ĐỂ NHÀ LÀ TỔ ẤM!

Phụ nữ tẻ gia,
con trai nổi dãi...

Ngày nay, các chuẩn mực giới theo truyền thống văn hoá trước kia vẫn ăn sâu trong nhiều gia đình, dòng họ. Không ít người, kể cả những nam giới có trình độ vẫn coi việc chính của phụ nữ là sinh con, đẻ cái, tẻ gia, nội trợ. Nhiều gia đình vẫn mang nặng tư tưởng phải có con trai nổi dãi tông đường, con trai là người thừa kế tài sản, có người “chồng gây” nên phải tìm cách sinh con trai bằng mọi giá.

Trong nhiều gia đình có cả con trai, con gái thì lại có sự phân biệt, đối xử bất bình đẳng ngay trong chính gia đình mình. Con trai luôn có quyền nhiều hơn, được bênh vực hơn chị em gái, việc bếp núc, dọn dẹp nhà cửa cũng chỉ dạy con gái làm. Khi các con trưởng thành, lập gia đình thì bố mẹ lại để thừa kế tài sản phần lớn cho con trai, con gái chẳng qua cùng là “con người ta”, đi làm dâu thì hưởng phúc nhà chồng... Chính những quan điểm không phù hợp này vô hình trung đã dẫn đến những hệ lụy áp đặt những việc không tên trong gia đình lên vai người phụ nữ, biến những thời gian giải quyết việc nhà thành thời gian làm việc không được trả lương.

Thực tế cho thấy, phụ nữ đầu không biết nấu ăn giỏi, không thể một mình nấu cả chục mâm cỗ mà phụ nữ có thể lái máy bay, có thể bay vào vũ trụ nếu từ nhỏ đã được cha mẹ phát hiện và vun đắp khả năng ấy. Thậm chí, phụ nữ vẫn có thể làm đủ mọi việc và vẫn nội trợ giỏi. Đàn ông cũng vậy! Thế nhưng, trước nay, thay vì để tâm tới khả năng cá nhân của con cái thì nhiều cha mẹ mặc định, con trai phải hướng ngoại, phải học những nghề dành cho nam giới, còn con gái thì hướng nội và chỉ chọn những việc nhẹ nhàng phù hợp với thể chất... Trong khi đó, ngày nay, hai giới có thể hoàn toàn hoán đổi công việc cho nhau, những đầu bếp, chuyên gia trang điểm, cắt tóc, thời trang giới đều là nam giới. Và chúng ta đã có những nữ phi công trẻ là nữ...

Cùng với đó, những khuôn mẫu định kiến giới vẫn hiện hữu ngay từ những cuốn sách, những cuốn truyện mà trẻ được học từ những năm đầu đời. Trẻ em gái, phụ nữ thường được gắn với các vai trò như nấu ăn, chăm bé, làm việc nhà, công việc thì chủ yếu

Dù đã có nhiều thay đổi, nhưng những mặc định về con trai, con gái, về đàn ông, đàn bà đã khiến cho việc bình đẳng giới trở thành câu chuyện kéo dài nhiều thập niên không dứt!

● Khi bình đẳng giới không chỉ là “chuyện đàn bà”. (Ảnh minh họa)

được minh họa là cô giáo, y tá. Trong khi đó, trẻ em trai, nam giới được gắn với các hình ảnh kỹ sư, cảnh sát, bác sĩ hoặc người lãnh đạo, chỉ huy...

Bởi thế, không ít cặp vợ chồng đã sinh 2 con gái khoẻ mạnh, thông minh nhưng vẫn áp ụ bằng mọi giá có thêm con trai. Nhiều cặp đôi có con đầu lòng là gái thì tìm đủ phương pháp để sinh đứa thứ 2 phải là trai. Khoa học phát triển, nhiều biện pháp có thể áp dụng để lựa chọn, kiểm soát giới tính thai nhi và nhiều người đã chi rất nhiều tiền, thậm chí sang nước ngoài để được tư vấn, hướng dẫn sinh con trai. Đầu lòng hơn, có người còn lựa chọn việc bỏ thai khi biết đó là con gái. Hệ lụy thừa nam, thiếu nữ không chỉ trong tương lai. Theo tính toán

của các nhà nhân khẩu học, năm 2019, có khoảng 45.900 em gái bị thiếu hụt trong số sinh trong năm, chiếm tới 6,2% số lượng trẻ em gái sinh ra. Nếu tỷ số giới tính khi sinh vẫn tiếp tục cao như hiện nay thì chỉ khoảng hai, ba chục năm tới, sẽ có hàng triệu nam giới trong độ tuổi kết hôn sẽ không thể tìm được bạn đời.

Theo Tổng cục Thống kê tiến hành điều tra trong cuộc Tổng điều tra dân số và nhà ở năm 2019 là Tỷ số giới tính khi sinh (SRB), chỉ số phản ánh cân bằng giới tính của số bé trai và bé gái khi được sinh ra. Tỷ số giới tính khi sinh (TSGTKS) ở mức cân bằng tự nhiên là khi tỷ số này trong khoảng 103-107 trẻ trai so với 100 trẻ em gái sinh ra sống trong một khoảng thời gian xác định, thường là 1 năm của quốc gia hay đơn vị hành chính cấp tỉnh.

Nỗi ám ảnh tìm kiếm con trai và hệ lụy

Nhiều cặp vợ chồng bởi nỗi ám ảnh phải có người “chồng gây”, nổi dãi, quản lý tài sản mà tìm mọi biện pháp để có con trai. Trong nước chưa được thì ra nước ngoài, chỉ với mong mỏi có nơi nào đó đồng ý giúp họ lựa chọn giới tính trước sinh. Cũng không ít trường hợp mang thai tự nhiên, nhưng đến khi siêu âm cho kết quả giới tính không như mong

muốn, nhiều gia đình lựa chọn biện pháp bỏ thai. Nhiều bác sĩ cho biết, khi đã tư vấn để họ giữ lại thai nhi không được, nếu bác sĩ tại bệnh viện không nhận giúp họ bỏ thai, thì họ sẽ đến với các phòng khám tư. Không ít người mẹ đã bỏ lại con thơ vì những lựa chọn mạo hiểm này...

Theo mục 7 về Phá thai an toàn tại Quyết định số 4620/QĐ-BYT ngày 25/11/2009 của Bộ Y tế về việc ban hành “Hướng dẫn quốc gia về các dịch vụ chăm sóc sức khỏe sinh sản” thì tất cả các hành vi phá thai trên 22 tuần đều là vi phạm pháp luật. Tuy nhiên, trên thực tế cũng có không ít gia đình quyết định bỏ thai khi thai đã ngoài 22 tuần. Nếu bệnh viện từ chối vì vi phạm luật, thì thai phụ vẫn có nhiều cách để phá bỏ thai nhi, thậm chí họ tìm đến cả những cơ sở y tế không đảm bảo chuyên môn.

Và như vậy, nếu cứ cố đẻ sinh bằng được con trai, người phụ nữ có thể phải bỏ thai nhiều lần. Sau mỗi lần bỏ thai, là một lần đau đớn về thể xác và tinh thần. Bị nhiễm trùng, nguy cơ gây vô sinh thứ phát, thậm chí còn nguy hiểm đến tính mạng hoặc bị mắc bệnh trầm cảm, không thể mang thai, phải đi điều trị lâu dài.

Cùng với sự tổn kém hàng trăm triệu, không ít người, nếu xét nghiệm không chính xác (do thai

GS.TS Nguyễn Đình Cử, nguyên Viện trưởng Viện Dân số và Các vấn đề Xã hội - Đại học Kinh tế quốc dân: Mong muốn có con trai đã thành tìm kiếm con trai!

Giữa bất bình đẳng giới và tình trạng mất cân bằng giới tính khi sinh ở nước ta có mối quan hệ quyết định đến nhau. Bất bình đẳng giới là nguyên nhân làm gia tăng tình trạng mất cân bằng giới tính khi sinh, ngược lại mất cân bằng giới tính sẽ làm sâu sắc thêm vấn đề bất bình đẳng giới! Nguyên nhân trực tiếp dẫn đến tình trạng mất cân bằng giới tính khi sinh đó là hành vi lựa chọn giới tính thai nhi của các cặp vợ chồng. Mong muốn có con trai hiện nay không chỉ dừng ở biểu hiện tâm lý mà đã thể hiện thành hành động tìm kiếm con trai.

nhi còn nhỏ) thì nguy cơ bỏ thai oan. Nếu sử dụng biện pháp có lựa chọn giới tính, có thể tiêu tốn đến vài trăm triệu, nhưng không phải 100% các trường hợp đều đạt được mong muốn.

Do việc mong mỏi có con trai cũng dẫn đến nuôi dạy con không công bằng, cưng chiều con trai quá mức, các con gái phải chịu “thiệt thời” và tính hiếu thắng, độc tôn của trẻ trai. Vòng luẩn quẩn đó ăn sâu vào nếp nghĩ, trong văn hóa của người Việt...

Khi mất cân bằng về tỷ số giới tính đều kéo theo những hệ lụy kinh tế và xã hội khác. Mất cân bằng giới tính khi sinh tại Việt Nam sẽ có những tác động tiêu cực đến các chỉ số nhân khẩu học của dân số, đến hôn nhân và gia đình, đến trật tự trị an xã hội, ngay cả một số ngành nghề vốn thích hợp với phụ nữ sẽ phải đối mặt với nguy cơ thiếu lao động như giáo viên mầm non, tiểu học, y tá, may mặc...

Nhiều chuyên gia cho rằng, nên giáo dục giới tính cho trẻ từ khi nhỏ. Nhưng thực tế, các quan niệm xã hội và tín ngưỡng đòi hỏi con trai phải gánh vác việc thờ cúng tổ tiên; con trai giúp củng cố địa vị của cha mẹ trong xã hội; đứa con sinh ra phải mang họ của bố; người chồng thường là chủ hộ trong gia đình, có quyền quyết định những việc lớn... Tất cả những điều đó đã ăn sâu vào tiềm thức của mỗi người, gia đình và dòng họ... Bởi thế, chỉ khi nào những quan điểm đó được thay đổi, rằng không phải con trai hay con gái, mà chúng ta đã nuôi dạy một đứa trẻ có công bằng hay không, ngay từ chính mỗi nếp nhà! Chỉ khi nào, trong gia đình, phụ nữ được nâng niu, đàn ông có thể chia sẻ mọi lo toan, mọi công việc với phụ nữ thì khi ấy, bình đẳng giới mới thực sự bắt đầu! Và bọn trẻ cũng nhìn đó mà lớn lên, để thay đổi định kiến, chuẩn mực! Bình đẳng giới là câu chuyện từ hai phía, chứ không phải chỉ là “chuyện đàn bà” và những hô hào!... NGUYỄN MỸ

PGS.TS Lưu Bích Ngọc, Chánh Văn phòng Hội đồng Quốc gia giáo dục và phát triển nhân lực, Bộ Giáo dục và Đào tạo cho biết, các hệ lụy và tác động của mất cân bằng giới tính khi sinh đối với sự phát triển bền vững đất nước có thể được nhìn nhận dưới các góc độ.

Đó là, khi lựa chọn sinh con trai, đồng nghĩa các cặp vợ chồng đã tước đi quyền sống của những bé gái. Và càng lựa chọn giới tính thai nhi là nam thì có nghĩa là vấn đề bất bình đẳng giới ở Việt Nam còn rất nặng nề. Cùng với mất cân bằng giới tính, hệ lụy tiếp theo mà Việt Nam có nguy cơ phải đối mặt là gia tăng các vụ bạo hành giới (thể chất, tinh thần, tình dục) mà nạn nhân chủ yếu là phụ nữ; tăng cao nguy cơ số vụ ly hôn. Hậu quả của bạo lực giới sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến sức khoẻ (thể chất, tinh thần) của người phụ nữ, đặc biệt là sức khoẻ sinh sản; ảnh hưởng đến đời sống kinh tế gia đình và cả những dư chấn tâm lý tác động đến con cái...

TÔ CAM THỂ GIỚI, ĐỂ NHÀ LÀ TỔ ÁM!

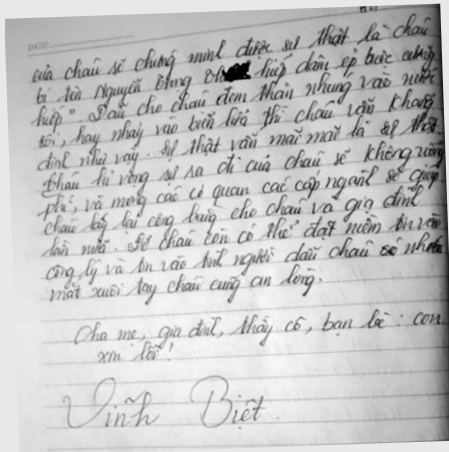
CHUYÊN DÀI những vụ án bị xâm hại!

● Phiên tòa giả định Bữa sáng Ruy băng trắng.

Mặc dù mỗi năm có hàng ngàn vụ hiếp dâm trẻ em, nhưng rất nhiều vụ việc bị cáo và gia đình nản lòng, không đi tới cùng! Trong đó có một phần đặc thù những vụ hiếp dâm khó có bằng chứng để đi đến hồi kết, bị cáo không nhận tội, hoặc đổ lỗi cho nạn nhân “hớ hênh”... Và nạn nhân bị hỏi đi hỏi lại sự việc đau lòng năm này qua năm khác...

● **Thư tuyệt mệnh của bé gái 13 tuổi tại Cà Mau trước khi tự tử trong một vụ hiếp dâm.**

Nạn nhân mòn mỏi trên hành trình tố tụng

Ngày 28/4, Tòa gia đình và người chưa thành niên (TP.HCM) xét xử sơ thẩm đối với bị cáo L.M.T., 38 tuổi, về tội “hiếp dâm người dưới 16 tuổi”... Trong vụ án này, bị hại là cháu N.H.N, sinh năm 2004. Theo cáo trạng, khuya một ngày tháng 6/2016, bị cáo T. thấy cháu N. đang ngủ say nên ra sức giữ chặt tay, chân và bịt miệng cháu N. để thực hiện hành vi giao cấu. Sau đó, bị cáo đe dọa không cho cháu N. kể chuyện bị xâm hại cho người khác biết. Kể từ tháng 6/2016 đến năm 2019, bị cáo T. đã xâm hại tình dục cháu N. nhiều lần. Đến khoảng 22 giờ ngày 6/4/2019, khi bị cáo T. đang quan hệ tình dục với cháu N. ngoài đồng cỏ phía trước nhà thì bị mẹ cháu N. phát hiện.

Ngày 7/4/2019, cha của cháu N. đã đến Cơ quan Công an trình báo sự việc. Đến ngày 26/6/2019, bị cáo L.M.T. bị bắt tạm giam. Tại Cơ quan Công an, T. không khai nhận hành vi giao cấu với cháu N. nhiều lần. Bị cáo T. khai nhận chỉ giao cấu với cháu N. một lần vào ngày 6/4/2019 và do cháu N. tự nguyện.

Trong vụ án này, TAND TP.HCM trước đó đã hai lần trả hồ sơ đề nghị điều tra bổ sung. Theo Viện KSND TP.HCM: Mặc dù tại phiên tòa ngày 21/9/2020, bị cáo L.M.T. không khai nhận có hành vi giao cấu với cháu N. nhiều lần. Nhưng căn cứ vào Biên bản làm việc, Biên bản tự khai, Biên bản ghi

lời khai tại Công an xã Tân Thạnh Đông, H.Cù Chi và tại Cơ quan CSĐT Công an H.Cù Chi, Viện KSND TP.HCM đủ căn cứ xác định từ tháng 6/2016 đến cuối năm 2017, T. đã nhiều lần giao cấu với cháu N. khi N. dưới 13 tuổi; từ năm 2018 đến ngày 6/4/2019, T. nhiều lần giao cấu với cháu N. khi N. dưới 16 tuổi. Do đó không có cơ sở thực nghiệm lại hiện trường vụ án.

Theo anh H., trong thời gian chờ tòa ra bản án, gia đình anh bị xóm giềng soi mói, lời ra tiếng vào vô cùng mệt mỏi. Nhất là con gái anh tinh thần suy sụp, học hành sa sút. Về phần anh kể từ khi theo vụ án đến nay thì sức khỏe cũng lao dốc dẫn đến bị tai biến teo một bên chân nên đi lại rất khó khăn ...

Người cha nghẹn ngào nói: “Hai lần tòa triệu tập rồi trả hồ sơ, tôi về đêm nào tôi cũng trằn trọc không ngủ được, cứ mỗi mòn chờ đợi một bản án. Bây giờ tôi chỉ mong tòa sớm đưa ra bản án, xử đúng người đúng pháp luật để xóm giềng ngưng miệt thị, soi mói gia đình tôi. Gần hai năm qua, những điều đó là quá đủ rồi... Hai năm qua, cuộc sống gia đình tôi bị xáo trộn rất nhiều. Tôi muốn “sinh” con gái mình ra lần thứ hai, ở một nơi khác bình yên hơn”...

Còn tại phiên tòa giả định Bữa sáng Ruy Băng Trắng - Nhảy cảm giới trong xét xử các vụ án bạo lực với phụ nữ và trẻ em gái tại Tòa án Nhân dân tối cao vừa qua, vở kịch đưa ra tình tiết một cô gái đi xuất khẩu lao động thời đại dịch. Gia đình tốn

kém hàng trăm triệu vay mượn cho con đi rồi thất nghiệp. Nên khi được một ông Giám đốc hẹn tới khách sạn phỏng vấn cô đã đồng tình. Thế nhưng, đó là màn hiếp dâm “đôi tình” lấy việc. Cô gái chống cự và sau đó đã kiện ông Giám đốc tội hiếp dâm. Tại tòa, nạn nhân gần như đã trở thành tội đồ bởi tại cô “ trắng trẻo, xinh gái”, tưởng cô đến khách sạn là “đồng ý”, rằng con gái có chống cự cũng là bình thường bởi “nói không là có”...

Một nghiên cứu của Liên Hợp quốc đã chỉ ra rằng phần lớn các nạn nhân bị hãm hiếp ở Thái Lan và Việt Nam đều phải đối mặt với nhiều khó khăn và thách thức trong việc tiếp cận công lý, một phần là do thái độ và hành vi phân biệt đối xử.

Cụ thể, nhóm nghiên cứu đã rà soát tổng cộng 290 hồ sơ vụ án của cảnh sát hoặc toà án và phỏng vấn 213 người bao gồm các quan chức chính phủ, nhân viên tư pháp, các nhà hoạt động xã hội dân sự và các nhà cung cấp dịch vụ cho những nạn nhân sống sót.

Phát hiện của nghiên cứu cho thấy, trong đa số các trường hợp, nạn nhân và nghi phạm quen biết nhau. Đa số các vụ việc không được lưu hồ sơ hoặc tài liệu hóa ghi nhận về thương tích về thể chất và xảy ra tại những nơi riêng tư. Mặc dù bất cứ ai cũng có thể bị hiếp dâm, thì nghiên cứu cho thấy một số cán bộ làm công tác tư pháp ở cả hai nước có quan niệm cổ hủ về việc thể nào mới được coi là nạn nhân hiếp dâm. Ví dụ, họ cho

rằng nạn nhân phải thể hiện sự sợ hãi, bất lực hoặc những phản ứng cảm xúc mạnh mẽ. Những nạn nhân kể lại kinh nghiệm của họ một cách bình tĩnh được cho là không đáng tin cậy.

Thêm nữa, phụ nữ thường bị đổ lỗi vì những lý do khác nhau, từ việc họ làm gái mại dâm, đến ăn mặc khiêu khích, đi chơi khuya với đàn ông, hoặc thậm chí chỉ là đi xe buýt một mình vào ban đêm.

Từ phân tích hồ sơ vụ án, nghiên cứu này cũng cho thấy các nạn nhân thường phải kể đi kể lại vụ việc nhiều lần. Điều này khiến cho họ cảm thấy bị làm nhục, làm trầm trọng thêm những sang chấn về tâm lý và tăng thêm khả năng muốn bỏ cuộc của nạn nhân.

Công bằng hay đổ lỗi cho nạn nhân?

Trước thực tế trên, TS. Lương Ngọc Trâm, Thẩm phán Tòa án Nhân dân tối cao chia sẻ: Cần phải có đội ngũ điều tra viên thân thiện, phòng điều tra thân thiện, phòng xử thân thiện và thẩm phán chuyên trách. Đội ngũ điều tra viên, kiểm sát viên, thẩm phán cần có sự nhạy cảm, phát hiện kịp thời nạn nhân hoặc mẹ nạn nhân cần được hỗ trợ, giúp đỡ hoặc đang bị đe dọa hay mua chuộc, có biểu hiện bất thường về tâm sinh lý. Đặc biệt là các điều tra viên, kiểm sát viên, thẩm phán cần sự bản lĩnh đối với việc xác định và bảo vệ chứng cứ khách quan để buộc tội trong các vụ án bị cáo không nhận tội, không có người làm chứng... Đồng thời cần có một quy trình thủ tục tố tụng riêng biệt nhằm rút ngắn thời hạn điều tra truy tố xét xử các vụ án xâm hại phụ nữ, trẻ em so với quy trình tố tụng các vụ án bình thường.

Cũng vừa qua, Sổ tay “Thẩm phán hướng dẫn xét xử vụ án hình sự về các tội liên quan đến bạo lực trên cơ sở giới đối với phụ nữ và trẻ em” do TS Lương Ngọc Trâm và các đồng nghiệp ra mắt góp phần nâng cao công tác bảo vệ phụ nữ và trẻ em gái trong ngành Tòa án nói riêng và các ban ngành khác liên quan. Cuốn sổ tay do Cơ quan phòng chống tội phạm của Liên Hợp quốc (UNODC) phối hợp với Tòa án Nhân dân Tối cao công bố.

Theo đó, với thẩm quyền tố tụng của mình, các Thẩm phán có khả năng đảm bảo rằng nạn nhân không bị trở thành nạn nhân một lần nữa hoặc trở thành nạn nhân gián tiếp của hệ thống tư pháp. Thẩm phán cũng là những người coi trọng nạn nhân và nhận thức được những thách thức, khó khăn của việc trải qua quá trình tố tụng thậm chí cả sự hủy hoại về danh tiếng, uy tín của nạn nhân khi những tổn thương mang tính riêng tư nhất, những đặc điểm và hành vi của họ được đem ra bàn tán công khai.

Thẩm phán là chủ tọa phiên

Tại Sự kiện Bữa sáng Ruy Băng Trắng - Nhảy cảm giới trong xét xử các vụ án bạo lực với phụ nữ và trẻ em gái

Ông Nguyễn Văn Du, Phó Chánh án Tòa án nhân dân tối cao: Quyền được đối xử phẩm giá và sự tôn trọng của nạn nhân là phụ nữ và trẻ em

“Tòa án là cơ quan tư pháp thực thi công lý, bảo vệ quyền con người và đảm bảo rằng các quy định của pháp luật trong đó các nội dung liên quan đến bạo lực trên cơ sở giới được áp dụng hiệu quả, phù hợp với các chuẩn mực quốc tế. Tòa án cũng có trách nhiệm đảm bảo rằng, quyền bảo chữa của bị can, bị cáo không làm ảnh hưởng tới quyền được đối xử phẩm giá và sự tôn trọng của nạn nhân là phụ nữ và trẻ em gái.”

Bà Nguyễn Nguyệt Minh, Phụ trách UNODC tại Việt Nam nhấn mạnh: Không tác động tiêu cực đến nạn nhân trong cả lời nói và hành động!

“Yêu cầu đặt ra đối với các cơ quan tiến hành tố tụng và người có thẩm quyền tiến hành tố tụng không chỉ cần phải xét xử, giải quyết các vụ việc có liên quan một cách nhanh chóng, đúng quy định để bảo vệ tốt nhất phụ nữ và trẻ em. Quan trọng hơn, trong quá trình tố tụng, người có thẩm quyền tiến hành tố tụng cần phải có nhận thức về giới, nhạy cảm giới và trách nhiệm giới, góp phần xóa bỏ các định kiến giới vốn tác động tiêu cực tới phụ nữ và trẻ em trong cả lời nói lẫn hành động!”.

tòa nên có thể kiểm soát diễn biến phiên tòa, giải quyết các định kiến dẫn đến đổ lỗi cho nạn nhân, không tin tưởng hoặc thiếu niềm tin vào câu chuyện của nạn nhân và cuối cùng là phán xét nạn nhân. Là người phán xử, Thẩm phán có quyền và trách nhiệm bảo vệ những phụ nữ và trẻ em gái là nạn nhân của bạo lực, trừng trị thủ phạm/người gây bạo lực và đưa ra một thông điệp với công chúng rằng bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái là không thể được dung tha.

Mặc dù cả nam giới trưởng thành và trẻ em trai cũng có thể là nạn nhân của bạo lực gia đình và bạo lực tình dục, nhưng trên thực tế là phần lớn nạn nhân của bạo lực tình dục và bạo lực do chồng/bạn tình gây ra là nữ và hầu hết thủ phạm/người gây bạo lực là nam. Sổ tay chú trọng đến khía cạnh giới của bạo lực. Cuốn sổ tay này cũng sẽ có những lưu ý đối với trẻ em gái trong các nội dung có liên quan đến vị thế là trẻ em của các em, phù hợp với các tiêu chí, chuẩn mực quốc tế, đảm bảo rằng các em không bị đối xử như phụ nữ trưởng thành.

NGUYỆT THƯƠNG

TÔ CAM THỂ GIỚI, ĐỂ NHÀ LÀ TỔ ÁM!

● **Bạo lực gia đình và những ám ảnh khôn nguôi.**

Khi nơi nguy hiểm nhất với phụ nữ là nhà...

Dưới mái nhà của mình, những người phụ nữ bị bạo hành thường cam nín, bởi tâm lý xấu hổ và cam chịu. Họ có thể bị bạo lực về thể xác, tinh thần và thậm chí bị... hiếp dâm bởi chính người chồng đã từng hứa sẽ yêu thương, che chở thuở tình yêu. Và một con số thống kê cho thấy, 90% phụ nữ bị bạo hành “cẩn rằng chịu đựng”...

Các cuộc gọi kêu cứu cao hơn trong giãn cách!

Theo lẽ thường, gia đình là nơi an toàn và bình yên, là tổ ấm với mỗi người. Nhưng với nạn nhân bị bạo lực, khi cánh cửa khép lại, nhà giống như một con phố không ánh sáng, hiểm nguy rình rập nhưng lại khó lên tiếng. Trong nghiên cứu của Viện Nghiên cứu Phát triển Xã hội (ISDS) và Trường Đại học Y tế công cộng thực hiện trên 303 phụ nữ bị bạo hành ở Hà Nội tháng 9/2020, 84% phụ nữ cho biết các hành vi kiểm soát xảy ra nhiều hơn trong thời gian này; 72% phụ nữ báo cáo bị bạo lực kinh tế nhiều hơn; 91% báo cáo bị bạo lực tinh thần nhiều hơn; 93% báo cáo tần suất xảy ra bạo lực thể xác nhiều hơn, trong số đó 56% từng trải qua các hành vi bạo hành thể xác nhiều hơn 5 lần; 79% báo cáo bị bạo hành tình dục nhiều hơn trong dịch.

“Đang ăn cơm mà anh ấy cầm tô đập vào mặt”, chị Thân, nạn nhân bị bạo hành ở Phúc Thọ, Hà Nội kể trong nghiên cứu của ISDS. Người phụ nữ 40 tuổi là công nhân may mặc, chồng là công nhân điện. Dịch bùng phát khiến cả hai mất việc, không có thu nhập. Chị Thân gồng gánh nuôi 3 con và chồng từ vườn rau. Trong tình cảnh túng thiếu, con trai út lại ốm, khiến chị phải vay mượn một số tiền lớn chữa trị. Nhưng chồng cờ bạc, rượu chè, thường về nhà bắt vợ đưa tiền, đánh mắng con. Chỉ trong vài tháng dịch năm 2020, chị bị chồng đánh 5 lần, đến mức phải nằm trạm xá.

Đỉnh điểm một lần người chồng bắt chị đi vay tiền không được đã phóng hỏa đốt vợ con. “Lúc đó khoảng 10h đêm, tôi chồm dậy mở cửa đã bị khóa ngoài. Anh ta trải quần áo, chặn màn quanh nhà tắm xăng đốt”, chị Thân kể.

Bà Nguyễn Văn Anh, Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu và Ứng dụng khoa học về Giới - Gia đình - Phụ nữ và Vị thành niên (CSAGA) chia sẻ: tại CSAGA, trong thời gian dịch bệnh, số cuộc gọi đến yêu cầu được hỗ trợ và hỗ trợ khẩn cấp tăng cao. Trong đó có cả những phụ nữ ở thành phố, sống trong các chung cư cao cấp, những người có đời sống kinh tế và văn hóa cao.

Không chỉ phụ nữ Việt Nam, phụ nữ nước ngoài đang sinh sống và làm việc tại Việt Nam cũng có thể là nạn nhân của bạo lực giới. Trong 6 tháng đầu năm 2021, CSAGA đã tiếp nhận và xử lý 1.268 cuộc tư vấn thông qua các hình thức khác nhau, bao gồm cả tư vấn qua đường dây nóng và tư vấn qua tin nhắn trên Facebook. Có 56,1% các cuộc tư vấn là các ca khẩn cấp và ca cần được hỗ trợ lập tức trong đêm.

Bà Văn Anh cho biết: “Những khảo sát trước đây của chúng tôi cho thấy trên 90% các nạn nhân bị bạo không tìm kiếm sự hỗ trợ từ xung quanh. Trong thời gian dịch bệnh, tỷ lệ này càng cao hơn nữa, nhiều phụ nữ phải “cẩn rằng chịu đựng” khi bị bạo hành. Điều đáng lo ngại khi người bị bạo lực có thể đang “mắc kẹt” trong chính ngôi nhà của họ cùng với người gây bạo lực, nhiều người không dám gọi điện cầu cứu, sợ bị phát hiện, việc tìm kiếm sự trợ giúp từ xung quanh cũng khó khăn hơn. Mới đây, CSAGA ra mắt Messenger bot Yêu thương và Tự do, một công cụ hỗ trợ nạn nhân của bạo lực giới trực tuyến. Trong số hàng trăm tin nhắn nạn nhân cần hỗ trợ, hầu hết đều bị đánh đập thậm tệ, hiếp dâm hoặc bị bắt cóc con đẻ uy hiếp”...

Khi tiếp nhận thông tin, tư vấn viên sẽ kiểm tra vị trí của nạn nhân, có nhiều người đang chạy ra đường, có người đang trốn trong nhà tắm hay đã sang được nhà bố mẹ. Tùy vào vị trí và hoàn cảnh để người tư vấn xác định mức độ nguy hiểm và giai đoạn của bạo lực. Đơn cử như trường hợp nạn nhân đang trong nhà tắm, chồng đứng ngay ngoài cửa đe dọa thì việc đầu tiên là cần giúp nạn nhân gọi điện cho hàng xóm, công an khu vực, cũng như giúp nạn nhân nắm được các nguyên tắc an toàn trong hoàn cảnh đó.

“Trong thời gian giãn cách, chúng tôi đã hỗ trợ một nạn nhân kết hôn lần thứ 2. Ngoài việc đánh đập thậm tệ, nạn nhân phát hiện chồng mình xâm hại 2 con gái riêng. Ngay sau đó, cơ quan chức năng đã thực hiện cách ly nạn nhân với người gây ra bạo lực và xử lý đối tượng gây bạo lực theo đúng quy định của pháp luật. Trong

trường hợp các nạn nhân muốn ly hôn, CSAGA tiếp tục hỗ trợ, hướng dẫn để giải quyết các vấn đề về pháp lý”, bà Văn Anh chia sẻ...

Khi bạo lực tình dục bị che lấp

Một phụ nữ chia sẻ, công việc của chị là nguồn thu nhập chính trong gia đình. Song chị thường xuyên bị người chồng nghiện rượu đánh đập, rồi lại ép quan hệ tình dục ngay sau đó. Mỗi lần như thế, dù không mong muốn và đau đớn, thậm chí cảm thấy nhục nhã nhưng chị vẫn chấp nhận “chiều chồng”, vì chị nghĩ đã là vợ thì phải chấp nhận như vậy.

Bà Hoàng Tú Anh, Giám đốc Trung tâm Sáng kiến Sức khỏe và Dân số (CCIHP) nhấn mạnh, bạo lực tình dục vẫn chưa thực sự được quan tâm đúng mức. Chúng ta chỉ thường nghĩ đến bạo lực như là những hành vi sử dụng sức mạnh, gây ra các tổn thất về thể chất, kinh tế và tinh thần có thể nhìn thấy và đo lường. Cách nhìn hạn hẹp này vẫn còn được sử dụng trong luật pháp.

Thực tế, một phần rất lớn các hành vi bạo lực và hậu quả là rất khó nhìn thấy, khó đo lường, thậm chí vô hình và vì thế không được thừa nhận. Sự vô hình và không được thừa nhận này càng nghiêm trọng trong bạo lực tình dục. Nhiều hành vi bạo lực bị “vô hình hóa”; nhiều nhóm nạn nhân cũng trở nên “vô hình”, thậm chí trở thành “tội nhân” do các định kiến mang tính bất bình đẳng giới. “Không biết bao nhiêu lần tôi bị ám ảnh mất ăn, mất ngủ bởi những câu chuyện của nạn nhân. Day dứt với câu hỏi tại sao có những người phụ nữ có thể chấp nhận, chịu đựng và sống sót trong thời gian đằng đẳng hàng chục năm bị chồng hành hạ như người phụ nữ trong câu chuyện trên”, bà Tú Anh bày tỏ.

Bà Khuất Thu Hồng, Viện trưởng Viện Nghiên cứu phát triển xã hội nhấn mạnh: “Bạo lực tình dục là tội ác nghiêm trọng chống lại phụ nữ và trẻ em. Nó chà đạp quyền cơ bản nhất của con người là được sống an toàn và được tôn trọng nhân phẩm. Bạo lực tình dục có thể xảy ra với bất kỳ phụ nữ và trẻ em nào, chứ không chỉ với những phụ nữ trẻ, ăn mặc gợi cảm

● Ông Lương Thế Huy, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Xã hội, Kinh tế và Môi trường iSEE: Nơi nguy hiểm nhất với phụ nữ chính là gia đình họ!

Bình đẳng giới chắc chắn không phải công việc của một giới, cũng như riêng mạng lưới nào. Một nghiên cứu về thiên tai, thảm họa, sóng thần, có một con số ám ảnh: Cứ 1 người đàn ông thì có tới 14 người phụ nữ bị cướp đi mạng sống. Bởi họ không được dạy bơi, không được dạy các kỹ năng trước thảm họa. Dù công việc này phải làm từ 20 năm trước, nhưng cũng có thể bắt đầu từ ngay hôm nay! Khi chúng ta dạy rằng trẻ em trai vẫn có thể khóc không có nghĩa là dạy chúng sự yếu đuối, mà đó là việc dạy năng lực mới của thế hệ nam giới mới, rằng biết thể hiện tình cảm, bao dung, đồng cảm với những người đang chung sống với mình...

● Bà Dương Thị Ngọc Linh, Giám đốc trung tâm Ngôi nhà Bình yên: Tăng 140% cuộc gọi so với năm 2020

Chỉ sáu tháng đầu năm 2021, Tổng đài tiếp nhận hơn 1.300 cuộc gọi, tăng 140% so với năm 2020, trong đó hơn 1.000 cuộc phụ nữ báo bị bạo lực. Tại Hà Nội, nửa năm qua Nhà Bình Yên đã cứu mang 74 người, tăng 120% so với cùng kỳ năm 2020. Trong đợt dịch thứ 4 vừa qua, số phụ nữ ở các tỉnh miền Nam gọi đến cầu cứu chiếm 30% tổng cuộc gọi cả nước.

hoặc có cử chỉ hơi hên như nhiều người vẫn lầm tưởng”.

Các chuyên gia cũng mong muốn bạo lực tình dục phải được nhìn nhận đúng mức hơn và cần phải được quan tâm nhiều hơn nữa từ tất cả các bên liên quan, bao gồm các cơ quan quản lý nhà nước, các đơn vị chức năng, các tổ chức xã hội, gia đình và cộng đồng...

Theo ông Kamal Malhotra, Điều phối viên thường trú của Liên Hợp quốc tại Việt Nam, báo cáo quốc gia về bạo lực đối với phụ nữ ở Việt Nam năm 2019 cho thấy, 63% phụ nữ đã từng bị bạo lực về thể chất, tình dục, tinh thần hoặc kinh tế trong cuộc đời, cũng như chịu các hành vi kiểm soát của chồng hoặc bạn tình. “Điều đáng lo ngại hơn là 90% nạn nhân không tìm kiếm sự trợ giúp nào cả”, ông Kamal Malhotra nói.

Ông kêu gọi sự lên tiếng của nam giới khi chứng kiến bất kỳ hành vi phân biệt đối xử và bạo lực với phụ nữ hoặc trẻ em và tiên phong trong việc thể hiện sự tôn trọng, chia sẻ công việc nội trợ với những người phụ nữ trong gia đình,... “Hãy lưu ý rằng, trong cuộc sống hằng ngày, bạn (nam giới) có rất nhiều vai trò với phụ nữ và trẻ em gái, bạn là đồng nghiệp, người chồng, người cha, người anh trai, em trai và là người bạn. Tiếng nói và vai trò tích cực của bạn rất cần thiết trong việc thúc đẩy bình đẳng giới”.

Trên thực tế, không ít phụ nữ đã phải tìm đến cái chết để thoát khỏi ám ảnh và bế tắc sau khi bị bạo hành tình dục. Bởi nỗi ám ảnh và những ghê sợ khi bị che lấp rằng đó là yêu thương và làm lành. Khi mà trước đó họ đã từng bị đánh, bị bạo hành tinh thần và ngay sau đó phải chấp nhận “chiều chồng” đầy đau đớn...

Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch cũng đề nghị sửa Luật Phòng, chống bạo lực gia đình theo hướng tăng cường các biện pháp bảo vệ các quyền con người. Đặc biệt, dự thảo sửa đổi đã xác định “người có hành vi bạo lực trong tình trạng đã sử dụng rượu, bia cần được coi là tình tiết tăng nặng trong xử lý vi phạm pháp luật về phòng, chống bạo lực gia đình”.

. LÊ NA

TÔ CAM THỂ GIỚI, ĐỂ NHÀ LÀ TỔ ẤM!

Rối loạn tâm lý vì bị bắt nạt trên mạng

Thấy cậu con trai 13 tuổi bỗng dưng trở nên ít nói chuyện, luôn ủ rũ, căng thẳng, chị Lê Ngân Tâm, ngụ Bình Thạnh, TP HCM và chồng rất lo lắng. Hỏi mãi con không trả lời, nhưng triệu chứng của con ngày một nặng lên. Con bỏ ăn, nhốt mình trong phòng, cha mẹ hỏi chỉ trả lời bằng thái độ khó chịu. Sốt ruột, chị Tâm tìm cách dò hỏi bạn thân của con, cuối cùng phát hiện ra nguyên nhân là vì con trai đang “khủng hoảng tâm lý” khi bị một nhóm bạn cùng trường kì thị, tẩy chay và bôi xấu trên nhóm của trường.

Sự việc bắt nguồn từ việc một học sinh trong trường bị Ban giám hiệu mời phụ huynh vì có hành vi khóa trái cửa ngoài một lớp học, khiến các bạn trong lớp không ra khỏi phòng học được. Dù đã thực hiện hành động nói trên một cách lén lút nhưng nam sinh này sau đó vẫn bị nhà trường truy ra, có hình thức xử phạt. Nam sinh này và nhóm bạn cho rằng chính con trai chị Tâm là “thủ phạm” mách sự việc với nhà trường, vì thời điểm đó con trai chị có đi ngang, tình cờ chứng kiến sự việc.

Trong các nhóm kín dành cho học sinh của trường trên mạng xã hội, con trai chị Tâm bị gọi là “kẻ mách lẻo”, “con trai mặc váy”, “kẻ đâm sau lưng bạn bè”... cùng nhiều lời lẽ khó nghe khác. Hình ảnh cậu bé còn bị chỉnh sửa, cắt ghép và bôi bác. Đó là nguyên nhân khiến con trai chị Tâm sợ hãi, bất an và stress.

Thời điểm này, học sinh tại nhiều địa phương trong cả nước không đến trường trực tiếp mà học online. Chính vì thế, thời lượng truy cập mạng internet nhiều hơn và tương tác trên mạng xã hội cũng nhiều hơn. Từ đó dẫn đến các hành vi bạo lực học đường, bạo hành tinh thần cũng “chuyên hướng” phổ biến hơn trên môi trường mạng.

Đã có những trường hợp, trẻ bị bạn bè tẩy chay, bắt nạt, bị bôi xấu trên những hội nhóm của lớp, của trường đến mức tự động bỏ các tiết học, không dám giao lưu với bạn bè.

Tuy nhiên, không chỉ trường học mới là môi trường mà trẻ dễ bị bắt nạt online. Giờ đây, các em nhỏ thường tham gia các hội,

● Ảnh minh họa.

nhóm trên Facebook với nhiều chủ đề như showbiz, clip vui, bàn luận phim ảnh hay các vấn đề của tuổi học sinh. Chính trên các hội nhóm này, hành vi tấn công, bạo lực tinh thần có cơ hội dễ nảy nở.

Cách đây 3 tháng, một em học sinh tại TP HCM đã phải đi điều trị tâm lý chỉ sau một bình luận trên mạng xã hội. Em học sinh cấp 2 đã có một bình luận tục tĩu dưới hình ảnh một nghệ sĩ mà em này không thích. Sau đó, em học sinh bị hàng loạt fan hâm mộ của nghệ sĩ vào tấn công trang cá nhân, gửi lời lẽ chửi bới thô tục vào tin nhắn Facebook, gọi “khủng bố” bằng các cuộc gọi qua mạng. Không chỉ thế, hình ảnh em còn bị chia sẻ ở nhiều hội nhóm để các fan hâm mộ đua nhau “ném đá”.

Trẻ con ở tuổi nổi loạn thường có nhiều hành vi, ngôn ngữ thiếu chuẩn mực, háo thắng, dễ sa đà vào các cuộc khẩu chiến mạng xã hội. Từ những cuộc khẩu chiến này, các em dễ trở thành mục tiêu tấn công của những “anh hùng bàn phím”. Đôi khi, những lời các em bình luận trên mạng chỉ là bộc phát, “cho vui” nhưng hậu quả

nhận thấy khôn lường.

Có em bị trầm cảm, cắt đứt giao tiếp với chung quanh, có em bị khủng hoảng tâm lý tuổi vị thành niên, dẫn đến những lệch lạc trong tính cách về sau. Có trường hợp một học sinh nữ, sau khi lên mạng bình luận lệch lạc về một vấn đề xã hội, đã bị nhiều “người lớn” trên mạng xã hội ngoài “dạy dỗ” còn chửi bới, miệt thị, xúc phạm và hăm dọa khiến em này bị rối loạn tâm lý, phải nhập viện điều trị. Cũng đã có trường hợp, một em học sinh nữ nhảy lầu tự tử sau khi bị bạn bè tẩy chay, bôi xấu trên mạng xã hội, để lại bức thư tuyệt mệnh đầy đau đớn.

Theo các chuyên gia tâm lý, khi bị bắt nạt, trẻ thường có xu hướng giấu giếm, không dám nói với gia đình vì nhiều lý do. Cha mẹ phải chủ động nhận ra những dấu hiệu bất thường từ con, như đột nhiên ngừng sử dụng máy tính, các thiết bị điện tử, đồ công nghệ dù trước đó trẻ rất thích dùng, khi nhận được tin nhắn, con liền trở nên lo lắng, giật mình, bồn chồn hoặc con đột nhiên trở nên tách biệt khỏi gia đình và nhóm bạn bè xung quanh...

Có biện pháp quyết liệt để bảo vệ con

Thực tế, bạo lực mạng cũng nguy hiểm không kém gì bạo lực thân thể, nhất là với trẻ em. Bạo lực mạng có thể diễn ra dưới nhiều hình thức, từ việc đăng tải những nội dung, hình ảnh gây xấu hổ cho các em đến việc đe dọa, gây rối, bình luận tiêu cực trên môi trường mạng hoặc thậm chí là rình rập, theo dõi...

Cạnh đó, còn có đăng tin đồn, đe dọa công kích cá nhân, quấy rối, tung thông tin cá nhân và cả dùng từ ngữ thù địch. Kẻ tấn công

thường khai thác nhiều khía cạnh, từ vóc dáng cơ thể, bề ngoài đến học vấn, gia đình, các mối quan hệ xã hội, sở thích... để gây tổn thương cho nạn nhân. Những hành vi bắt nạt được lặp đi lặp lại, gây tổn hại trực tiếp đến sức khỏe tinh thần của nạn nhân, khiến nạn nhân gia tăng cảm xúc tiêu cực, lo lắng bất an, xâm phạm sự riêng tư và ảnh hưởng tiêu cực đến đời sống của các em nhỏ.

Trẻ ở bất cứ độ tuổi nào cũng có thể bị tổn thương bởi bạo lực mạng, nhưng độ tuổi vị thành niên và thanh niên thường là những nạn nhân phổ biến.

Tính ẩn danh của người dùng trên mạng xã hội là một điểm thuận lợi cho những kẻ bắt nạt trên mạng tha hồ tung hoành. Cạnh đó, tốc độ phát tán nhanh chóng của những tin đồn, những lời đe dọa, hình ảnh, video được đăng tải cũng khiến bạo lực mạng càng khó kiểm soát và để lại những hệ quả khó lường với nạn nhân.

Kẻ gây ra bạo lực mạng có thể là người quen hoặc người hoàn toàn xa lạ với trẻ. Chỉ cần cha mẹ có sự nhạy bén, có thể phát hiện ra con mình đang là nạn nhân của bắt nạt trên mạng. Như trường hợp chị Lê Ngân Tâm trong câu chuyện nói trên, sau khi quan sát những biểu hiện bất thường, đồng thời tìm hiểu được nguyên nhân, chị đã liên hệ với nhà trường, cô chủ nhiệm để tìm hướng xử lý cho vấn đề của con. Em học sinh cảm đầu nhóm bôi xấu con chị Tâm trên mạng cùng phụ huynh đã được mời tham gia một cuộc trò chuyện với cô chủ nhiệm và gia đình chị Tâm để giải quyết khúc mắc. Thông tin chỉ rõ, việc nhà trường phát hiện ra hành vi của em là nhờ camera an ninh,

không liên quan gì đến con chị Tâm, cũng như hành vi bắt nạt bạn trên mạng là sai, đâu có bất kì lý do gì, huống chi chính em học sinh gây ra hành vi sai trái trước. Từ đó, em học sinh cam kết gỡ bỏ mọi thông tin về bạn học trên mạng xã hội, đính chính thông tin với các bạn khác, sau đó sự việc mới được dẹp yên.

Theo các chuyên gia tâm lý, đối diện với việc con bị bắt nạt, cha mẹ đừng để bị cuốn vào việc đáp trả những kẻ tấn công trên mạng xã hội. Nếu tình huống đơn giản, cha mẹ có thể cân nhắc bỏ qua những lời lẽ khiêu khích, chặn tài khoản hoặc báo cáo tài khoản đó cho trang web hoặc mạng xã hội. Song song đó, đừng trách mắng, chửi bới mà hãy tìm hiểu, lắng nghe, chia sẻ và cùng trẻ giải quyết, tháo gỡ vấn đề.

Nếu tình huống nghiêm trọng, hãy lưu giữ bằng chứng của bạo lực mạng bằng cách ghi lại những tin nhắn, bình luận mang tính đe dọa, khiêu khích, gây rối kèm theo thời gian thực xảy ra hoặc có thể nhờ đến đơn vị lập vi bằng. Những trường hợp nghiêm trọng có thể cân nhắc để nhờ đến sự can thiệp của cơ quan chức năng.

Tuy nhiên, trước hết, cũng giống như các dạng bạo lực khác, bạo lực mạng có thể ngăn chặn được trước khi có thể tổn thương đến con trẻ, bằng cách cha mẹ theo sát, tìm hiểu về thế giới online của trẻ một cách âm thầm, tế nhị để có thể nắm bắt được hành xử, tâm tư, tình cảm của con để điều chỉnh những hành vi lệch lạc. Đồng thời cũng cảnh báo với trẻ về mức độ quan trọng của sự riêng tư khi dùng internet cũng như hậu quả xảy ra khi bị tấn công trên mạng.

TRẦN TRÂN

● Ảnh minh họa.

Ngôi chùa với kiến trúc độc đáo

Úc Sơn (thị trấn Hương Sơn, huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên) là một làng có lịch sử lâu đời bên cạnh sông Đào, sau làng có dãy núi hình con rùa. Điều này thể hiện qua câu thơ được lưu truyền trong dân gian “Tiền giang, đại lộ, hậu sơn quy”. Làng Úc Sơn từ xưa đã nổi tiếng là vùng quê giàu truyền thống cách mạng, tiêu biểu như Đội Giá – người con của làng là một trong những người chỉ huy khởi nghĩa của binh lính Thái Nguyên năm 1917.

Cụm di tích đình, chùa Úc Sơn nằm giữa làng Úc Sơn là một trong số ít các ngôi chùa cổ còn giữ được quy mô kiến trúc độc đáo đồ sộ nhất huyện Phú Bình. Chùa được xây dựng từ năm Vĩnh Thịnh thứ 3 (1707), chùa có kiến trúc theo kiểu “nội công, ngoại quốc”, chùa quay hướng Nam đón gió nồm mát, tránh gió Tây nóng, hướng thuận với triết lý âm dương ngũ hành.

Chùa Úc Sơn gồm có 3 nếp nhà Tiền đường - Thượng điện - Hậu đường gắn bó nhau thành một tổng thể có mặt chữ Công, lại có hành lang dài ở hai bên ăn thông với Tiền đường ở phía trước và Hậu đường phía sau, bao lại thành một kiến trúc đóng hình chữ Quốc tạo một kiến trúc bề thế với các mái vừa như xòe ra bám đất vừa như muốn vươn lên với những đầu đao như những đóa hoa. Mái chùa lợp ngói vảy rồng rêu phong cổ kính. Toàn bộ kiến trúc chùa được làm kiểu đao cong mái lượn, mái thấp chùm nèn. Nóc chùa được bung ván kín và có chạm hình Hổ phù cách điệu ngậm chữ Thọ.

Mở đầu hệ thống các công trình kiến trúc là tòa tam thanh kiêm gác chuông, có hai tầng, mỗi tầng gác chuông được ngăn cách với nhau bằng lớp gỗ tạo ra những không gian riêng thoáng đãng.

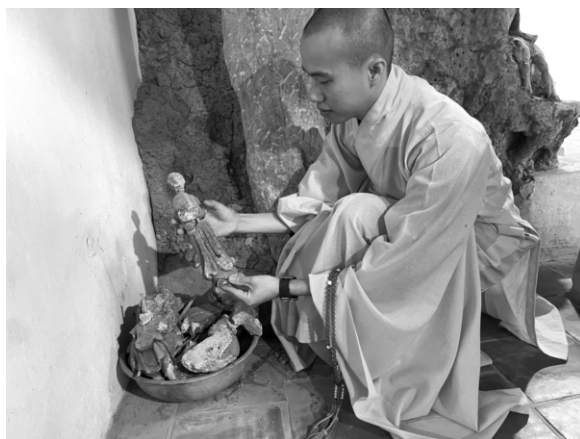
Sau tam quan qua một khoảng sân rộng là đền khuôn viên chính của chùa. Khu chùa ở chính giữa, bên phải có một miếu nhỏ thờ sơn thần, bên trái có điện thờ Mẫu. Đặc biệt, giữa sân chùa có cây hương đá “Tân tạo thiên đài, cung phụng nhất trụ” dựng năm Vĩnh Thịnh thứ 3 (1707). Một điều độc đáo khác, chùa có một bậc đá bằng tảng đá to tự nhiên đã mòn vẹt của hàng vạn bước chân Phật tử suốt hơn 300 qua.

Hiện nay, trong chùa Úc Sơn còn lưu giữ được 16 cột đá, trong đó có 2 cột ở gian Tiền đường nổi với Thượng điện được khắc chìm chữ Hán ghi tên những người công đức tu tạo chùa và ghi niên hiệu “Hoàng triều Bảo Thái cửu niên thập nhị nguyệt cốc nhật” (1728). Các cột bằng đá xanh được người dân đục đẽo, gọt công phu, mỗi cột cao 1,6m, chu vi 90cm. Các vì kèo làm bằng gỗ lim theo lối “kẻ chuyền giá chiêng”. Có lẽ chùa Úc Sơn là nơi còn lưu giữ được nhiều cột đá cổ kính nhất trong kiến trúc các chùa ở Thái Nguyên.

Chùa Úc Sơn có tượng đất niên đại hơn 3 thế kỷ đang “kêu cứu”

Chùa Úc Sơn là ngôi chùa niên đại hơn 300 năm với kiến trúc cổ thời Lê. Úc Sơn là nơi còn lưu giữ được nhiều cột đá cổ kính nhất tại Thái Nguyên. Điều độc đáo hơn cả trong chùa còn lưu giữ 9 bát hương cổ thời Lê và hệ thống tượng Phật làm bằng đất sét, lõi tre luyện kỹ sơn son thếp vàng. Đáng buồn thay, trải qua thăng trầm của lịch sử, sự bào mòn của thời gian, ngôi chùa và bức tượng đất hơn 3 thế kỷ đang xuống cấp trầm trọng và có thể bị phá hủy bất cứ lúc nào.

Tháng 8/2020, nhà chùa đã làm đơn gửi chính quyền địa phương xin phép được tu bổ nhưng đến nay chưa có hồi âm. Mong mỗi lớn nhất của chúng tôi cũng như các Phật tử là được các cấp chính quyền, ngành chức năng xem xét, đồng ý để sớm đầu tư, tôn tạo để cụm đình, chùa phát huy giá trị văn hóa, lịch sử, giáo dục truyền thống cho các thế hệ sau này.

ra một bản sắc riêng rất sống động đầy vẻ u tịch và linh thiêng.

Cụ Dương Viết Nga, cao niên làng Úc Sơn bồi hồi: “Tại nơi Phật chùa Úc Sơn giống một nhà trưng bày các tác phẩm nghệ thuật điêu khắc tượng pháp cổ làm bằng đất, lõi tre từ hơn 3 thế kỷ của địa phương. Chùa là một công trình kiến trúc Phật giáo cổ, là trung tâm sinh hoạt văn hóa, tín ngưỡng truyền thống không chỉ của làng quê Úc Sơn, khu vực trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội huyện lỵ của Phú Bình gắn bó với nhiều sự kiện lịch sử của Đảng bộ và nhân dân địa phương”.

Dừng để di sản cha ông bị biến mất

Tuy nhiên, trải qua thăng trầm

của lịch sử cũng như sự bào mòn của thời gian cụm di tích đình, chùa Úc Sơn hiện đang xuống cấp nghiêm trọng, đặc biệt là ngôi chùa.

Thầy Thích Thánh Nghĩa - Trụ trì chùa Úc Sơn buồn bã cho hay: Mặc dù cụm di tích đã được xếp hạng là di tích lịch sử văn hóa cấp tỉnh, song việc đầu tư tôn tạo nhiều năm nay không có.

Hiện nay, nhà mẫu đã bị sập hoàn toàn. Hiện, nhà chùa đang thờ Mẫu tạm tại nơi nơi nghi chân của Phật tử đổ nát hoang tàn. Hệ thống thờ Mẫu, sơn trang... đã bị hỏng, chỉ thờ mỗi tượng Mẫu đơn lạnh.

Công tam quan đang xuống cấp trầm trọng, trực đổ bất cứ lúc nào. Lo lắng, sư trụ trì và các sãi phải dùng các cây để buộc chống đỡ. Mái ngói bị xô, chỗ bị dột. Thầy Thích Thánh Nghĩa rất lo lắng mỗi khi trời mưa, giông bão. Mỗi lần như vậy, sư trụ trì lại che chắn các tượng Phật làm bằng gỗ tre niên đại hơn 300 tuổi bằng cách thủ công là... che bằng áo mưa. Đặc biệt tại vị trí ban Hộ Pháp, ban Kim Cương mưa dột rất nặng.

Thầy Thích Thánh Nghĩa ngậm ngùi, lo lắng: “Đặc biệt là nhà chính điện, có rất nhiều tổ mối xông đùn nhùng đổ nát đất to lên; phần mái nhiều chỗ bị dột, vì kèo bị mối một nhiều... nguy cơ đổ bất cứ lúc nào, đặc biệt là khi thời tiết mưa to, gió bão”.

Điều đau lòng nữa đó là, tại ban Quan Âm tổng từ các tượng nhỏ làm bằng đất bị rụng rời chân tay, thân mất đầu lộ rõ cọc tre bên trong. Thầy Thích Thánh Nghĩa nâng niu các phân tượng bị rụng xếp gọn vào một góc chờ các chuyên gia tu bổ.

Do ban thờ được làm từ đất hơn 3 thế kỷ nên cứ đến mùa mưa mỗi lại đùn lên thành các mô đất dần phá hủy các các pho tượng lớn. Ban Đức Chuẩn Đề các tay ấn bị gãy phải dùng tạm các dây sắt nhỏ cố định lại. Ban Đức Ông được ngồi trên ngai rồng nhưng các ngai đều đã bị nứt gãy do ẩm thấp, mối mọt.

Tháng 8/2020, nhà chùa đã làm đơn gửi chính quyền địa phương xin phép được tu bổ nhưng đến nay chưa có hồi âm. Chùa Úc Sơn là di sản văn hóa quý giá của nhân dân trong vùng trong việc giáo dục truyền thống yêu quê hương, đất nước, sự lao động sáng tạo cho các thế hệ không chỉ ở làng Úc Sơn. Đề bảo vệ di tích có hiệu quả, khẩn thiết các Phật tử, những người yêu di sản Việt, mạnh thường quân chung tay đóng góp công sức và tình tài từng bước tu tạo cho di tích ngày một bền vững, khang trang.

Di tích là một kho tàng giáo dục cụ thể quan sinh động cho việc giáo dục các thế hệ mai sau không chỉ về kiến trúc nghệ thuật, tượng Phật, lễ hội mà còn về truyền thống đấu tranh bảo vệ đất nước, truyền thống lao động sáng tạo của dân tộc gắn với lễ hội, du lịch, di sản.

THÙY DƯƠNG

Giữa đêm, Thương nhận được một tin nhắn: “Em mau quên vậy sao Thương?”. Số máy không có trong danh bạ, nhưng Thương biết là ai. Có một thời, đây số này không chỉ lưu trong trí nhớ, mà còn khắc trong tim Thương. Số máy ấy, Thương từng lưu là “Người yêu đầu”. Cái người sở hữu số máy ấy, Thương từng tưởng như là định mệnh của đời mình.

Ánh sáng điện thoại hắt lên làm chị Hai nằm bên cạnh chói mắt, chị càu nhàu:

- Ngủ đi Thương, ngày mai phải dậy lúc mờ sớm đó, còn sửa soạn cho tươm tất đón nhà trai.

Câu nói cắt ngang dòng kí ức, đưa Thương về với thực tại. Ngày mai, Thương đi lấy chồng.

Đôi khi Thương nghĩ, cuộc đời thật lạ lùng làm sao. Mới chưa đầy hai năm trước, Thương nôn nao chộn rộn cho một đám cưới trong mơ. Giờ đây, đám cưới trong mơ đã tới, nhưng không phải giấc mơ cũ, chủ rể cũng đã thay đổi rồi. Có những người, từng thân và thương như hơi thở, như da thịt, nhưng rồi một ngày bỗng quay mặt, làm người xa lạ.

Hai năm trước, Thương còn trẻ hơn bây giờ nhiều nhĩ. Đã từng mơ mộng biết bao nhiêu. Người ấy là mối tình đầu của Thương, quen nhau từ khi Thương còn học năm cuối đại học. Rồi Thương ra trường, đi làm được 2 năm, hai đứa tính đến chuyện kết hôn, Thương dắt anh về nhà ra mắt.

Một chàng trai Sài Gòn gốc, gia đình giàu có, sống trong nhung lụa lần đầu về sâu trong miệt vườn miền Tây. Thương còn nhớ, người ấy hiền khô, không dám từ chối một ly rượu nài ép nào của mấy chú, mấy anh họ Thương. Thương cũng còn nhớ, người ấy loay hoay khổ sở thế nào vì không dám bước chân ra chiếc “cầu cá tra” để giải quyết chuyện vệ sinh hằng ngày, báo hại Thương phải chèo đò đưa người ta qua nhà bác Tám, khá giả nhứt xóm để đi vệ sinh kẻo...

Từng ấy là kí ức vui vẻ, ngọt ngào. Nhưng rồi, tất cả đã vỡ vụn, sau chuyện gia đình người ta xuống thăm nhà Thương, nói chuyện cau trầu. Từ khi gia đình anh băng qua lần đò, đi hết quãng gò ruộng, bước vô gian

Truyện ngắn của **NGỌC MAI**

nhà ba gian của gia đình Thương, có cái gì đó đã đổi thay giữa hai người. Có lẽ, sự rạn nứt đến từ những chiếc váy quá lộng lẫy của mẹ, của em gái anh lạc lõng trong căn nhà Nam bộ đơn sơ của Thương. Hay đồ võ đã chớm khi sự vui vẻ, chân thành của cha mẹ Thương trong buổi gặp mặt đôi lại sự lạnh nhạt, trịch thượng của gia đình họ.

Chỉ biết rằng, người ta tránh Thương cả tuần trời sau đó, để rồi khi gặp mặt, trông đau khổ, bỡ ngỡ. Khó khăn lắm, người ta mới mở lời hỏi Thương, rằng gia đình Thương có thể chuyển nhà lên thị trấn hay không? Rồi, như thu hết can đảm, không kịp để Thương phản ứng, người ấy nói sẽ xoay sở, để cha mẹ Thương bán gian nhà đang ở, có đủ tiền bù vào để mua một căn nhà ở thị trấn. Sẽ cố gắng lo cho cha mẹ Thương có sinh kế khác, không cần phải làm

ruộng vất vả nữa.

Hoá ra, đề nghị kì lạ ấy là bởi phản ứng của gia đình người ta khi chứng kiến cảnh sống của nhà Thương. Họ đã nghe Thương là gái quê, nhưng không thể hình dung là “quê” đến thế. Họ lo lắng đứa con trai vàng ngọc của họ phải làm rở một nhà nghèo miệt vườn, mỗi dịp về thăm nhà vợ là khổ sở trăm bề.

Thương biết, người ta thương Thương lắm mới đưa ra một đề nghị như vậy, để tìm cách dàn xếp ổn thoả đôi bên.

Nhưng làm cách nào mà dàn xếp được cái hố sâu ngăn cách giữa hai gia đình bây giờ? Thương cũng chưa bao giờ dám nói cái đề nghị của người ta cho cha mẹ biết. Gia đình Thương sống trong một gian nhà ba gian, giữa mảnh vườn xanh mướt, trước mặt là sông, sau lưng là ruộng, không phải bởi họ nghèo.

Nhà Thương đâu có nghèo! Bà nội Thương từng là con gái của ông bà Hội đồng Nhân giàu có nức danh của vùng, từng đi Pháp du học.

Họ sống nơi đây, bởi đây là mảnh đất tổ tiên để lại, mà cha Thương là người kế thừa hương hỏa. Ông từng đi dạy, nhưng rồi sau do một căn bệnh không dạy học được nữa, hưu sớm, về làm vườn tược sống thong dong.

Cha mẹ Thương có đủ tiền để mua một căn nhà không nhỏ trên phố, nhưng Thương biết, họ sẽ không bao giờ rời đi. Họ là cái cây đã cắm rễ vào mảnh đất này. Họ thương từng nhánh lá dừa, luống hoa, bờ ruộng. Họ hạnh phúc với từng bữa ra đồng sớm, với nồi cơm nấu bằng bếp củi, với xóm làng quây quần mỗi tối cùng ngồi trên tấm phản hiên nhà, xem thời sự nói đủ chuyện đời.

Và Thương cũng vậy. Thương yêu căn nhà ba gian mái ngói, mùa hè thì mát mùa đông ấm áp. Thương cái mảnh vườn đủ thứ cây thứ trái, thương khắp gạo, lu nước. Nhà ở mé sông, mỗi lần cần việc gì, ra sông bắc tay làm loa gọi bà con hàng xóm qua tiếp một tay. Nấu món gì ngon, chèo cái xuống ba lá đi đưa cho chòm xóm mé bên này, bên kia sông.

Rồi con đường ruộng sau nhà, hồi nhỏ, trắng sáng bấy trẻ rủ nhau rượt đuổi. Những đêm mùa hè, cả xóm rủ nhau tụ tập lại một nhà, ca vọng cổ chơi.

“Đêm nghe bài vọng cổ. Ai đàn dây Long Xuyên. Mưa tuôn ngoài cửa sổ. Xao động nổi niềm riêng. Khơi dậy mối tình hoài hương. Điệu đàn buồn dòng sông dòng suối. Có lũy tre còn thương bụi chuối ở sau hè...”. Thương giật mình, tưởng kí ức vọng thành lời ca, hoá ra là tiếng vọng cổ

T IẾNG LÒNG

Đời là vô thường...

Trong cuộc đời một người đàn bà, thanh xuân như một bông hoa sớm nở tối tàn, tình yêu là một tách trà vừa nóng đã nguội và cuộc sống là một sự phiêu lưu không lường trước với nhiều nỗi buồn đón đợi.

*

Lấy nhau vì yêu nhưng nhiều lúc chị tự hỏi, một câu hỏi mà biết rằng nếu có trả lời thì cũng chẳng để làm gì. “Mình có còn là đàn bà không nhĩ?”

Bận việc - câu trả lời thường trực nơi anh mà chị đã quen.

Cũng vì thế nên thành ra chị bỗng có nhiều điều tự hiểu. Khi con khoẻ là con của chúng mình. Còn lúc ốm là con của vợ có ngoài giá thú. Chuyện cha mẹ đôi bên mình vợ gánh vác. Rồi bóng đèn cháy, vòi nước bung. Mua bán, búa kim cũng một tay vợ cả. Anh ra khỏi nhà khi chị còn túi bụi. Về đến nhà dù thấy vợ bận con kêu, trước sau anh vẫn một câu: Anh bận!

Có nhiều lúc chị tự hỏi. Một

câu hỏi mà biết rằng nếu có trả lời thì cũng hư vô. “Mình có còn là đàn bà không nhĩ?”. Hỏi thế chỉ bởi thêm một

lời khen cho tấm áo đi làm. Thêm một buổi chiều thong dong dạo phố. Và chỉ thế thôi chứ nào dám mơ thêm.

*

Vẫn nghe người đời kháo rằng nhiều vụ xét xử ly hôn tại tòa còn ly kỳ hơn cả án hình sự. Vì không những đủ hi nộ ái ố mà còn có cả sự ngỡ ngàng.

Ngỡ ngàng khi những người đã từng đầu gối tay ấp thề yêu nhau cạn biển đời non nay lại xia xói, lảng mạ nhau như hai kẻ thù.

Ngỡ ngàng khi những đứa trẻ - chiều cầu yêu thương kết nối mẹ cha - bị chính cha mẹ chúng xé đôi như xé một tờ giấy, mảnh vải. Ngỡ ngàng khi những tập hồ sơ ly hôn dày như không thể hơn được nữa với hàng loạt các lá đơn kiến nghị, kêu cứu gọi chồng về với vợ, vợ về với chồng, trả lại con cho bố, mẹ, mang lại cháu cho ông bà...

Hôm nay, chị đã được chứng kiến tất cả trong vụ ly hôn của người bạn. Bước chân ra khỏi sân tòa, chị đau đớn như chính mình là người trong cuộc. Chồng đẹp, con ngoan, nhà cao, cửa rộng còn mong gì hơn. Nhưng từ trong sâu thẳm chị thấy nghi ngờ cái hạnh

vọng về từ bên kia sông. Dưới què đi ngủ sớm, người hát vọng cổ khuya mà giọng mùi như vậy chỉ có vợ chồng anh Bảy Tên. “Chắc họ đang tập dợt cho ngày mai đám cưới mình”, Thương thầm nghĩ.

Hai năm về trước, Thương từng đau chết đi sống lại khi chia tay người mình ngỡ sẽ gắn bó cả đời. Khi Thương dứt ruột rời đi, người ta cũng có sung sướng gì. Người ta đã từng đứng trước ban công nhà trọ của Thương suốt một đêm mưa. Từng gọi cho Thương biết bao cuộc gọi vô vọng. Nhưng biết làm sao được, người ta không thuyết phục được gia đình. Còn Thương thì không thể bứt cả nhà ra khỏi xóm làng, chỉ để đeo đuổi một tình yêu.

Cô mở lại tin nhắn, coi một lần nữa, rồi nhấn nút xóa.

Thương ngồi trong phòng, chung quanh là chị em bạn dì, bác gái Ba, thím Sáu, mỗi người một lời, ồn ã như cái chợ. Nhỏ bạn học cấp hai, giờ mở tiệm tóc dưới quê phụ trách trang điểm, mần tóc cô dâu cho Thương. Chị Hai Cẩn ngồi bên, lúc thì đòi chinh cái này, lúc đòi chinh cái nọ cho vừa ý. Bác gái Ba càu nhàu:

- Lẹ lẹ tay bây. Nhà trai sắp tới rồi, coi chừng lỡ giờ lành là bây chết với bác Ba.

Bác Ba trai, tức chồng bác Ba gái, anh trai thứ của ba Thương, giờ bác Hai đã mất, nên bác thay mặt họ làm chủ lễ cho Thương.

Tóc tai, mặt mũi làm xong, mấy người phụ nữ chạy ra cắt đặt cái này cái nọ. Nhỏ bạn lấy quạt mo cau quạt lia lịa cho Thương, sợ mồ hôi làm trôi phấn. Chợt chàng Út con thím Sáu chạy vô, rồi rít:

- Chị Ba chị Ba, nhà trai tới rồi!

Cả đám phụ nữ tức thì đứng lên, ồn ào. Rồi Thương, như trong mơ, không rõ mình đang làm gì nữa. Chỉ nhớ là sau đó, cô được đưa ra gian nhà ngoài. Chỉ nhớ là nai nhà gặp mặt, nói chuyện, uống trà. Chỉ nhớ ánh mắt Quân nhìn Thương lấp lánh vui và âu yếm, xuyên qua từng ấy những gương mặt quen lạ.

Hai cây đèn cày được bác Ba trai cẩn trọng thắp lên trên bàn thờ gia tiên. Mâm cau trầu nhà trai mang tới, đưa đến trước mặt Thương và Quân, mở nắp ra, có tiếng hồi thúc:

phúc mà mình đang sở hữu. Nó thật dễ dàng vì có phải xây dựng trên nền tảng dối gian?

Nhiều lúc nhìn anh, chị tự hỏi tôi mất ấy, cái miệng ấy liệu đã biết bao lần nói dối? Cánh tay kia liệu đã bao lần bà con gái dựa vào ngoài chị?

Ta muốn gì? Chị đã bao lần tự nói mình như thế. Không giải thoát, không tung cánh, không phá tan... Yên phận trong chiếc lồng nghi ngờ hạnh phúc.

*

Sau hai chục năm cưới nhau, chiếc nhẫn cưới đã trở nên quá nhạt, chiều nay chị loay hoay mãi mới tuột được khỏi ngón tay. Một vành trắng mờ, hẳn thật sâu trên

- Hái một trái cau đi, nhanh tay lên!

Thương vội vàng thò tay bẻ trái cau xanh trước mặt. Nhánh cau hơi dai, nhưng với cô gái miệt vườn thì trái cau dễ dàng rời nhánh với một cú vặn. Bên này, Quân vẫn bấm môi cổ đứt. Có tiếng cười xòa. Tiếng bác Ba gái nói:

- Con Thương đúng con gái miệt vườn, bẻ cau bẻ dứa cái rẹt. Ngon nha con, đĩa nào bẻ cau trước, mai mốt năm quyền trong nhà.

Thương cười, đỏ mặt. Liếc qua thấy Quân cũng cười, trái cau đã rời cuống. Mắt Quân tinh nghịch nhìn Thương như muốn nói “ừa, thì em nắm quyền, anh cũng có dám đòi làm chủ nhà đâu”.

Rồi mẹ Thương, mẹ Quân, rồi các bác, các thím, chị hai, các mợ... thì nhau đến, đeo vào tay, vào cổ Thương những món xuyên vàng, xuyên bạc, cùng lời chúc lành.

Rồi phút tạm biệt đến, Quân nắm tay Thương, đi cùng người nhà Quân ra cổng. Ngoài lại, thấy mẹ đứng ngay say lưng, bỗng Thương bật khóc, ôm chầm lấy mẹ. Chị Hai đứng bên cạnh cũng quàng tay ôm Thương. Mẹ không nói được gì, chỉ vỗ vỗ tay vào lưng Thương. Phía sau mẹ, mắt cha cũng ươn ướt.

Có tiếng so dây đàn kiêu của anh Bảy, rồi tiếng chị Bảy cất lên: “Nghe xôn xao xóm trên làng bên/ Ôi vui ghê rước dâu miệt vườn/ Kia màu son tươi chiếc áo cô dâu nắng che lộng mới/ Rộn ràng lẳng xằng...”.

Đoàn người đi qua cổng lá dừa được Tết cầu ki long phụng, đi dài qua gò ruộng, tới mé sông. Một chiếc thuyền hoa đang nằm cập mép nước. Con

ngón áp út bàn tay trái của chị khiến chị cứ lạ lẫm nhìn mãi, như thể đó không phải là của mình.

Rồi, chị tự hỏi khi cuộc hôn nhân này vỡ tan, liệu trong tim mình có vết hằn thế không? Chắc là không đâu, chị lại tự trả lời mình, vì mình đâu còn yêu chồng nữa.

“Ngày nào mình cũng tháo ra đeo vào, vậy mà sao vẫn khó khăn quá, chắc là do chật, khi nào rồi ra hàng nhờ người ta nong ra vậy”, anh nghĩ. Bước ra khỏi công cơ quan với ngón tay khuyết chiếc nhẫn cưới, anh thấy đời mình trẻ lại, nhẹ nhõm như bản nhạc anh đang huyt sáo. “Tình yêu của anh” đã chờ trước cửa.

HỒNG MINH

thuyền này không giống xuồng ba lá Thương hay chèo. Nó là xuồng máy cỡ lớn, chứa được nhiều người, có cả trần che nắng, áo phao dưới ghế. Hai bên hông thuyền tét đầy những hoa đồng tiền, hoa hồng, hoa cúc với những nhánh lá xanh. Còn có những dải lụa hồng thất nơ phấp phới.

Quân đứng ở mép thuyền, đưa tay đỡ, dìu Thương xuống. Nắng rơi vào mắt Quân, đôi mắt thật ấm, làm Thương nhớ khi Thương ngồi khóc trong công viên một chiều buồn thất tình năm xưa, lúc ngẩng lên có người mắt ấm, đưa cho Thương miếng khăn giấy. Người ấy giờ đây sóng vai cùng Thương trên thuyền hoa.

Tiếng máy nổ bình bịch, rồi con thuyền bắt đầu rời bến, hướng về bên kia bờ, nơi đó, ô tô nhà Quân đang đậu, sẽ rước dâu về tới Sài Gòn.

Bên này bờ, cha, mẹ, chị Hai, các cô, bác, thím, các chị em họ vẫy tay trên mé sông, rồi hình ảnh ấy xa dần. Gió sông thổi vào mặt Thương mát rượi, Quân lấy chiếc khăn quàng qua vai để giữ ấm cho Thương. Giọng Quân cũng thật ấm:

- Rước dâu quê em hay quá. Ngày vui không có được rầu nha, mấy ngày nữa thông thả, anh lại đưa em về nhà thăm cha mẹ.

Thương nép mình vào vai Quân, bờ vai rộng rãi, chở che. Cô rút ra một chiếc nhẫn nhỏ, trên đó có viên đá xinh xinh lấp lánh, món quà người xưa tặng vào một dịp sinh nhật mà mấy năm qua cô lưu luyến không nỡ bỏ.

Thương thả chiếc nhẫn xuống sông.

Con thuyền hoa vẫn băng băng trên sóng, bờ đã thấp thoáng đằng xa kia rồi. N.M

Về chốn mơ say

Có những ngày tôi muốn chỉ mình tôi

Thả bước tịch liêu dưới mặt trời

Nghe trong hơi gió hương tình cũ

Ngân vạ cung sầu giữa lá rơi

Tôi sợ ngày mai quên mất tôi

Quên khoảng trời thơ dệt mộng đời

Quên tình xưa cũ và tươi mới

Năm tháng âm thầm chẳng đợi mong

Tôi vội đi tìm giữa mùa đông

Nắng ấm, hoa tươi với hương nồng

Nhấp môi uống cả chiều gió lộng

Say một nỗi sầu với hư không

Tôi ước hôn tôi tựa áng mây

Che nắng chờ mưa nguyện tháng ngày

Điêu trăng đi hết đêm mộng ảo

Rồi nhẹ tan về chốn mơ say

Có những ngày tôi thấy chỉ mình tôi

Ngắm bóng chiều dương lặng lẽ rơi

Nhuộm ánh tương sầu lên sương tím

Thả khúc tình du tận cuối trời.

HỒNG BÙI

ĐỌC SÁCH

Bách khoa thư về dòng thời gian của vạn vật

Một cuốn sách, đặc biệt là những cuốn sách bách khoa với hàm lượng kiến thức lớn thuộc những chủ đề vốn chịu nhiều định kiến như lịch sử, địa lý... phải làm thế nào để khơi gợi sự hứng thú của độc giả và đem lại giá trị thực sự hữu ích cho người đọc?

Cuốn sách “Bách khoa thư về dòng thời gian của vạn vật” sẽ giải quyết được những vấn đề này bằng thiết kế độc đáo, kiến thức được biên soạn bởi những chuyên gia hàng đầu, và phạm vi chủ đề vô cùng rộng lớn.

Toàn bộ thông tin về 13 tỷ năm của vạn vật được trình bày và sắp xếp theo thứ tự của dòng thời gian, trải khắp các nền văn minh, từ các sự kiện thời tiền sử đến thế giới hiện đại. Hơn 300 trang của cuốn sách được chia thành sáu phần lớn, mô tả rõ ràng các giai đoạn phát triển khác nhau của nhân loại: Thời tiền sử khi loài người chưa xuất hiện; Thế giới cổ đại khi nền văn minh mới bắt đầu; Thế giới trung cổ; Thời đại khám phá; Thời đại của các cuộc cách mạng; và cuối cùng là Thế giới hiện đại.

Cách sắp xếp thông tin theo dòng thời gian trong cuốn sách này không chỉ giúp độc giả có thể ghi nhớ sự kiện một cách dễ dàng, mà còn giúp độc giả hiểu rõ cách “lịch sử lặp lại”, đồng thời cảm nhận rõ hơn sự tiến bộ của loài người; biết được con người đã học hỏi và phát triển ra sao theo thời gian. Từ loài vượn người, tổ tiên chúng ta đã tiến hóa, thích nghi và học tập không ngừng để có thể đứng thẳng, bước đi, học cách sử dụng các công cụ lao động, tạo ra lửa, phát triển nông nghiệp, xây dựng các thị trấn, thành phố, tạo ra chữ viết, xây dựng và phát triển các nền văn minh đồ sộ...

“Bách khoa thư về dòng thời gian của vạn vật” sẽ là một món quà tuyệt đẹp, có giá trị to lớn về mặt tinh thần giúp trẻ yêu hơn bộ môn lịch sử, tạo cho trẻ một niềm hứng khởi để trẻ sẵn sàng khám phá lịch sử của bất kỳ thời đại hay dân tộc nào. **BẢO CHÂU**

● Ảnh minh họa

Đối diện với chứng rối loạn hành vi về cảm xúc ở trẻ

Trẻ con cũng phải đối diện với những căn bệnh tâm lý nghiêm trọng, hủy hoại thể xác và tinh thần trẻ. Nếu cha mẹ không chú ý sẽ ngày càng đẩy trẻ đi xa mình, dẫn đến những hậu quả khó lường.

Con rối loạn cảm xúc, cha mẹ tưởng nổi loạn tuổi mới lớn

Thấy con trai 14 tuổi trở nên lười biếng, ít nói, lại hay cáu gắt, đối đáp cộc lốc với cha mẹ, vợ chồng chị Lê Thanh Ng., ngụ đường Đồng Đen, quận Tân Bình, TP HCM rất lo lắng, cho là con mình đang bị bạn bè xấu lôi kéo, trở nên bất trị. Thế là anh chị thì nhau dạy dỗ, gây áp lực cho con. Một mặt, anh liên tục theo dõi con xem có vướng phải bạn bè xấu hay không, mặt khác, chị thường xuyên đem những bài học đạo đức để răn dạy con. Thậm chí, hai vợ chồng còn lén xem tin nhắn và các đồ vật cá nhân của con. Kết quả, con trai càng ngày càng xa lánh cha mẹ, cộc cằn, nóng nảy hơn. Đi đâu, anh chị cũng than phiền là con mình “sinh hư”. Họ hàng bà con hề gặp cậu bé cũng thường phê phán, chỉ trích.

Cho đến khi con uống thuốc ngủ tự tử nhưng may mắn được phát hiện và cứu sống, sau khi bác sĩ thăm khám, gia đình chị mới biết con trai bị rối loạn hành vi về cảm xúc.

Có không ít trường hợp như thế, con cái mắc chứng rối loạn hành vi về cảm xúc nhưng cha

● Ảnh minh họa

mẹ, người nhà không biết nên xúm nhau dạy dỗ, chỉ trích con trẻ, khiến trẻ càng bệnh nặng thêm, càng đối diện với nhiều hiểm nguy hơn.

Trên toàn thế giới hiện nay, khoảng 20% thanh, thiếu niên mắc phải các rối loạn về hành vi và cảm xúc cần phải được điều trị.

Khi mắc các rối loạn này, trẻ em thường không tuân theo các nguyên tắc hành xử thông thường của xã hội. Rối loạn hành vi gồm 2 loại dựa trên độ tuổi khởi phát: rối loạn hành vi thể khởi phát trẻ em (trẻ dưới 10 tuổi) và rối loạn hành vi thể khởi phát tuổi thanh, thiếu niên (sau 10 tuổi).

Rối loạn hành vi về cảm xúc là bệnh lý hay gặp ở lứa tuổi vị thành niên. Tuổi bắt đầu thành niên cũng là lúc mà trẻ dễ dàng mắc các chứng về tâm lý nhất.

Có những bậc cha mẹ khổ sở vì con lúc còn nhỏ thân thiện,

ngoan ngoãn, lễ phép, nghe lời cha mẹ, nhưng đến tuổi dậy thì bỗng nhiên lười nói, thái độ bất cần, xa lánh người nhà. Có trẻ thì đang học giỏi bỗng dưng sa sút, đang là học trò ngoan bỗng trở thành học sinh cá biệt...

Thực tế, tuổi dậy thì là lứa tuổi chịu nhiều biến đổi về hình thể, tâm sinh lý phức tạp nhất của đời người, do đó dễ bị khủng hoảng nhất so với các tuổi khác. Chính vì vậy mà các hội chứng tâm lý cũng dễ xảy ra ở lứa tuổi này. Ở giai đoạn dậy thì, cơ thể các em có những thay đổi không chỉ về sinh lý mà còn cả tâm lý. Nhiều khi những sự thay đổi ấy lại khiến các em rơi vào tình trạng không làm chủ được bản thân và dễ mắc phải các hội chứng tiêu cực.

Về hình thể bên ngoài, khi bước vào tuổi dậy thì về bề ngoài của các em có sự thay đổi rất lớn: cơ thể phát triển rất nhiều so với trước kia. Con gái ngực to ra, có kinh nguyệt; con trai vỡ tiếng, bắt đầu có ria mép... Nếu cùng lứa tuổi với nhau, em nào có trước tiên những biểu hiện dậy thì sẽ dễ bị bạn bè “hiếu lắm” và bị phân biệt đối xử. Có những em khi dậy thì mặt bị mụn bọc, mụn cám rất nhiều, nhưng không muốn ai nói hoặc chê bai về hình thức của mình. Hay sự thay đổi về chiều cao (các em cao nhanh trong giai đoạn này) cũng có khi làm các em bối rối.

Các em dễ bị sốc trước những lời chọc ghẹo của bạn bè, nếu không ai giải thích điều này các em càng dễ bị sốc và hoang mang hơn... Những áp lực về tâm lý của

các em nếu không có người giúp giải tỏa thì về lâu dài sẽ ngày càng đè nặng lên, khiến các em có thể bị các rối loạn về hành vi, rối loạn về cảm xúc và rối loạn tâm thần.

Nhìn thẳng vào sự thật

Để không bị nhầm lẫn rối loạn hành vi ở trẻ với biểu hiện tâm lý biến đổi của tuổi mới lớn, cha mẹ cần có sự quan sát con kỹ lưỡng và nắm những triệu chứng cơ bản của bệnh. Theo đó, trẻ mắc bệnh rối loạn hành vi thường cư xử hung hãn với mọi người xung quanh, kể cả với các đồ vật hoặc con vật. Trẻ cũng thường có hành vi nổi loạn như phá phách, trốn học, đánh nhau, hay nói dối. Nhiều trẻ khác lại cô lập bản thân, thu mình ít giao tiếp với chung quanh.

Ở trẻ nhỏ hơn, chứng này đi kèm với tăng động, giảm chú ý, không kiểm soát trong ăn uống, chán ăn hoặc ăn rất nhiều, có những hành động gây hại tới bản thân. Nhiều trẻ khác thì gặp khó khăn trong việc tiếp thu và diễn

đạt thông tin, khó khăn khi tính toán, nói, viết và khó chuyện trò, giao tiếp với người khác.

Trong giai đoạn đầu, trẻ mắc bệnh sẽ có những triệu chứng điển hình như nói nhiều, đi lại nhiều, dễ bị kích động, hay cáu gắt. Ở giai đoạn ức chế, trẻ có biểu hiện trầm cảm, mệt mỏi, tự ti. Các triệu chứng của loạn hành vi về cảm xúc kéo dài tối thiểu từ 3-6 tháng, nếu không được điều trị kịp thời, trẻ sẽ chuyển biến nặng sang bệnh lý tâm thần, thậm chí có hành vi tự tử.

Nhiều bậc cha mẹ, con có những triệu chứng rõ ràng của chứng rối loạn hành vi cảm xúc, nhưng vẫn cứ khẳng khái “con không sao hết, chỉ là nổi loạn tuổi mới lớn”. Có những bậc cha mẹ thì “kì thị” căn bệnh này, không dám nhắc đến, không dám nhìn thẳng vào sự thật vì đánh đồng chứng rối loạn hành vi về cảm xúc với “bệnh tâm thần”.

Có trường hợp, một người mẹ ở Thủ Đức, TP HCM đã phải nhập viện điều trị tâm thần cùng con bởi ban đầu, người mẹ đơn thân này vì giận chồng, tạo cho con trẻ nhiều áp lực khiến con bị rối loạn hành vi cảm xúc. Thế nhưng, người mẹ không nhận ra hoặc lơ đi. Cho đến khi con bị nặng, có các dấu hiệu của tâm thần, người mẹ mới sức nặng, stress, sau đó cũng có các dấu hiệu rối loạn tâm thần.

Chính vì thế, điều quan trọng trong việc “kéo” con ra khỏi chứng bệnh này là cha mẹ phải có những hiểu biết nhất định về bệnh, đồng thời phải chấp nhận đối diện với sự thật là con mình đã bệnh, để rồi có những phương pháp điều trị thích hợp đối với con. Các bậc cha mẹ, khi thấy con em mình có những biểu hiện tâm lý không bình thường thì không nên giấu giếm, mặc cảm về những rối loạn hành vi, rối loạn tâm thần của con cái mà nên đưa các em đến bác sĩ chuyên khoa tâm lý, tâm thần càng sớm càng tốt.

Các rối loạn tâm lý, hành vi, rối loạn tâm thần tuổi dậy thì tuy dễ gặp nhưng cũng có thể điều trị khỏi được nếu bệnh của các em được chẩn đoán sớm và điều trị sớm bởi các bác sĩ chuyên khoa tâm lý, tâm thần. Đồng thời cần có sự kết hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội để giúp cho bệnh rối loạn hành vi ở trẻ đạt kết quả tốt nhất. Bởi, rối loạn hành vi không phải là chứng bệnh chủ trọng điều trị bằng thuốc men mà quan trọng là ở những liệu pháp tinh thần. **NGỌC MAI**

Đây là lúc các em rất cần sự chăm sóc, hướng dẫn của người thân trong gia đình cũng như của các thầy thuốc. Chính sự chăm sóc và điều trị sớm sẽ giúp các em nhanh chóng thoát khỏi những rối loạn hành vi, rối loạn tâm thần. Trẻ cần được bổ sung đầy đủ dinh dưỡng bằng các loại thực phẩm bổ dưỡng. Nếu thấy diễn biến tâm lý của con ngày càng theo chiều hướng tiêu cực hơn, cần đưa con đi gặp bác sĩ tâm lý ngay để có hướng điều trị kịp thời.

Cha mẹ nên là người bạn thân nhất của con. Khuyến khích con tham gia các hoạt động tập thể, hoạt động xã hội, tránh tiếp xúc với các loại phim ảnh, các trò chơi bạo lực hay văn hóa phẩm đồi trụy...

Cạnh đó, thường xuyên tâm sự, sẻ chia với con, từ từ tháo gỡ những vướng mắc trong tâm lý của con trẻ, tạo cho con trẻ niềm tin để có thể mở lòng với cha mẹ, để phá vỡ “bức tường” trong tâm trí ngăn cách giữa con với gia đình. Đó là những bước đi đầu tiên và cần thiết trong quá trình giúp trẻ chữa lành.

Bị tra tấn, giết chết

Phụ nữ trên khắp châu Á đã và đang phải đối mặt với tình trạng bạo lực gia đình, lạm dụng tình dục, phân biệt giới tính tăng cao trong bối cảnh đại dịch Covid-19. Báo cáo mới đây từ Liên đoàn Chữ thập đỏ và Trăng lưỡi liềm đỏ quốc tế cho biết, có nhiều nguyên nhân dẫn đến hiện trạng này, đáng kể nhất là cuộc khủng hoảng kinh tế-xã hội đang tạo áp lực rất lớn đến các gia đình, trong khi đó lệnh giãn cách xã hội bắt buộc phụ nữ phải ở nhà nhiều hơn.

Theo tờ South China Morning Post, tại các quốc gia như Pakistan, các chuyên gia và những người ủng hộ cho rằng bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái đã đến mức báo động. Trường hợp gây rung động dư luận thế giới gần nhất chính là vụ việc cô gái 27 tuổi - Noor Muqaddam đã bị tra tấn và chặt đầu ở Islamabad vào tháng 7. Theo báo chí địa phương, Zahir Jaffer - nghi phạm chính trong vụ án, đã giam giữ cô gái trong ba ngày. Khi cô cố gắng trốn thoát, nhân viên bảo vệ và người làm vườn đã khoá công chính. Cha mẹ của Jaffer cũng bị cáo buộc tội tiếp tay cho tội ác vì đã không thông báo cho cảnh sát, dù biết rằng Noor đang bị giam giữ trái với ý muốn của cô ấy.

Theo đài CNN (Mỹ), mỗi năm, hàng trăm phụ nữ ở Pakistan bị giết hại dã man nhưng ít khi được truyền thông chú ý và thủ phạm thường thoát tội. Vì thế, vụ án của Noor có lẽ cũng chỉ là một con số thống kê nếu cô không phải là con gái của một cựu quan chức ngoại giao.

Cũng tại Pakistan, vào tháng 8, Ayesha Ikram, một người sáng tạo trên nền tảng TikTok, đã bị khoảng 400 người đàn ông quấy rối và sàm sỡ khi cô đang quay video ở Công viên Greater Iqbal, theo hãng tin địa phương Dawn. Sau vụ việc, cô kể lại với cảnh sát rằng: “Đám đông rất lớn, mọi người mở rộng vòng vây và tiến về phía chúng tôi. Mọi người đã xô đẩy, kéo tôi và xé toạc quần áo của tôi”.

Thậm chí, ngay cả ở một quốc gia phát triển như Singapore, số vụ bạo lực tình dục cũng có chiều hướng gia tăng trong những năm gần đây. Một báo cáo mới nhất của tổ chức phi lợi nhuận Aware cho biết, khoảng 70% phụ nữ bị bạo lực đã không dám lên tiếng hay tố cáo với các cơ quan chức năng bởi họ lo sợ sẽ không được người khác tin tưởng và giúp đỡ. Đồng thời họ cũng lo lắng về phản ứng của gia đình và bạn bè.

Bị lạm dụng, ép buộc kết hôn

Theo số liệu của Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) vào đầu năm nay, có khoảng 736 triệu phụ nữ và trẻ em gái trên khắp thế giới, tương đương tỷ lệ là 33%, đã từng bị bạo hành thể xác hoặc bạo lực tình dục ít nhất một lần trong đời. Con số này không bao gồm những trường hợp bị quấy rối tình dục.

Một phát ngôn viên của Harmony House - nơi tạm trú đầu

BÁO ĐỘNG tình trạng bạo hành phụ nữ TẠI CHÂU Á

Nhiều phụ nữ châu Á đang phải đối mặt với tình trạng bị bạo lực và lạm dụng hơn trước đây trong bối cảnh đại dịch Covid-19. Những sự việc gần đây có tính chất cực kỳ nghiêm trọng, khiến dư luận toàn thế giới bàng hoàng và phẫn nộ nhất, có thể kể tới vụ việc một phụ nữ trẻ bị tra tấn và chặt đầu ở Pakistan và vụ việc một người giúp việc gia đình bị chủ đánh đập tàn bạo ở Hồng Kông (Trung Quốc).

tiên của Hồng Kông dành cho những phụ nữ bị lạm dụng – cho biết họ đã tiếp nhận thêm 272 người trong khoảng từ tháng 1/2020 đến tháng 2/2021. Cô nói rằng: “Bạo lực gia đình là một vấn đề phổ biến từ trước đến nay. Tuy nhiên, Covid-19 đã làm gia tăng cơ hội và tần suất xảy ra bạo lực gia đình, dẫn đến sự gia tăng trong số trường hợp được nhận vào nơi tạm trú”.

Wong - Giám đốc điều hành của Hiệp hội về Bạo lực Tình dục đối với Phụ nữ, có trụ sở tại Hồng Kông – cho biết những lời cầu cứu sự giúp đỡ từ phía phụ nữ và trẻ em gái ngày càng gia tăng. Từ tháng 4/2020 đến tháng 3/2021, đường dây trợ giúp phi lợi nhuận và dịch vụ trò chuyện trực tuyến của tổ chức này đã nhận được 2.665 yêu cầu hỗ trợ - đây cũng là con số cao nhất trong 4 năm qua.

Wong nói: “Trong năm qua, thời gian ở cùng gia đình gia tăng khiến các mâu thuẫn và xung đột trong các gia đình ngày càng nghiêm trọng hơn. Trong đó, nạn nhân của bạo lực tình dục – những người cần phải được hỗ trợ về mặt tinh thần – cũng ngày càng nhiều hơn”.

Bên cạnh đó, do không thể tiếp cận với các mạng lưới hỗ trợ cũng như không được đến trường trong mùa dịch, rất nhiều trẻ em gái và phụ nữ trẻ thuộc các dân tộc thiểu số ở Hồng Kông và Vương quốc Anh đang bị ép buộc vào các mối quan hệ hôn nhân sớm hơn. Nói về cường ép hôn nhân, vấn nạn này cực kỳ nhức nhối ở các quốc gia như Ấn Độ

và Pakistan. Cuộc khủng hoảng từ đại dịch đã khiến mọi thứ trở nên tồi tệ hơn. Trong bối cảnh mất việc làm và áp lực tài chính gia tăng, một số gia đình ở những nước này đã bắt ép những trẻ em gái mới tám tuổi phải kết hôn.

Bị tát, đánh đập, đe dọa, áp bức

Liên đoàn Chữ thập đỏ và Trăng lưỡi liềm đỏ quốc tế cho biết những người di cư luôn phải đối mặt với “bức tường vô hình” khi tiếp cận các dịch vụ hỗ trợ cơ bản của công dân ở quốc gia sở tại. Nhiều người cho biết họ bị mắc các triệu chứng trầm cảm và kiệt sức vì làm việc quá nhiều. Một số cho biết họ còn bị bạo hành thể xác.

Eden Gumba Pales - 37 tuổi và là một người lao động theo diện giúp việc gia đình đến từ Philippines – đã cáo buộc gia đình nhà chủ đã lạm dụng thể chất của cô trong suốt hơn một năm. Cô đã nhiều lần bị bạo hành, bao gồm việc bị tát vào mặt, bị đánh bằng thìa, bị ép ăn cháo có pha chất tẩy rửa và bị đập đầu vào tường vì quên vệ sinh đồ chơi trẻ em. Thông tin này đã gây ra sự phẫn nộ rất lớn trong cộng đồng những người lao động giúp việc đến từ Philippines và Indonesia tại Hồng Kông, khoảng 370.000 người.

Pales cho biết, cô đối mặt với nguy cơ từ vong và bị bóc lột sức lao động khi phải làm việc quá nhiều giờ và không thể đi chơi trong những ngày nghỉ của mình. Cuối cùng, cô phải bỏ trốn khỏi nhà chủ vào ngày 30/5 và tố cáo

● Các nhà hoạt động vì quyền của phụ nữ biểu tình ở Lahore (Pakistan), để lên án bạo lực đối với phụ nữ. (Ảnh: AP)

● Phụ nữ bị bạo lực nhiều hơn trong bối cảnh dịch bệnh. (Ảnh: AP)

vụ việc lên các cơ quan chức năng. Vụ kiện đã được chính thức khởi tố với phiên điều trần tiếp theo dự kiến diễn ra trong tháng 1/2022. Tuy nhiên, Shiela Bonifacio – Chủ tịch nhóm bảo vệ quyền của người di cư Gabriela Hồng Kông, cho biết, chuyện bạo hành những người lao động di cư từ nước ngoài như Pales ngày càng trầm trọng hơn do đại dịch, nhưng các chính sách từ phía chính quyền Hồng Kông đang không hề ủng hộ những lao động này, mà còn đặt họ “vào một vị thế dễ bị tổn thương”.

Mặt khác, bất ổn chính trị trên toàn khu vực cũng dẫn đến những thách thức đối với phụ nữ. Ở Afghanistan, kể từ khi Taliban nắm quyền vào tháng 8, trẻ em gái và phụ nữ bị hạn chế quyền của họ, nhiều người bị ngăn cản đi làm và đi học. Các cuộc biểu tình do phụ nữ dẫn đầu yêu cầu Taliban tôn trọng quyền tự do của họ đã vấp phải bạo lực, nhiều người nói rằng họ đã bị dọa giết. Trong đó, Frozen Safi – một nhà hoạt động và giảng viên kinh tế 29 tuổi – đã bị bắn chết ở miền bắc Afghanistan.

Còn ở Myanmar, cuộc đảo chính quân sự vào tháng 2 năm nay đã khiến quyền của phụ nữ đã bị giảm đi. Đơn cử, một số phụ nữ bị đòi “tiền mãi lộ” khi đi qua các trạm kiểm soát quân sự ở thủ đô Yangon, một số khác bị quấy rối tình dục bằng lời nói và hành động.

Bị quay lén, lăng nhục trên mạng, tống tiền

Ngày càng có nhiều phụ nữ

bị các đối tượng nặc danh đe dọa sẽ những hình ảnh riêng tư của họ lên mạng. Đáng chú ý, tại Hàn Quốc, đã có những cuộc biểu tình trong những năm gần đây về việc phụ nữ bị quay lén, công bố hình ảnh riêng tư và bị đe dọa, bêu rếu trên mạng. Viện Nhân quyền Phụ nữ của Hàn Quốc thống kê rằng hơn 1.200 thanh thiếu niên đã báo cáo là nạn nhân của tội phạm tình dục kỹ thuật số trong năm nay.

Đáng nói, vào tháng 10, một nhóm đàn ông đã bị bắt ở Hàn Quốc vì đã hồi lộ một nhân viên nhà nghỉ để lắp đặt camera quay lén trong tất cả các phòng. Nhóm người này đã quay lén hàng trăm khách mà không có sự đồng ý của họ, sau đó tổng tiền họ bằng cách đe dọa tung đoạn phim “nóng” lên mạng. Mặt khác, cùng trong tháng này, giới chức Hàn Quốc cũng đã bắt giữ một hiệu trưởng trường tiểu học bởi hành vi cài đặt camera quay lén bên trong một phòng tắm có các nhân viên nữ trong trường.

Theo đó, bạo lực với phụ nữ trên nền tảng kỹ thuật số cũng ngày càng trở nên nhức nhối. Erika Nguyen, điều phối viên cấp cao của Ban Quyền của Phụ nữ tại Tổ chức Theo dõi Nhân quyền cho rằng, cần có một kế hoạch hành động toàn diện về chống bạo lực với phụ nữ. Nếu không hành động kịp thời và quyết liệt hơn, mức độ tràn lan và nghiêm trọng của các hành vi bạo lực đối với phụ nữ sẽ ngày càng “kinh hoàng” hơn.

ĐỖ TRANG (dịch)

Những người phụ nữ làm nên sắc màu cuộc sống

Phụ nữ là một nửa của thế giới và họ luôn giữ vai trò quan trọng trong xã hội từ trước đến nay. Trong cuộc sống hiện đại, phụ nữ không còn chỉ quần quanh lo chuyện nội trợ mà đã bước ra ngoài xã hội đảm đương nhiều trọng trách. Dù trong nhiều hoàn cảnh, phải chịu nhiều định kiến, họ vẫn có thể tỏa sáng và làm rõ vị thế của mình.

● **Doanh nhân Đỗ Liên.**

● **MC Khánh Vy.**

● **Vlogger Giang Oi.**

Nếu như xưa, vẻ đẹp của người phụ nữ được đánh giá trên chuẩn mực Tứ đức: Công - dung - ngôn - hạnh thì ngày nay cái nhìn về vẻ đẹp của người phụ nữ trong thời hiện đại đã có sự đổi khác. “Công - dung - ngôn - hạnh” thời nào cũng cần, tuy nhiên chuẩn mực đó sẽ thay đổi thuận theo sự phát triển chung của xã hội.

Thời nay người phụ nữ không còn chỉ đóng vai trò là người “giữ lửa” cho gia đình mà còn đang vươn mình tỏa sáng ra thế giới bên ngoài. Vậy nên Tứ đức không còn nguyên nghĩa mà được mở rộng, phát triển theo nhiều hướng khác nhau. Và những cống hiến nổi bật của phái đẹp cũng đã chứng minh được rằng, ngoài “công - dung - ngôn - hạnh”, “tề gia nội trợ”, bó hẹp trong khuôn khổ gia đình thì ở họ còn có dư khả năng để “trị quốc”, “bình thiên hạ”.

Trong suốt chiều dài lịch sử, phụ nữ đã làm việc chăm chỉ để chứng minh năng lực và thể hiện tiếng nói của mình. Họ tích cực cống hiến cho mọi lĩnh vực đời sống, từ kinh tế, chính trị đến văn hóa, xã hội... và đạt được nhiều thành tựu nổi bật. Những đóng góp to lớn của phái nữ đã góp phần xóa bỏ sự bất bình đẳng giới, đồng thời xây dựng một thế giới văn minh và tốt đẹp hơn.

Không chỉ trở thành người phụ nữ làm đẹp cho mình mà họ còn làm đẹp cho đời. Tuy khác biệt về lĩnh vực, tuổi tác, cương vị, mức độ ảnh hưởng... nhưng nguồn năng lượng dồi dào mà họ tỏa ra, đủ lực để xóa đi các bức tường dù hữu hình hay vô hình lâu nay vẫn cản trở sự phát triển của phụ nữ...

Shark Đỗ Liên - “Cá mập bà ngoại”

Xuất hiện trên Shark Tank Việt Nam (chương trình nổi tiếng dành riêng cho các start-up Việt Nam) từ mùa 3, cho đến nay Shark Đỗ Liên với những câu chuyện khởi nghiệp, kinh doanh và các quan điểm về đầu tư đã truyền cảm hứng cho rất nhiều người. Đặc biệt là truyền cảm hứng cho những người phụ nữ độc lập, theo đuổi đam mê.

Shark Đỗ Liên, tên đầy đủ là Đỗ Thị Kim Liên, bà sinh năm 1968 ở Mê Linh, Vĩnh Phúc. Bà là minh chứng rõ ràng nhất cho câu thành công đến từ sự nỗ lực, từ một người phụ nữ bình thường trở thành nữ doanh nhân mà mọi người ngưỡng mộ. Shark Liên kinh doanh nhiều lĩnh vực và được biết đến nhiều nhất trong vai trò người sáng lập, nguyên Chủ tịch HĐQT kiêm Tổng Giám đốc Công ty Cổ phần Bảo hiểm AAA.

Với quan niệm “phá vỡ giới hạn của bản thân”, Shark Liên luôn vượt lên trên hoàn cảnh, tìm tòi, khám phá, tôi rèn bản lĩnh trên thương trường... Là người nhiều lần bước qua “vùng an toàn”, từng một mình từ Bắc vào Nam lập nghiệp và trải qua nhiều nghề: giáo viên, hướng dẫn viên du lịch, nhân viên bảo hiểm... Ngày nay, khi đã trở thành một doanh nhân thành đạt, bà trở thành “bà đỡ” cho các start-up trong chương trình Shark Tank mùa 3, 4 và tạo động lực cho các nhà khởi nghiệp vì cộng đồng.

Với quan điểm đề cao những doanh nghiệp không chỉ biết kiếm tiền mà còn phải biết lan tỏa giá trị tích cực cho cộng đồng. Trong suốt hai mùa chương trình, Shark Liên đã liên tục “rót vốn” cho

những công ty khởi nghiệp kết hợp hài hòa giữa thương mại và nhân văn.

Càng đặc biệt hơn, khi Shark Liên rất quan tâm và luôn giúp đỡ những chị em “phái yếu”. Là người bước đến thành công từ những khó khăn, Shark Liên đồng cảm với những nỗ lực của người phụ nữ trong cuộc sống. Vị nữ “cá mập” luôn khuyến khích phụ nữ có cuộc sống độc lập, theo đuổi những điều mình thích. Tinh thần này còn được thể hiện rõ nét trên chương trình Shark Tank. Trên trang cá nhân, Shark Liên luôn lan tỏa tinh thần tích cực tới bạn bè, đặc biệt truyền cảm hứng đến những người phụ nữ.

Giang Oi - “YouTuber triệu view”

Được mệnh danh là “Tiếng nói của thế hệ trẻ”, Giang Oi, cô gái tài năng xinh đẹp này là một trong những nhân vật truyền cảm hứng của rất nhiều các bạn trẻ. Giang Oi tên thật là Trần Lê Thu Giang, sinh năm 1991, cô gái Hà Nội này hiện sống và làm việc tại TP HCM. Giang Oi tốt nghiệp chuyên ngành thời trang tại Anh, sau đó làm việc trong ngành báo chí, cuối cùng cô chọn chuyên ngành Marketing và trở về Việt Nam.

Khi đang có công việc và cuộc sống đáng mơ ước, Giang tình cờ tìm thấy niềm vui khi viết blog và chia sẻ những câu chuyện của mình. Từ đó, cô gái 9X đời đầu quyết định theo đuổi nghiêm túc công việc mang đến niềm vui, sự trẻ trung cho cô, đó là trở thành một vlogger toàn thời gian. Trang YouTube cá nhân của Giang được thành lập vào tháng 5/2017 giờ đây đã có

đến 1,49 triệu người theo dõi.

Được cộng đồng mạng yêu thích nhờ những clip tâm sự về những đề tài mà người trẻ quan tâm trong xã hội hiện đại như: cách học Tiếng Anh, lối sống xanh – bảo vệ môi trường, chuyện đi học, chuyện đi làm, cho tới cả những câu chuyện về tình yêu của cô... Đặc biệt những tư vấn hữu ích, trải nghiệm của cô trong việc viết CV xin việc, phối đồ công sở, marketing... cũng thu hút sự quan tâm của đông đảo cư dân mạng.

Giang Oi tự giới thiệu trên YouTube của mình chỉ vồn vện dòng chữ: “Minh là Giang và mình ghi lại hành trình bước vào cuộc sống người lớn”. Có thể thấy, mục tiêu của kênh mà cô hướng tới là chia sẻ những hành trình mà cô bước vào thế giới của người lớn. Với Giang, đó là hành trình tuyệt vời nhất xây đến với cô từ trước đến giờ. “Nó là một thứ rất khó giải thích, nhưng mình yêu cảm giác mình đang sống bằng tất cả những gì mình có”.

Chính sự tự nhiên, gần gũi, chân thật cùng với những câu chuyện truyền cảm hứng về một cô gái dám sống, dám đam mê đã khiến cô trở thành hình mẫu để giới trẻ ngưỡng mộ. Với cô, chỉ cần đủ đam mê, người trẻ có thể làm mọi điều họ muốn và phải bền bỉ với ước mơ của mình. Có lẽ nguồn năng lượng tích cực đó chính là lí do Giang Oi được yêu mến nhiều đến thế.

Khánh Vy - “Hot girl 7 thứ tiếng”

Vào năm 2016, chắc hẳn nhiều người vẫn còn nhớ hình

ảnh cô bé xinh xắn đã trở thành hiện tượng mạng xã hội trong clip “nhại” lại 7 thứ tiếng: Thái, Hàn, Trung, Nhật, Anh, Italy, Việt thu hút hàng triệu lượt xem và chia sẻ. Dù là những câu không có nghĩa, nhưng ngữ điệu chuẩn cùng biểu cảm tự nhiên đã khiến mọi người thích thú, chia sẻ khắp nơi. Cô bé đó chính là Khánh Vy, từ đó trở đi cô được biết đến với danh xưng “hot girl 7 thứ tiếng”.

Khánh Vy tên đầy đủ là Trần Khánh Vy, sinh năm 1999, với số điểm đáng nể trong kỳ thi tuyển sinh đại học là 28,03 điểm, cô tốt nghiệp Học viện Ngoại giao chuyên ngành Quan hệ quốc tế. Với sự nỗ lực không ngừng nghỉ cùng với tài ăn nói “trời phú”, từ những ngày đầu trở thành sinh viên, Khánh Vy đã đã được tuyển vào làm người dẫn chương trình cho bản tin Thế giới nghiêng của Đài Truyền hình kỹ thuật số VTC.

Sau đó, nhờ năng lực của mình, cô cộng tác với VTV7 trong nhiều chương trình liên quan tới Tiếng Anh như Follow Us, IELTS On The Go, Crack'em up, 8 IELTS... và gặt hái được nhiều thành công. Khánh Vy dần trở thành gương mặt quen thuộc trên Đài Truyền hình quốc gia, cô nhanh chóng nhận được nhiều sự yêu mến đặc biệt là từ giới trẻ.

Một điều dễ thấy ở Khánh Vy là sự tận tâm và tinh thần cầu tiến trong công việc. Có lẽ chính nhờ đó mà mới đây Khánh Vy đã trở thành MC chính thức của “Đường lên đỉnh Olympia” và cũng là người dẫn nhò tuổi nhất của chương trình huyền thoại này. Khánh Vy đã từng nhấn nhủ với các bạn trẻ rằng: “Người trẻ chúng ta khi có việc thì phải làm tận tâm, hết sức tận tâm... Tận tâm, tâm huyết, có trách nhiệm, có thái độ cầu tiến và khiêm tốn”.

Ngoài làm MC, cô còn thử sức với các lĩnh vực người thuyết trình, biên dịch, phiên dịch, KOL, YouTuber... Hiện tại, kênh YouTube của Khánh Vy đã đạt hơn 1,44 triệu lượt đăng ký. Có thể thấy, chính sức trẻ và tinh thần luôn “tràn đầy nhựa sống” của Khánh Vy đã giúp cho cô luôn được yêu mến và luôn được coi là nguồn cảm hứng tích cực đối với các bạn trẻ về việc theo đuổi đam mê và thành công với đam mê đó.

Trên đây chỉ là ba trong số vô vàn những người phụ nữ bằng sự nỗ lực, sáng tạo trên con đường chinh phục khám phá trước hết là bản thân mình để khẳng định mình, làm nên sắc màu cuộc sống. Những người phụ nữ đó có thể không phải là người nổi tiếng, không phải doanh nhân thành đạt... Mà họ đều là những người phụ nữ bình thường, nhưng có ý chí phi thường đã làm nên thành công và sự khác biệt.

LINH CHI

Thói quen xấu trên đường du lịch

Có một hình ảnh mà du khách dễ dàng bắt gặp trên các cung đường đẹp như mơ ở các tỉnh miền núi phía Bắc: Các em nhỏ dân tộc ngồi ven đường, cười vẫy tay chào người qua đường. Nhưng những hình ảnh thú vị và đáng yêu ấy dễ dàng biến thành một cuộc lộn xộn, ngay khi có một nhóm phượt nào đó dừng lại, rút quả bánh, tiền để phát cho các em.

Lúc này, không biết từ đâu, bọn trẻ bỗng ủa ra đông đúc. Và cuộc phát kẹo mỗi lúc một ồn ào, hỗn loạn, thậm chí còn gây ách tắc giao thông tạm thời tại khu vực.

Bất chấp các cảnh báo từ những người có kinh nghiệm du lịch miền núi phía Bắc lẫn từ chính quyền địa phương, nhiều năm nay, việc du khách cho kẹo, cho tiền các em nhỏ vẫn là hình ảnh khá quen thuộc.

Trong số đó, có không ít đoàn du khách, cư dân phượt cho kẹo, tiền trẻ con với mục đích chụp ảnh. Với du khách, chụp ảnh với những đứa trẻ dân tộc cùng những trang phục bản địa là một trong những điều làm họ thích thú trên chặng đường du lịch. Tương tự, nhiều phượt thủ kiêm nhiếp ảnh thường “săn” những bức ảnh với các em bé vùng cao.

Tuy nhiên, không biết từ lúc nào, một thói quen đã hình thành đối với đa phần những đứa trẻ vùng cao ven đường, đó là “muốn chụp ảnh thì phải trả tiền”, hoặc cho kẹo bánh. Để “được việc”, nhiều du khách, tay “săn” ảnh cứ thế chiều ý bọn trẻ, móc túi đưa tiền hoặc kẹo bánh, thức ăn. Từ đó, thói quen xấu này càng ăn sâu vào tâm thức chúng.

Cách đây vài năm, trong cộng đồng đã rộ lên những ý kiến phản đối việc cho tiền, bánh kẹo trẻ con vùng cao khi đi du lịch. Xuất phát từ hình ảnh được đăng tải trên mạng xã hội về một ô tô du khách đi ngang cung đường từ Đồng Văn về Yên Minh, Hà Giang đã liên tục vứt bánh kẹo xuống đường. Phía sau, một đám trẻ con vùng cao chạy í ới theo xe, tranh nhau nhặt bánh kẹo.

Những hình ảnh này đã được lan truyền với tốc độ nhanh chóng trên mạng xã hội thu hút sự quan tâm của cộng đồng mạng. Dư luận lên án cách cho của những du khách này hết sức phản cảm, không chỉ không tôn trọng trẻ con, lại có thể gây ra những nguy hiểm do tai nạn khi lũ trẻ tranh giành nhau bánh kẹo trên đường.

Thực tế, việc dừng xe, trao quà cho trẻ nhỏ dọc các trục đường miền núi hoàn toàn không ổn, địa hình miền núi cao nên đường vốn đã chật và dốc, nay lại tụ tập đông người khiến cản trở giao thông. Điều này cũng tạo cho các em thói quen tụ tập ở ven đường nhiều hơn chỉ để trông chờ có ai đó tới và cho quà.

● Tổ đan len của bà Thành Thị Hoàn với hơn 10 nghìn áo, mũ và khăn len đã đem đến cho trẻ vùng cao.

Những đứa trẻ “bán nụ cười lấy kẹo” ven đường núi

Cho kẹo, cho tiền trẻ em vùng sâu, vùng xa một cách tự phát trên đường du lịch không chỉ không giúp khắc phục những khó khăn, đói nghèo mà còn gây nhiều hệ lụy tai hại cho cuộc sống hiện tại và tương lai các em.

Không chỉ thế, việc cho tiền, cho quà bọn trẻ cũng khiến trẻ sinh ra nhiều thói xấu khác như chèo kéo, đeo bám du khách để vơ vãnh. Nhiều gia đình, thấy mỗi lợi từ việc xin được tiền của du khách, đã chấp nhận cho con bỏ học để gia nhập đội quân xin tiền, bán hàng rong nhằm giải quyết chuyện cơm áo hàng ngày.

Những hành vi cho tiền, bánh, kẹo vô tình đã tác động chưa tốt đến văn hóa cũng như cuộc sống của người dân địa phương.

Ông Vương Trinh Quốc, Chủ tịch thị xã Sa Pa chia sẻ: “Tình trạng một số trẻ em đi lang thang, đeo bám khách bán hàng rong ở thị xã diễn ra lâu nay. Chính quyền địa phương đã triển khai nhiều biện pháp song chưa giải quyết dứt điểm, khiến cho hình ảnh khu du lịch Sa Pa xấu đi trong mắt du khách. Chúng tôi đã thông qua các tổ chức đoàn thể để vận động phụ huynh. Tuy nhiên, sau một thời gian dài vẫn không có chuyển biến”.

Cần có giải pháp căn cơ hơn cho các em nhỏ

Những năm qua, tại nhiều điểm du lịch ở Hà Giang, chính

● Cho kẹo, cho tiền trẻ em vùng cao trên đường du lịch có thể tạo ra những thói quen xấu, gây nguy hiểm và ảnh hưởng tương lai các em.

quyền đã dán thông báo khuyến cáo “Khách du lịch không cho trẻ em địa phương tiền, bánh kẹo. Trẻ em sẽ bỏ học chữ để đi xin tiền, bánh kẹo” hoặc “Khách du lịch không đưa tiền hoặc kẹo cho trẻ em dân bản. Nếu quý khách muốn tặng cho trẻ em dân bản, vui lòng đưa quà cho người lớn”. Tuy nhiên, những tấm bảng này vẫn chưa khiến một bộ phận du khách có ý thức hơn trong vấn đề này.

Để thỏa mãn cảm giác thú vị nhất thời, để có những bức ảnh đẹp, nhiều du khách và phượt thủ bất chấp những hệ quả lâu dài có thể xảy đến cho trẻ con vùng cao. Anh Trịnh Văn Xuân, một hướng dẫn viên tự do cung đường Hà Giang - Lào Cai chia sẻ, quán triệt tinh thần của các địa phương là không cho tiền, cho kẹo trẻ con ven đường, anh đã nhiều lần nhắc nhở những đoàn khách do mình

hướng dẫn và giải thích rõ nguyên do cũng như hậu quả cho du khách. Có những du khách hiểu ra, tuân thủ. Nhưng cũng có những người phớt lờ lời anh nói, thấy trẻ em vẫn móc kẹo, tiền ra cho để được chụp ảnh. Có người còn phản ứng lại: “Ôi xời, cho bọn trẻ tí quà thì có sao, làm gì mà nghiêm trọng”. Thậm chí, có du khách ngồi trên xe, mở cửa xe vứt kẹo cho bọn trẻ từ xa, dù nhắc nhở vẫn cứ làm theo ý mình.

“Chuyện này khó nói lắm, bởi đây cũng chỉ là câu chuyện ý thức của mỗi người và các địa phương cũng chỉ khuyến cáo thôi, chứ không phải là quy định cụ thể gì. Thế nên, mình nhắc mà khách vẫn làm thì mình cũng đành chịu. Chỉ có khi khách cho tiền trẻ con mà gây ồn ào, ách tắc trên đường thì mới phải có thái độ cứng rắn để khách chấm dứt”, anh Xuân cho biết.

Còn theo anh Lê Hoàng Văn, Trưởng nhóm thiện nguyện Ban Mai, trước kia anh từng là du khách đến vùng cao và cũng từng cho tiền, cho quà trẻ em ven đường. Tuy nhiên, trong chuyến đi, anh từng gặp một cô giáo trẻ đang bám trụ vùng cao và nghe cô kể về nỗi bất lực khi học trò của mình thường xuyên bỏ học, đeo bám du khách kiếm tiền, anh đã ý thức được những hành vi ấy có thể gây ra những hậu quả âm ỉ thế nào.

Sau đó, anh Văn đã cùng bạn bè trong nhóm từ thiện quay lại đây để khảo sát những khu vực khó khăn, tổ chức quyên góp chăn màn, quần áo, sách vở, dụng cụ học tập và thực phẩm, phối hợp với chính quyền các xã để trao cho từng gia đình. Nhóm của anh Văn cũng đã tài trợ quỹ học bổng cho một số em nhỏ ham học, học giỏi nhưng hoàn cảnh khó khăn phải bỏ học được đến trường trở lại.

Anh Văn chia sẻ: “Đúng là khi đi du lịch, mình chỉ nghĩ đến chuyện đơn giản và cho vài cái kẹo, vài đồng quà bánh làm các em nhỏ vui, phần khởi, mình cũng vui theo. Nhưng khi nghe nhiều người dân địa phương cũng như cô giáo trẻ chia sẻ, mới thấy việc cho quà tự phát kiểu ấy dù chỉ là chuyện nhỏ, nhưng lâu dần đã làm ảnh hưởng xấu đến suy nghĩ của các em, nhiều khi làm thay đổi cả tương lai của các em. Nên trên trang của nhóm từ thiện chúng mình, mình cũng thường có những bài viết tuyên truyền về thói quen tai hại khi đi du lịch vùng cao nói trên để mọi người hiểu và cùng tránh. Mình nghĩ, nếu mọi người có lòng, cần nghĩ đến những giải pháp căn cơ hơn cho các em. Như việc ủng hộ những phần quà thiết thực để gia đình các em tránh rét vào mùa đông, có thực phẩm ăn để tăng cường dinh dưỡng, có sách vở, dụng cụ, phương tiện học tập, được học bổng để đến trường...”.

Những năm qua, đã có không ít tổ chức, đoàn thể của Nhà nước và cá nhân thực hiện những dự án hết sức ý nghĩa ở vùng cao. Đó là những dự án “Cơm có thịt” của nhà báo Trần Đăng Tuấn, cải thiện được chất lượng bữa ăn hàng ngày, giúp các em có đủ dinh dưỡng để phát triển. Là dự án Tổ đan len của bà Thành Thị Hoàn ở phố Vương Thừa Vũ, Khương Trung, Đống Đa, Hà Nội với hơn 10 nghìn áo, mũ và khăn len được hoàn thành, mang hơi ấm của tình yêu thương lan tỏa tới các em nhỏ vùng cao. Là những dự án sửa chữa cho trẻ vùng cao, dự án xây trường học, tài trợ sách vở, kết nối nghề nghiệp tạo công ăn việc làm cho cha mẹ các em...

Đó mới là những giải pháp căn cơ, lâu bền, để các em có một tương lai tươi sáng, không phải hàng ngày ngồi ven những con đường dốc, bán nụ cười, những tấm ảnh, những lời xin xỏ để lấy những viên kẹo và ít tiền lẻ nữa.

NGỌC MAI

Bị cấp sơ thẩm tuyên phải liên đới bồi thường số tiền 221 tỷ đồng, 11/14 bị cáo trong vụ án Công ty Nhật Cường buôn lậu đã kháng cáo. Ngoài các bị cáo kháng cáo, VKS cũng kháng nghị liên quan số tiền trên.

Bị cáo xin giảm nhẹ hình phạt

Vừa qua, TAND cấp cao tại Hà Nội mở phiên toà xét xử phúc thẩm để xem xét kháng cáo của 11 bị cáo và kháng nghị của VKS trong vụ án xảy ra tại Công ty Nhật Cường.

Sau bức khai báo, bị cáo Nông Văn Lư (lái xe của Công ty Nhật Cường) nói khi bị cấp phúc thẩm tuyên phải bồi thường số tiền quá lớn, ông ta đã hoảng loạn đến mức chỉ kháng cáo về phần dân sự mà quên luôn trách nhiệm hình sự. Do đó, Lư bổ sung thêm phần kháng cáo xin giảm nhẹ hình phạt. Bị cáo Lư khẳng định mình chỉ là lái xe, làm công ăn lương, chuyên vận chuyển hàng và không được hưởng lợi một đồng nào từ tiền buôn lậu của công ty. Trước đó, Lư bị cấp sơ thẩm tuyên 7 năm tù, bồi thường 10 tỷ đồng.

Bị cáo Trần Ngọc Ánh (Phó TGĐ Công ty Nhật Cường) cũng kháng cáo xin giảm nhẹ hình phạt. Phân trần tại tòa, bị cáo này nói mình không có tình tiết giảm nhẹ mới nhưng ông mong tòa xem xét cho mình. “Dù chỉ một ngày, một tuần được hưởng khoan hồng cũng tốt”, bị cáo Ánh nói.

Về dân sự, bị cáo Ánh cho rằng tiền thu lợi bất chính đều đổ về Công ty Nhật Cường. Cơ quan điều tra cũng thu hồi nhiều tài sản của Nhật Cường nên người phải chịu trách nhiệm bồi thường là TGĐ Bùi Quang Huy và công ty chứ không phải những người làm công ăn lương như các bị cáo đứng tại tòa.

Là người duy nhất bị cáo buộc hai tội danh, GD tài chính Nguyễn Bảo Ngọc mong toà phúc thẩm xem xét lại tội “Vi phạm quy định về kế toán gây hậu quả nghiêm trọng” cho mình. Theo lời bị cáo Ngọc, ở Nhật Cường, bộ phận tài chính và kế toán hoàn toàn tách biệt, không liên quan. Ngọc khai bản thân chỉ phụ trách tài chính và dòng tiền của Nhật Cường, việc làm báo cáo tài chính gửi cơ quan thuế do Kế toán trưởng Nguyễn Thị Bích Hằng đảm nhiệm.

Trước lời khai của bị cáo, HĐXX truy vấn: “Bị cáo nghĩ gì khi mình là giám đốc tài chính nhưng lại không liên quan đến kế toán?”, bị cáo Ngọc nói ở Nhật Cường kế toán và tài chính không liên quan đến nhau. Tiếp lời, bị cáo này nói bản án sơ thẩm quá nặng, mong toà minh oan cho

hành vi vi phạm quy định kế toán của bị cáo, nếu tòa kết tội, bị cáo Ngọc xin chịu.

Trước đó, cấp sơ thẩm tuyên phạt 14 bị cáo mức án từ 3 năm 6 tháng tù đến 14 năm tù theo đúng các tội danh bị truy tố. Trong đó, cấp sơ thẩm tuyên Nguyễn Bảo Ngọc 14 năm tù về tội “Buôn lậu” và “Vi phạm quy định về kế toán gây hậu quả nghiêm trọng”, Trần Ngọc Ánh 13 năm tù, Nông Văn Lư 7 năm tù... Ngoài ra, tòa tuyên các bị cáo liên đới bồi thường số tiền thu lợi bất chính. Cụ thể, Ánh nộp 69 tỷ đồng, Ngọc 40 tỷ, Lư 10 tỷ và những bị cáo còn lại từ hơn một tỷ đồng đến 10 tỷ đồng.

VKS đề nghị tòa buộc Nhật Cường phải nộp lại 221 tỷ đồng

Sau phiên tòa sơ thẩm, VKSND Hà Nội kháng nghị, đề nghị tòa phúc thẩm đưa Công ty Nhật Cường tham gia tố tụng với tư cách bên có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan. Nhật Cường phải nộp lại 221 tỷ đồng thu lợi bất chính từ hành vi buôn lậu để tịch thu sung quỹ nhà nước mà không buộc 13 bị cáo phạm tội “Buôn lậu” phải liên đới nộp lại khoản này.

Tại phiên tòa phúc thẩm, khi phát biểu quan điểm giải quyết vụ án, đại diện cơ quan giữ quyền công tố tại tòa đề nghị HĐXX bác toàn bộ kháng cáo xin giảm nhẹ hình phạt của 10 bị cáo, chỉ chấp nhận một phần nhận kháng cáo, đề nghị giảm một năm tù cho bị cáo Nguyễn Bảo Trung (lao động tự do).

Theo đại diện VKS, Công ty Nhật Cường do Bùi Quang Huy (đã bỏ trốn) trực tiếp điều hành mọi hoạt động. Quá trình kinh doanh, Huy thành lập Công ty Nhật Cường tại Quảng Châu (Trung Quốc) và chỉ đạo các nhân viên dưới quyền nhập hàng lậu từ nước ngoài về Việt Nam. Huy cũng trực tiếp liên hệ với các đường dây vận chuyển để đưa điện thoại, máy tính bảng... không hoá đơn về tiêu thụ.

Trong vụ án này, các bị cáo đều là người làm công ăn lương, không được hưởng lợi, trong khi ông chủ mới là người thu lợi bất chính. Việc tòa sơ thẩm tuyên các bị cáo liên đới bồi thường là không phù hợp, gây ảnh hưởng đến quyền, lợi ích hợp pháp của họ. Do đó, VKS cho rằng trong trường hợp tài sản gây thiệt hại, người chiếm hữu phải chịu trách nhiệm bồi thường thiệt hại.

“Huy là chủ sở hữu công ty duy nhất nên đề nghị tòa tuyên

PHÚC THẨM VỤ NHẬT CƯỜNG:

Các bị cáo phải liên đới bồi thường 221 tỷ đồng

● Các bị cáo tại tòa.

Nhắm mắt xuôi tay cũng chưa trả hết nợ cho pháp luật

Khi được nói lời sau cùng, bị cáo Trần Ngọc Ánh nói có lẽ đi hết cuộc đời này các bị cáo cũng không khắc phục được số tiền lớn như vậy. Đến lúc nhắm mắt xuôi tay, bị cáo cũng chưa chắc trả nợ hết cho pháp luật khiến con đường hoàn lương bị ngăn chặn. Hình phạt sinh ra không phải để nghiêm trị mà để ngăn chặn hành vi phạm tội mới và khích lệ những người ăn năn hối cải.

Công ty Nhật Cường phải chịu trách nhiệm bồi thường 221 tỷ đồng số tiền hưởng lợi từ hành vi buôn lậu để sung công quỹ”, lời KSV.

Bị cáo có quyền khởi kiện Bùi Quang Huy

Sau khi nghị án, HĐXX TAND Cấp cao tại Hà Nội nhận định tòa đã triệu tập Công ty Nhật Cường đến phiên phúc thẩm nhưng công ty hiện không có người quản lý, không hoạt động nên HĐXX vẫn tiến hành xét xử mà vắng mặt người đại diện công ty này.

Bản án phúc thẩm nêu đây là vụ án đồng phạm có tổ chức, có sự câu kết giữa các đối tượng, các bị cáo, các đường dây vận chuyển, trong đó Bùi Quang Huy (Tổng Giám đốc Công ty Nhật Cường, hiện đang bỏ trốn) là người điều hành, chỉ đạo. Các bị cáo khác là người giúp sức hành vi phạm tội. Các bị cáo buộc phải biết rõ nguồn gốc của hàng hóa, từ TGĐ đến các bộ phận khác, mỗi bị cáo đều tham gia vào một hay nhiều giai đoạn trong quá trình Công ty Nhật Cường

buôn lậu, để lại tính chất, mức độ hậu quả khác nhau.

Trong vụ án này, bị cáo Trần Ngọc Ánh được Huy giao nhiệm vụ phụ trách toàn bộ hoạt động kinh doanh, việc mua vào, bán ra hàng hóa. Ánh giữ vai trò chỉ sau Bùi Quang Huy. Bị cáo Nguyễn Bảo Ngọc được Huy giao nhiệm vụ quản lý, theo dõi thu - chi toàn bộ hoạt động kinh doanh của Công ty Nhật Cường. Ngọc là đồng phạm, giúp sức tích cực cho Bùi Quang Huy buôn lậu.

Theo chỉ đạo của Huy, Ngọc cùng kế toán trưởng còn ghi chép số liệu liên quan trên 2 hệ thống sổ sách nhằm che giấu hoạt động kinh doanh bất hợp pháp của Công ty, hành vi này gây thiệt hại cho Nhà nước gần 30 tỷ đồng. Đỗ Quốc Huy được giao nhiệm vụ mua bán, phân phối hàng hóa. Huy cũng phải chịu trách nhiệm với vai trò đồng phạm giúp sức.

Bị cáo Nông Văn Lư biết rõ Huy đã tổ chức nhập lậu hàng hóa là điện thoại di động, các sản phẩm khác, Lư đã nhận hàng lậu từ 6 đường dây vận chuyển với tổng số 254.109 sản phẩm. Lư chịu trách nhiệm với hành vi buôn lậu số hàng trên. Các bị cáo Khoa, Phương là đồng phạm với vai trò giúp sức cho Bùi Quang Huy...

Do đó, cấp sơ thẩm xét xử các bị cáo là đúng người, đúng tội, không oan. Hình phạt mà tòa sơ thẩm tuyên phạt các bị cáo là tương xứng với vai trò, mức độ hành vi của từng người.

Xét kháng cáo của các bị cáo, HĐXX thấy rằng tại phiên tòa phúc thẩm các bị cáo đã thành khẩn, ăn năn hối cải, các bị cáo là nhân viên, có hành vi

đồng phạm giúp sức. Cấp sơ thẩm đã xem xét các tình tiết tăng nặng, giảm nhẹ với các bị cáo. Tại cấp phúc thẩm, các bị cáo đã xuất trình một số tình tiết mới, tuy nhiên, các bị cáo không có tình tiết đặc biệt nào để làm căn cứ giảm nhẹ hình phạt cho mình.

Về trách nhiệm dân sự, HĐXX TAND Cấp cao tại Hà Nội bác toàn bộ kháng nghị của VKSND TP Hà Nội về việc buộc Công ty Nhật Cường nộp tiền hưởng lợi từ hành vi buôn lậu để khắc phục hậu quả thay cho các bị cáo. Tòa không chấp nhận kháng cáo xin miễn nộp tiền khắc phục hậu quả của các bị cáo.

Bởi theo nhận định của tòa phúc thẩm, về nguyên tắc thì Bùi Quang Huy và một số đồng phạm chủ chốt phải nộp tiền thu lợi bất chính để sung công quỹ. Công ty Nhật Cường hiện không còn trụ sở ở nơi đăng ký, không hoạt động. Huy lại là người điều hành chính của Nhật Cường, song đã bỏ trốn. Bởi thế, tòa tuyên buộc các bị cáo đồng phạm phải liên đới bồi thường dân sự, song có quyền khởi kiện Bùi Quang Huy yêu cầu bồi hoàn các khoản tiền phải nộp trong vụ án này. Theo đó, tòa phúc thẩm dành quyền khởi kiện yêu cầu bồi thường của các bị cáo đối với Bùi Quang Huy ở vụ án khác.

Kết thúc phiên tòa, HĐXX tuyên buộc các bị cáo phải liên đới bồi thường 221 tỷ đồng. Ngoài ra, bị cáo Hằng và Ngọc còn phải liên đới bồi thường gần 30 tỷ đồng là tiền thiệt hại do hành vi lập và quản lý điều hành 2 sổ sách kế toán gây ra.

VÂN THANH

“Phụ nữ đôi lúc cũng sợ cảm giác phải trở nên mạnh mẽ, cứng rắn”

Từ vai diễn đầu tay cô phù thủy nhỏ Hermonine trong loạt phim “Harry Potter” thành công rực rỡ, Emma Waston của hiện tại là một hình mẫu lý tưởng cho giới nữ. Xinh đẹp, sắc sảo và thành công là những gì giới mộ điệu thế giới nhắc về “bóng hồng” nước Anh. Cô cũng là một trong những người nổi tiếng đi đầu cổ vũ phong trào nữ quyền trên toàn thế giới.

● Tuổi 31, Emma gặt hái nhiều thành công trong lĩnh vực thời trang.

Phụ nữ cần được tôn trọng, được là chính họ

Cách “nàng Belle” ủng hộ phong trào nữ quyền thật khác lạ. Không kêu gọi đấu tranh, không hô hào đòi phụ nữ phải đứng lên, Emma luôn thể hiện những tư duy thông minh nhất ngay cả trong cách cô ủng hộ phong trào này. Với Emma, nữ quyền – trước tiên, phụ nữ cần được tôn trọng và cần được là chính họ.

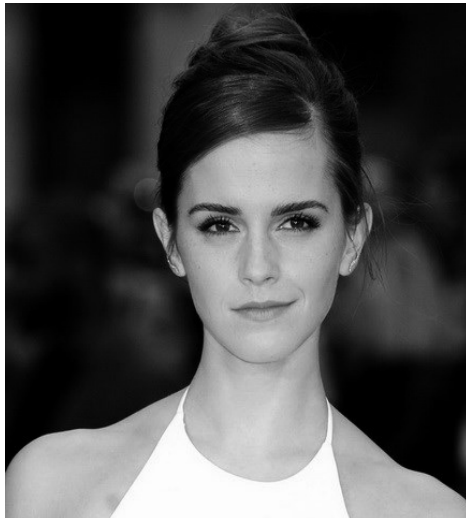
Là một phụ nữ và cũng là người nổi tiếng, Emma hiểu rõ chính phụ nữ đang cần điều gì. Đôi lúc, phụ nữ mong muốn một cảm giác an toàn, chở che và yêu thương từ chính các mối quan hệ trong cuộc sống của họ. Bởi vậy mà Emma cũng bộc bạch rằng: “Tôi nghĩ phụ nữ đôi lúc cũng sợ cảm giác phải trở nên mạnh mẽ, cứng rắn”. Cô không kêu gọi, hô hào sự đấu tranh. Điều quan trọng đối với Emma chính là sự tự do, quyền bình đẳng cho phụ nữ. Trong suốt những năm qua, cô nàng đã không ngừng nỗ lực để đấu tranh cho điều này.

Emma thẳng thắn, sẵn sàng chỉ trích những kẻ hướng búa rìu dư luận vào những nữ diễn viên xây dựng hình tượng sexy, quyến rũ. Và ngay cả chính cô, trong một vài set chụp hình, cũng là nạn nhân của dư luận và truyền thông. “Tôi hiểu rằng có rất nhiều người hiểu sai về nữ quyền. Nữ quyền là trao cho phụ nữ quyền được tự mình lựa chọn”.

“Nữ quyền không phải là một chiếc

● Nhiều năm qua, cô luôn tích cực hoạt động đấu tranh cho phong trào nữ quyền và bình đẳng.

● Emma Waston – hình mẫu lý tưởng của phụ nữ hiện đại.

roi để vin vào đó có thể trách phạt phụ nữ. Nữ quyền là sự tự do, là sự phóng khoáng, là sự bình đẳng. Tôi không hiểu có vấn đề gì xảy ra với nữ quyền khi tôi khoe ra vẻ đẹp vòng 1 của mình. Thật là bối rối quá. Và đa phần mọi người cũng bối rối như tôi vậy. Quả thực, tôi luôn phải âm thầm thắng thốt vì những câu chuyện kiểu như thế này” – Emma phản bác trong một cuộc phỏng vấn.

Bộ phim “Beauty and the Beast” là một trong những tác phẩm điện ảnh khơi dậy cảm hứng mãnh liệt trong Emma. Cô nhận ra có quá nhiều điểm chung ở bản thân và chính nàng Belle. Belle – một giai nhân theo đúng định nghĩa của thời đại, đẹp để không chỉ ở cái vỏ ở bên ngoài, đã được Emma Watson thể hiện một cách trọn vẹn. Dù có bị dồn vào bất kỳ tình huống nào, ở Belle luôn toát ra một vẻ đẹp quyến rũ của một cô gái đi trước thời đại của mình và luôn khát khao trưởng thành để bay xa hơn. Chính Emma Watson cũng từng chia sẻ đầy chân thành: “Khi hoàn thành Beauty and the Beast, tôi cảm thấy như thể vừa thực hiện xong một hành trình để trở thành người phụ nữ trưởng thành trên màn ảnh”.

Luôn tin tưởng vào bản thân mình – đây là điều mà mọi người vẫn nói mãi, nhưng thật sự là chìa khóa cho mọi thành công. Khi Emma mới bắt đầu con đường hoạt động xã hội của mình, không thiếu người đã chỉ trích cô nàng

● Emma Waston gắn liền với hình tượng cô phù thủy nhỏ Hermonie trong series phim “Harry Potter”.

rằng: Làm sao một cô gái da trắng có thể đại diện cho toàn thể phụ nữ thế giới được? Nhưng điều này vốn không hề khiến Emma lùi bước, bởi cô luôn tự tin để có thể thực hiện được nguyện vọng đấu tranh cho nữ quyền.

Cũng bằng sự thông minh, thấu hiểu sắc sảo, Emma hiểu, trong phong trào này, nữ quyền và bình đẳng giới phải là khi cả nam và nữ đều là trung tâm vấn đề. “Làm sao chúng ta có thể thay đổi thế giới nếu chỉ có một nửa thế giới được chào đón trong cuộc đối thoại về bình đẳng giới này. Bình đẳng giới cũng là vấn đề của đàn ông”.

Năm 2014, nữ diễn viên được bổ nhiệm làm đại sứ thiện chí của Liên Hợp quốc. Những việc làm có ý nghĩa của cô đã được ghi nhận, Quỹ vì phụ nữ (Foundation For Women) đã vinh danh Emma Watson là người nổi tiếng vì nữ quyền của năm theo kết quả một cuộc bình chọn tiến hành trên tạp chí Cosmopolitan. Cùng năm, cô khởi động chiến dịch Phụ nữ Liên Hợp quốc HeForShe, kêu gọi ủng hộ bình đẳng giới.

Thời trang là tuyên ngôn nữ quyền

“Tôi nghĩ việc sử dụng thời trang như phương thức biểu đạt là vô cùng thông minh”, cô nói. Đứng giữa vai trò là một người nổi tiếng – nhà hoạt động xã hội, Emma Watson hiểu rõ tác động hình ảnh cá nhân của mình lên giới trẻ. Smart casual, hay phong cách thời trang

đơn giản, gọn nhẹ nhưng vẫn chín chu được Emma nâng lên tầm cao mới. “Bóng hồng nước Anh” tạo nên một ấn tượng cổ điển chỉ với những bộ cánh giản dị trong tông màu trung tính. Dù có mặc trên người chiếc áo khoác thể thao hay bộ đầm dạ hội cầu kỳ, hoặc chỉ mang một đôi boots da và áo cashmere đơn giản, Emma vẫn luôn tạo nên phong thái thu hút, đáng vẻ gần gũi nhưng vẫn xinh đẹp lộng lẫy ở mọi nơi.

Năm 2020, nữ diễn viên đã khiến người hâm mộ sững sờ khi trở thành Chủ tịch Hội đồng Phát triển Bền vững của Kering – công ty mẹ của Gucci. Điều này đồng nghĩa với việc Emma sẽ trở thành sếp lớn của Gucci cùng hàng loạt nhãn hiệu lớn như Saint Laurent, Balenciaga, Alexander McQueen,...

Không phải ngẫu nhiên Emma Watson trở thành người mẫu, khuôn mặt thương hiệu cho nhiều nhãn hàng nổi tiếng như Burberry hay Lancôme... vì trong con người của ngôi sao trẻ tuổi ấy có một tinh thần sống rất hiện đại, có mục tiêu sự nghiệp rõ ràng, khiêm tốn, thông minh, xinh đẹp... Đó là tất cả những gì những người phụ nữ thời đại mới cần có.

Người đẹp Anh có hai bằng cử nhân, một của Cao đẳng Worcester, Oxford, một của Đại học Brown. Ngoài ra, Emma Watson thích làm từ thiện, dự các sự kiện vì cộng đồng. Cô tích cực tham gia các tổ chức mang quy mô lớn, hỗ trợ những nhóm người gặp khó khăn. Chẳng quá khó hiểu khi nhà mốt Gucci lại lựa chọn một hình ảnh tiêu biểu cho hình mẫu phụ nữ hiện đại, thông minh, sắc sảo và luôn hướng tới các giá trị bền vững, ngay cả trong ngành thời trang.

Chính vì những nỗ lực không ngừng nghỉ, cái nhìn đúng đắn về cuộc sống, mà khi chỉ ở độ tuổi đôi mươi Emma Watson đã trở thành biểu tượng của trí tuệ, một nữ diễn viên vừa có sắc, vừa có tài, vinh dự được xếp cùng nhóm với những tên tuổi nổi tiếng như Mayim Bialik, Sharon Stone...

Điều khác biệt khiến Emma Watson trở thành một nhà hoạt động xã hội có tiếng nói như hiện tại chính là vì cô luôn đứng lên vì số đông, vì điều mình tin tưởng thay vì dùng nữ quyền như một lực đẩy để thêm nổi tiếng. Bằng những nỗ lực phi thường xuyên suốt nhiều lĩnh vực, Emma góp phần không nhỏ trong cuộc đấu tranh bình quyền, giành tiếng nói cho phụ nữ trong xã hội hiện đại.

Hiện tại, ở tuổi 31, Emma Watson thành công thoát mác sao nhí, có trong tay nhiều vai diễn để đời. Mặt khác, ngôi sao 9X khẳng định tên tuổi, đặc biệt trong giới thời trang. Cô đang là gương mặt đại diện của Good On You – ứng dụng kiểm tra tính bền vững của các thương hiệu thời trang cao cấp. “Thời trang là ngành công nghiệp không khói, nhưng gây ô nhiễm nguồn nước lớn thứ hai thế giới. Đẹp thôi chưa đủ. Tôi muốn ngành này không còn tác động tiêu cực đến môi trường”, cô nói với CNN.

Có thể nói, Emma Watson chính là trường hợp điển hình cho thế hệ nữ quyền, khi tự tin thể nghiệm điều mới mẻ vượt qua định kiến của xã hội. Hàng triệu người trẻ tuổi đang sống theo cách mà Emma hướng đến. Và Emma Watson – nữ Đại sứ Thiện chí, nhà hoạt động cho bình quyền phụ nữ vẫn đang nỗ lực thay đổi thế giới trở nên tốt đẹp hơn. Tại sao lại như thế? Trích lời phát biểu của Emma: “Nếu không phải là tôi thì là ai? Nếu không phải bây giờ thì đến lúc nào nữa?”.

THÁI NGÂN (thực hiện)

Chuyện ở bãi giữa sông Hồng

“Mẹ ơi thế là con được học online giống các bạn rồi hả mẹ? Thế là con cũng học Zoom hả mẹ?” - bé Tùng Linh và Hiếu Nghĩa reo lên, mừng rỡ khi nhận được chiếc điện thoại có thể vào mạng học trực tuyến.

Người may mắn được nhận món quà là bé Bùi Tùng Linh, học sinh lớp 4 ở Trường Tiểu học Nghĩa Dũng (Phúc Xá, Ba Đình, Hà Nội). Để tỏ lòng cảm kích, cậu bé cũng cẩn thận hồi âm bằng lá thư được viết nắn nót bằng mực tím: “Anh sẽ cố gắng học thật tốt, anh sẽ giữ gìn chiếc điện thoại em tặng cho anh”.

Buổi sáng mùa thu, ngôi nhà bồng bênh nằm trên mép sông Hồng vang lên tiếng trả lời bài học. Hôm nay, Tùng Linh (lớp 4) và em trai Hiếu Nghĩa (lớp 3) đều học Toán, Tiếng Việt cùng hai môn Thể dục và Âm nhạc.

Gọi là “bồng bênh” vì nơi hai anh em đang sinh sống là ngôi nhà nổi dưới chân cầu Long Biên. Ngôi nhà được chấp vát từ những tấm cốt tre, gia cố bằng bệ nhựa bọc xung quanh để chống mưa, gió. “Móng” là những thùng phuy rộng được kết lại nhằm duy trì trạng thái nổi cho căn nhà. Xóm phao này vốn là nơi tập trung của hàng chục hộ gia đình nghèo đến từ các tỉnh, thành tới Hà Nội để mưu sinh nhưng thu nhập quá thấp không đủ tiền để thuê nhà trên mặt đất.

Vừa hết giãn cách, chị Thu Trang - mẹ của hai anh em quay lại với công việc tạp vụ tại các tiệm spa nhỏ, song buổi đi, buổi nghỉ. Chồng chị bị tật ở chân, không thể làm việc nặng mà cũng chưa thể mở lại quán nước nên cứ đến giờ học của hai con, anh phải bế cậu út ra ngoài chơi để không làm ồn.

Cả nhà sống lênh đênh trên sông, nguồn điện ít ỏi của gia đình đến từ hai tấm pin năng lượng mặt trời nhỏ trên mái, sặc cả ngày mới đủ tích trữ đủ cho buổi đêm. Cực nhọc và nguy hiểm nhất vẫn là vào mùa mưa bão, gió to nước lớn. Nhiều hôm mất điện, cả nhà lại ôm nhau trong căn nhà tạm tối thui, nghe tiếng nước vỗ vào mạn thuyền... Ngôi nhìn các con hồn nhiên nô đùa, chị Trang bảo chỉ mong hết dịch để hai vợ chồng có thể đi làm, kiếm thu nhập chu cấp cho các con ăn học.

Bé Huy (sinh năm 2012) đang học lớp bốn. Gia đình Huy sống trong một căn nhà nổi xóm phao trên sông Hồng. Gia đình em có 4 thành viên: bố, mẹ, Huy và em gái 4 tuổi. Cả nhà sống dựa vào công việc bán hàng buổi sáng với thu nhập trung bình 4.000.000VNĐ/tháng của mẹ và hàng nước của bà ngoại. Đại dịch Covid ập tới, thành phố giãn cách, cả mẹ và bà Huy đều mất việc, thu nhập trở về con số 0. Vay mượn tiền ở đâu để tiếp tục cho Huy đi học là một câu hỏi thường trực vào đầu năm học. Em gái Huy, do di chứng của căn bệnh viêm màng não

“Chào bạn, tớ tên là Nguyễn Hải Anh, năm nay tớ 7 tuổi. Tớ ở Bắc Ninh. Mẹ tớ nói, bạn không có điện thoại để học Zoom, nên tớ và mẹ gửi tặng bạn chiếc điện thoại này. Mong bạn học thật tốt!”... Một bạn nhỏ ở Bắc Ninh, khi biết đến chương trình quyên góp thiết bị học tập cho các bạn học sinh khó khăn, đã cùng mẹ gửi tặng một bộ đầy đủ gồm điện thoại mới, sim, thẻ điện thoại,...

● Cô giáo sửa soạn cho Trúc và dẫn em vào lớp giới thiệu với các bạn.

● Bé Gia Huy sống trong nhà nổi trên sông, nhận được thiết bị thông minh phục vụ việc học trực tuyến.

● Hai chị em Trúc, Dâu.

● Món quà để thương của Hải Anh và mẹ (ở Bắc Ninh) được chuyển tới bé Tùng Linh (Hà Nội).

nên rất ốm yếu, cứ vài tháng lại vào viện một lần. Nỗi lo cơm áo gạo tiền càng trở nên nặng nề. Căn nhà phao của gia đình Huy cũng hư hỏng hoàn toàn, gia đình phải đi thuê nhà ở chỗ khác, lại thêm một mối lo.

Cuối kỳ II năm lớp Ba, Huy đã bập bõm học được những buổi ngắt quãng, vì không phải lúc nào bố mẹ Huy cũng mượn được điện thoại để nhận được thông báo của thầy cô. Năm học mới với cách học trực tuyến đã bắt đầu, ước mong của Huy chỉ là được lên lớp đều đặn hơn. Em không muốn lực học cứ kém dần, rồi có thể sẽ không được lên lớp nữa.

“Sảy cha còn chú, sảy mẹ bú dì”

Tương tự như Huy, Ngân là một cô học sinh lớp 8 nhỏ nhắn, dễ thương hiện đang sống cùng bà nội tại thành phố Hải Phòng. Bà nội em ngoài chăm lo cho cô cháu gái vẫn đang tuổi ăn, tuổi học, căn nhà cũ kỹ của bà còn là nơi che chở cho hai người lớn nhưng ốm đau đã lâu và mất khả năng lao động: bác của Ngân - bị liệt nằm tại chỗ và anh họ của Ngân năm nay 23 tuổi bị chấn thương cột sống không thể làm việc nặng. Sống cùng nhà còn có người bác gái, con của bác và

cháu ngoại cũng đang độ tuổi đến trường như em.

Dịch Covid-19 đến, người bác gái và người chị họ đều bị mất việc nên cũng không còn chút thu nhập nào. Gần như mọi chi phí sinh hoạt của gia đình đều dựa vào người bà đã lớn tuổi với công việc mò cua bắt ốc từ sáng đến tối. Ngân từng viết trong lá thư kể về ước mơ của mình rằng em mong ước có một chiếc máy tính, bởi “nó sẽ giúp em biết được bao điều tò mò bấy lâu nay, nó giúp em trò chuyện với các bạn qua ứng dụng và còn giúp em tìm được công việc tốt để phụ giúp, đỡ đần gia đình”. Và điều ước của em đã thành hiện thực...

“Sảy cha còn chú, sảy mẹ bú dì”, nhưng hai chị em Trúc và Dâu mồ côi cả cha lẫn mẹ, phải nương tựa vào người bà nay đã ngoài 70 tuổi. Chúng tôi gặp ba bà cháu khi Trúc lên bảy, còn Dâu mới được 20 tháng tuổi. Ở tuổi ấy, đáng nhẽ Trúc sẽ học lớp 2 như bao bạn bè đồng trang lứa, nhưng vì không có giấy khai sinh nên em chỉ quanh quẩn ở nhà hoặc cùng bà rong ruổi trên khắp các con đường bươn chải mưu sinh.

Bé Nguyễn Thị Trúc sinh năm 2014. Mẹ chẳng may mất sớm khi Trúc mới lên ba. Đến tháng

ba bà cháu không còn miếng ăn.

Từ tháng 7/2021, dự án “Cắt đứt vòng xoáy” của SCDI hỗ trợ gói dinh dưỡng trong hai tháng trị giá 1.000.000 đồng cho hai chị em và thẻ bảo hiểm y tế cho bà. Ba bà cháu cũng được SCDI hỗ trợ thuê nhà trước mắt cho sáu tháng, vừa để đảm bảo an toàn, vừa để bà có thể đăng ký tạm trú làm căn cứ để SCDI trao đổi với nhà trường giúp Trúc có thể đi học sớm nhất.

Việc làm giấy khai sinh cho Trúc gặp muôn vàn khó khăn do thiếu nhiều loại giấy tờ và cha mẹ em cũng đã qua đời. Nhưng để em không lãng phí thêm một năm học nữa, SCDI đề xuất với nhà trường phương án cho Trúc đăng ký đi học với điều kiện gia đình tạm nợ giấy khai sinh (gia đình cam kết sẽ bổ sung vào tháng 3/2022), thay thế bằng giấy tạm trú của bà và đơn trình bày nguyện vọng.

Ban Giám hiệu Trường Tiểu học Bạch Đằng đã hết sức tạo điều kiện để Trúc được vào học lớp 1 ngay năm học 2021-2022. Còn nhớ, 28/9 là ngày đầu tiên đến trường của bé Trúc. Bộ đồng phục em mang vừa vặn, bà nội tết tóc cho em còn buộc thêm chiếc nơ màu hồng thật xinh xắn. Tận tay cô giáo Nguyễn Thị Tuyết Mai - Hiệu trưởng Trường Tiểu học Bạch Đằng dẫn Trúc tới nhận lớp và giới thiệu em với các bạn học...

Chị Vũ Ngọc Hoa, thành viên SCDI chia sẻ: “Không chỉ Trúc mà Dâu cũng không có giấy tờ tùy thân. Hỗ trợ cho Trúc được đi học nhưng nhóm hiểu rằng quan trọng và lâu dài nhất là làm được giấy tờ cho em. Được định danh sẽ giúp cuộc sống này bớt khó nhọc với Trúc và Dâu, để các em được học hành, được khám chữa bệnh, được hưởng mọi quyền của một công dân. Chặng đường để làm tấm giấy khai sinh cho Trúc và Dâu sẽ còn nhiều thách thức. Ba bà cháu cũng cần tiếp tục được hỗ trợ về chỗ ở, dinh dưỡng và y tế vì bà tuổi cũng đã cao, hai bé còn quá nhỏ, chưa có nguồn chăm sóc về lâu, về dài,... Gian nan chồng chất nhưng chỉ cần nghĩ đến nụ cười hồn nhiên của Trúc ngày đầu được đi học với sự chung tay của nhà trường và chính quyền sở tại, chúng tôi biết mình không đơn độc trên chặng đường này. SCDI sẽ đồng hành cùng Trúc và gia đình em trên chặng đường tới một tương lai tươi sáng và hạnh phúc hơn”...

PHƯƠNG UYÊN

“Cắt đứt vòng xoáy” hỗ trợ 200 trẻ em trong đại dịch

SCDI được thành lập vào năm 2015 với mục tiêu hỗ trợ và tăng khả năng thích ứng của trẻ em thuộc các nhóm dễ bị tổn thương. Hoạt động của chương trình tập trung vào các trọng tâm: Học tập, Sức khỏe sinh sản - tình dục, Giảm hại sử dụng ma túy, Chăm sóc sức khỏe tâm thần. Dự án “Cắt đứt vòng xoáy” do chương trình thực hiện từ năm 2020 với sự tài trợ của Ngân hàng Quốc tế HSBC tập trung đến nhóm các trẻ em có hoàn cảnh khó khăn bị ảnh hưởng nặng nề bởi đại dịch Covid-19. “Cắt đứt vòng xoáy” đang hỗ trợ 200 trẻ em tại Hà Nội, Hải Phòng, Đà Nẵng, TP Hồ Chí Minh, Bình Dương và Bến Tre tháo gỡ các rào cản về tài chính, xã hội và hành chính để những trẻ em này không bị gián đoạn việc học do dịch bệnh.

PHẦN LAN:

Đàn ông công vợ để thể hiện tình yêu

Tại thị trấn Sonkajarv ở Phần Lan, cuộc thi công vợ được tổ chức vào tháng 7 hằng năm nhằm thể hiện tình yêu và sức mạnh của người đàn ông dành cho vợ mình thu hút rất đông du khách. Phần Lan cũng là quốc gia có bề dày kinh nghiệm thực hiện bình đẳng giới và trao quyền cho phụ nữ hơn một thế kỷ qua.

● Cuộc thi công vợ tại Phần Lan.

● Mỗi bà bầu sẽ có một nữ hộ sinh chăm sóc riêng là tiêu chuẩn của mẹ ở Phần Lan.

● Chân dung nữ Thủ tướng Phần Lan - Sanna Marin là nữ Thủ tướng trẻ nhất thế giới. (Ảnh: Getty)

Cuộc thi hấp dẫn thu hút nhiều quốc gia

Cồng vợ, bạn gái hoặc đồng đội nữ chạy đua 253,5 mét trên cát, cỏ, vượt qua một hồ nước trơn trượt sâu 1 mét và 2 chướng ngại vật khó - đó là nội dung cuộc thi công vợ vượt chướng ngại vật tổ chức tại thị trấn Sonkajarv.

Cuộc đua kỳ thú này không chỉ gói gọn trong đất nước Phần Lan mà ngày càng thu hút nhiều người từ các quốc gia khác nhau trên thế giới tham dự. Mỗi năm, cuộc thi vô địch công vợ lại thu hút hàng nghìn người tới từ các quốc gia Estonia, Mỹ, Anh, Thụy Điển... để tranh tài tại Phần Lan. Để tham dự cuộc thi, nhiều cặp đôi đã luyện tập vô cùng nghiêm túc suốt năm để đến mùa hè có mặt tại Phần Lan tranh tài.

Có 4 kiểu công vợ trong cuộc thi, phổ biến hơn cả là tư thế “chồng ngược”: nữ treo ngược sau lưng nam, đầu chúi xuống đất, chân bám vào vai đồng đội. Không bắt buộc đôi thí sinh phải là vợ chồng, nhưng người nữ phải trên 17 tuổi và nặng ít nhất 49kg. Cô gái nào không đủ cân nặng theo yêu cầu thì phải đeo thêm ba lô cho đủ trọng lượng quy định.

Cuộc thi Eukonkanko – theo tiếng Phần Lan có nghĩa là công bà vợ “lâu năm”, đồng thời, vừa có nghĩa người vợ đang mang thai. Tên gọi này thể hiện tình cảm gia đình sâu đậm, son sắt.

Theo người Phần Lan, cuộc thi này bắt nguồn từ những huyền

thoại về tên cướp Rosvo-Ronkainen tác oai tác quái ở phía Đông Phần Lan thế kỉ 19. Dù vậy, có rất nhiều trai tráng muốn đầu quân cho Ronkainen, do vậy, tên này đã cho tuyển chọn người bằng cách bắt vác nguyên con heo còn sống hoặc bao ngũ cốc lớn sau đó chạy vượt chướng ngại vật. Kết thúc cuộc thi, ai nhanh nhẹn mới được chiêu mộ.

Tuy vậy, cũng có người cho rằng, nguồn gốc của cuộc thi Eukonkanto còn xa xưa hơn khi có thể xuất phát từ tập tục ăn cắp vợ của người Phần Lan. Những anh chàng công “vợ người ta” để tranh tài ở Euronkanto theo sát phong tục này nhất.

Hàng năm, mỗi khi cuộc thi diễn ra, khắp khán đài luôn tràn ngập không khí cổ vũ sôi nổi, ngập tràn màu cờ sắc áo của các quốc gia giống như không khí của một trận bóng đá. Màu cam đại diện cho Hà Lan, vàng – xanh của Thụy Điển, chiếc váy truyền thống sắc sỡ sắc màu của những cô gái người Nga xinh đẹp... Hàng ngàn người không quản ngại đi quãng đường cả hàng trăm km để ủng hộ người thân, bạn bè tranh tài. Đồng thời, đây cũng là dịp để nhiều người tận hưởng không khí mùa hè tuyệt đẹp ở Phần Lan.

Sau màn rước cờ các quốc gia tham dự và diễu hành, cuộc đua nhanh chóng tiến hành với mỗi đợt xuất phát gồm 3 cặp vận động viên. Nội dung thi độc nhất vô nhị

nên khán giả cũng lạ đời. Mỗi khi có cặp vận động viên nào đuối sức, té ngã hay “đánh rơi vợ”, tiếng hò reo, vỗ tay lại vang lên như sấm khắp các khán đài. Và khi cặp đôi ấy về đến đích, khán giả lại cổ vũ rầm rộ dù thời gian hoàn thành đường đua của họ đã gấp đôi người về nhất. Người thua được động viên, chúc mừng hơn hẳn kẻ thắng và đa số thí sinh cũng vui là chính chứ không đặt nặng chuyện giành giải thưởng.

Có đôi cứ chạy một đoạn lại dừng để phát kẹo cho khán giả nhỏ tuổi. Nhiều đôi chịu khó đầu tư trang phục truyền thống đặc sắc bắt chước sự vương vãi, bất tiện khi vận động. Được tham gia hoạt động yêu thích, giới thiệu bản sắc văn hoá nước mình, hoà cùng không khí hội hè độc đáo ở Sonkajarv là niềm vui không gì sánh nổi.

Hội thi công vợ “gây nghiện” đến mức đã thử một lần là khó bỏ, nhiều cặp đôi nước ngoài nhiều lần tới Phần Lan để tranh tài. Nhiều phụ nữ truyền tai nhau rằng cuộc thi công vợ là thước đo chính xác cho tình yêu và mức độ ga-lăng của chồng hay người yêu mình.

Đất nước của nữ quyền

Theo đánh giá của ThS. Mai Thị Diệu Thúy (Giảng viên Trường Đại học Luật - Đại học Huế), Phần Lan là quốc gia Bắc Âu có bề dày kinh nghiệm thực hiện bình đẳng giới và trao

quyền cho phụ nữ suốt hơn một thế kỷ qua.

“Vấn đề này được thể chế hóa trong chính sách, pháp luật từ rất sớm, đặc biệt cơ chế quản lý, đánh giá, giám sát về lĩnh vực này rất hiệu quả. Tại đây, phụ nữ được tạo cơ hội bình đẳng để tiếp cận và thụ hưởng các quyền con người trên mọi lĩnh vực, bao gồm cả chính trị”, ThS. Mai Thị Diệu Thúy nhận định.

Trên thực tế, 50% thành viên Chính phủ, thành viên Hội đồng thành phố và 47% nghị sĩ tại Phần Lan là phụ nữ. Theo đánh giá, Phần Lan là quốc gia tiên phong trong vấn đề bình đẳng giới. Cụ thể, năm 1906, Phần Lan là quốc gia đầu tiên trên thế giới trao quyền bầu cử cho phụ nữ. Bà Tarja Kaarina Halonen - nữ Tổng thống đầu tiên của Phần Lan là biểu tượng về bình đẳng giới với hai nhiệm kỳ kéo dài 12 năm (2000-2012).

Mới đây, Phần Lan cũng có nữ Tổng thống trẻ nhất thế giới – bà Sanna Marin năm nay mới 36 tuổi. Nữ Thủ tướng Phần Lan - Sanna Marin vừa có tên trong danh sách “100 Next” của tạp chí Time, một chỉ số được công bố hàng năm về “những nhà lãnh đạo mới nổi giúp định hình tương lai”. Nữ Thủ tướng trẻ nhất thế giới này là minh chứng rõ nhất cho luận điểm “khả năng lãnh đạo không phụ thuộc vào tuổi tác và giới tính”.

Cùng với đó, có nhiều phụ nữ

trong Nghị viện của Phần Lan liên tục được bầu hai nhiệm kỳ để tham gia công việc của Nghị viện. Ở nhiệm kỳ hiện tại, 93/200 ghế của Quốc hội Phần Lan là phụ nữ. Trong đó, 48% ghế Quốc hội do những nữ nghị sĩ dưới 45 tuổi nắm giữ và có tới 8 nữ nghị sĩ dưới 30 tuổi.

Thực tế, lực lượng lao động nữ giới và nam giới ở đây khá cân bằng: 86% phụ nữ trong độ tuổi từ 25-64 đều được học hết bậc trung học, cao hơn so tỉ lệ này của đàn ông ở Phần Lan là 81%. Chỉ số phụ nữ hài lòng với cuộc sống của mình trung bình của thế giới là 76% nhưng tại Phần Lan lên tới 81%.

Với một nền kinh tế phát triển, Phần Lan có một hệ thống phúc lợi xã hội thuộc hạng tốt nhất thế giới. Đối với các gia đình, để khuyến khích họ sinh con nhằm cải thiện nền dân số già, Phần Lan đưa ra rất nhiều chính sách để giúp đỡ những cặp vợ chồng. Mỗi cặp đôi Phần Lan khi sinh con sẽ không phải lo lắng về các chi phí y tế, bởi nếu không có biến chứng, các mẹ bầu sẽ được thăm khám hoàn toàn miễn phí từ 11 – 15 lần trước khi sinh. Cùng với đó, chi phí sinh con ở Phần Lan cũng không đáng kể.

Trong suốt 8 thập kỷ qua, món quà mang tên “chiếc hộp em bé” luôn được Chính phủ Phần Lan gửi tặng các bà mẹ khi sinh con. Trong đó, món quà có đầy đủ đồ dùng cần thiết cho em bé như quần áo, đồ vệ sinh... Không chỉ có thế, những đứa trẻ ngay khi sinh ra đã được hưởng trợ cấp 100 euro/tháng, từ con thứ 3 là 141 euro/tháng và từ con thứ 5 trở lên sẽ là 182 euro/tháng. Khoản tiền này được cung cấp cho đến khi đứa trẻ 17 tuổi. Với chế độ phúc lợi xã hội tập trung vào sự phát triển của trẻ nhỏ, liên tục trong nhiều năm qua, Phần Lan được bầu chọn là đất nước lý tưởng nhất cho các bà mẹ.

Bên cạnh đó, đây còn là đất nước nổi tiếng với vô số đãi ngộ cho phụ nữ như thời gian nghỉ thai sản dài cho không chỉ mẹ mà còn cả bố để chăm sóc con. Người Phần Lan tin rằng người cha đóng vai trò quan trọng trong sự phát triển của trẻ em. Vì thế, Chính phủ nước này cho phép mỗi năm các ông bố được nghỉ tới 9 tuần để chăm sóc con, trong khi họ vẫn được hưởng 70% lương.

Để có được những thành quả nêu trên, cơ chế bảo đảm thực thi quyền phụ nữ trên thực tế ở Phần Lan thực sự rất hiệu quả. Nhà nước đã rất chú trọng đến việc xây dựng và hoàn thiện bộ máy chuyên trách trong Chính phủ về bình đẳng giới, gồm: Bộ bình đẳng giới phụ trách về lĩnh vực bình đẳng giới, Thanh tra bình đẳng giới.

Trên phạm vi toàn cầu, Phần Lan đóng góp nhiều thông qua tổ chức Liên Hợp quốc về bình đẳng giới và trao quyền cho phụ nữ (UN women). Cụ thể, vào năm 2014, Phần Lan đã hỗ trợ Tổ chức Phụ nữ Liên Hợp quốc (UN Women) 26,5 triệu euro để chi phí cho sự nghiệp bình đẳng giới.

TIỂU LÃNH

Là biến thể nguy hiểm nhất từ trước tới nay

Biến thể mới Omicron chính thức được WHO đặt tên theo bảng chữ cái Hy Lạp hôm 26/11 (theo giờ Việt Nam). Ban đầu nó được gọi là B.1.1.529, lần đầu được phát hiện qua thu thập mẫu xét nghiệm tại Nam Phi vào ngày 9/11, được báo cáo lần đầu cho WHO từ Nam Phi vào ngày 24/11.

B.1.1.529 chứa đựng một số biến thể gây lo ngại. Chúng chưa từng được quan sát thấy trong tình trạng kết hợp này trước đây và riêng protein gai có hơn 30 biến chủng. Điều này quan trọng vì protein gai tạo nên hầu hết các loại vaccine ngừa Covid-19. B.1.1.529 có một lý lịch gen rất khác biệt với các biến thể đang lan truyền hiện nay. Dường như nó không phải là “con cái của Delta” hay “ông nội của Beta”, mà đại diện cho một dòng virus mới của SARS-CoV-2.

Người ta đã biết một số thay đổi về gen từ các biến thể khác cũng như tác động của chúng đối với tốc độ lan truyền hay khả năng lây nhiễm miễn dịch, nhưng vẫn còn nhiều điều chưa được nghiên cứu. Các nhà khoa học đưa ra một số dự báo nhưng vẫn phải nghiên cứu tiếp về mức độ ảnh hưởng của các biến đổi đối với hành vi của virus...

WHO cũng phân loại biến thể này là “biến thể đáng lo ngại”, đồng thời yêu cầu các quốc gia tăng cường giám sát và giải trình tự gene virus biến thể mới này. Theo Hãng tin CNN, một số nhà khoa học cho rằng biến thể Omicron có thể đã xuất hiện ở vùng Nam sa mạc Sahara ở châu Phi vốn có tỷ lệ tiêm chủng vaccine ngừa Covid-19 thấp.

Theo bác sỹ Angelique Coetzee, Chủ tịch Hiệp hội Y tế Nam Phi (SAMA), những bệnh nhân nhiễm biến thể Omicron xuất hiện các triệu chứng rất khác nhưng đều ở thể nhẹ. Bác sỹ này được cho là người đầu tiên xác định sự tồn tại của biến thể Omicron. Được biết, bác sỹ Coetzee đã gọi cho Ủy ban tư vấn Covid-19 Nam Phi từ ngày 18/11, sau khi một gia đình 4 người dương tính với virus xuất hiện các triệu chứng lạ, bao gồm một môi cực độ. Tính đến thời điểm hiện tại, bà đã xử lý hơn 20 bệnh nhân dương tính và bộc phát triệu chứng với biến thể mới, hầu hết là nam giới trẻ tuổi. Phần nửa số bệnh nhân chưa được tiêm chủng. Và không có ca nào bị mất vị giác hay khứu giác. Tuy nhiên, bà Coetzee nhấn mạnh rằng mọi bệnh nhân bà tiếp nhận đều là người khỏe mạnh. Vậy nên, vẫn cần lo ngại về việc người già hoặc bệnh nhân chưa tiêm chủng sẽ gặp phải phản ứng mạnh hơn - đặc biệt là nhóm có tiền sử bệnh tim hoặc tiểu đường.

Thực tế cho thấy, những người đã tiêm chủng 2 mũi vẫn có thể nhiễm biến thể Delta, dù tỷ lệ thấp hơn 3 lần so với những người chưa tiêm. Ngoài ra, người đã tiêm chủng giảm được nguy

Ngày 26/11, Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) chính thức đưa “siêu biến thể” Omicron vào danh sách “những biến thể gây lo ngại” - sánh ngang với Delta, biến chủng vốn đang chiếm ưu thế trong số các ca nhiễm Covid trên phạm vi toàn cầu. Ở thời điểm hiện tại, Omicron là cái tên cực kỳ gây lo ngại cho thế giới và khiến tất cả hoang mang trong những ngày vừa qua.

cơ tử vong tới 9 lần nếu chẳng may nhiễm bệnh.

Theo Giáo sư Paul Morgan, nhà miễn dịch học từ ĐH Cardiff (Anh), điều này có thể cũng sẽ đúng với Omicron. “Tôi nghĩ nó (mức độ bảo vệ) chỉ giảm đi, thay vì mất đi hoàn toàn. Virus sẽ không thể loại bỏ toàn bộ các biểu mô trên bề mặt, vì nếu làm vậy các gai protein sẽ không thể hoạt động được nữa. Nghĩa là dù kháng thể và tế bào T từng chống lại các biến chủng trước kia có khả năng không hiệu quả, sẽ vẫn còn một phần nào đó có tác dụng”, Giáo sư Paul Morgan nói.

Cũng theo Giáo sư Morgan, việc tăng cường miễn dịch cho cộng đồng bằng mũi tiêm thứ 3 sẽ là một nước đi tốt. “Dù phần nửa, thậm chí là 2/3 miễn dịch không còn tác dụng, bạn vẫn sẽ còn lại một ít kháng thể. Và việc bổ sung thêm đương nhiên là tốt hơn”, ông nói.

Đã lây lan ra hàng chục quốc gia

Kể từ khi phát hiện lần đầu vào giữa tháng 11, đến nay, biến thể Omicron đã lây lan ra 19 quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới. Rủi ro toàn cầu liên quan đến biến thể mới này là rất cao. Đây là cảnh báo mới nhất được WHO đưa ra. WHO khuyến cáo, sự gia tăng số ca nhiễm biến thể mới Omicron trong tương lai có thể dẫn đến những hậu quả nghiêm trọng ở một số khu vực.

Tuần trước, một ban cố vấn của WHO cho biết, những người từng nhiễm Covid-19 có khả năng tái nhiễm biến thể Omicron. WHO và các chuyên gia y tế khuyến cáo rằng, trong khi các nhà khoa học đang săn lùng các bằng chứng để giải mã biến thể Omicron, điều các quốc gia cần

làm là đẩy nhanh chương trình tiêm chủng cho người dân.

Ủy viên Y tế của Liên minh Châu Âu (EU) Stella Kyriakides ngày 30/11 kêu gọi, chính phủ các nước thành viên EU tăng cường nỗ lực phát hiện các biến chủng của virus SARS-CoV-2 trong bối cảnh biến thể Omicron đã lây lan ở 10 nước thành viên. Đến nay, Trung tâm Kiểm soát và phòng ngừa bệnh tật châu Âu (ECDC) đã ghi nhận 42 ca nhiễm biến thể Omicron ở 10 quốc gia châu Âu. Phát biểu tại một cuộc hội thảo trực tuyến, người đứng đầu ECDC Andrea Ammon cho biết, nhà chức trách EU đang phân tích 6 ca nghi nhiễm khác, đồng thời cho biết, các trường hợp đã xác nhận chỉ có triệu chứng nhẹ và không có triệu chứng.

Biến thể Omicron khiến số ca mắc mới Covid-19 tăng chóng mặt và gây ra làn sóng dịch lần thứ 4 tại Nam Phi. Theo số liệu, nước này ghi nhận hơn 2.800 ca Covid-19 mới trong ngày 28/11, tăng mạnh so với trung bình 500 ca mỗi ngày của tuần trước. Giới chức y tế Nam Phi cảnh báo, số ca mắc mới có thể tăng đến 10.000 ca mỗi ngày trong thời gian tới. Kịch bản này có thể khiến hệ thống y tế Nam Phi bị quá tải sau 2 đến 3 tuần nữa. Giới chức Nam Phi khuyến cáo, người dân nâng cao cảnh giác, nhanh chóng tiêm chủng, nhưng không

cần phải hoảng loạn vì Omicron.

Singapore đã quyết định thắt chặt các biện pháp kiểm soát đường biên, tăng cường xét nghiệm PCR và dừng kế hoạch nới lỏng hơn nữa các biện pháp giãn cách xã hội để có thêm thời gian chuẩn bị đối phó với biến thể Omicron của virus SARS-CoV-2 gây bệnh Covid-19. Lực lượng liên bộ đặc trách Covid-19 (MTF) tại cuộc họp báo chiều 30/11 cho biết, dù tới nay Singapore chưa có ca nào nhiễm biến thể Omicron nhưng nước này cần triển khai các biện pháp phòng ngừa để giảm thiểu nguy cơ biến thể xâm nhập. Từ ngày 3/12, các biện pháp kiểm soát mới đối với người nhập cảnh sẽ được kích hoạt.

Nhằm ứng phó với biến thể Omicron, ngày 30/11, Bộ Y tế Malaysia kêu gọi người dân nghiêm chỉnh chấp hành biện pháp chống dịch, tiêm mũi vaccine phòng Covid-19 tăng cường và cấm công dân tới 7 nước châu Phi gồm: Nam Phi, Botswana, Eswatini, Lesotho, Mozambique, Namibia và Zimbabwe. Ngoài ra, Malaysia cũng cấm nhập cảnh đối với người nước ngoài đã tới 7 nước nêu trên trong 14 ngày qua. Công dân Malaysia dù đã hoàn

thành tiêm chủng hay không nếu trở về Malaysia từ 7 nước nói trên sẽ phải cách ly 14 ngày tại trung tâm cách ly.

Campuchia đã quyết định hạn chế đi lại đối với 10 quốc gia châu Phi để ngăn chặn sự lây lan của biến thể Omicron. Danh sách này bao gồm những quốc gia như: Nam Phi, Botswana, Mozambique, Zimbabwe, Angola... Theo đó, người từng tới những nước trên trong vòng 3 tuần qua sẽ bị cấm nhập cảnh vào Campuchia. Lệnh cấm sẽ có hiệu lực trong vòng 48 giờ sau khi được công bố.

Bên cạnh đó, sau khi có thông tin về biến chủng mới, nhà chức trách Anh quốc thông báo bổ sung 6 quốc gia tại châu Phi vào “danh sách đỏ”, cấm nhập cảnh đến Anh. Cụ thể, Bộ trưởng Bộ Y tế Anh Sajid Javid cho biết mọi chuyến bay từ Nam Phi, Namibia, Lesotho, Botswana, Eswatini và Zimbabwe sẽ bị hoãn lại kể từ trưa ngày 26/11.

Ngoài ra, mọi công dân Anh và Ireland trở về từ Nam Phi sẽ buộc phải cách ly trong 10 ngày.

Ngày 26/11, ngay sau khi WHO đưa Omicron vào danh sách các “biến thể gây quan ngại”, Nhật Bản đã siết chặt quy định nhập cảnh đối với những người đã từng tới 9 nước châu Phi, gồm: Botswana, Eswatini, Lesotho, Malawi, Mozambique, Namibia, Nam Phi, Zambia và Zimbabwe, theo đó các đối tượng này sẽ phải cách ly tại các cơ sở do chính phủ chỉ định trong vòng 10 ngày sau khi nhập cảnh vào nước này.

Ngày 30/11, giới chức y tế Hàn Quốc cho biết đã phát hiện ca đầu tiên nghi nhiễm biến thể Omicron ở nước này trong bối cảnh Hàn Quốc siết chặt các hạn chế nhập cảnh đối với du khách đến từ châu Phi nhằm ngăn chặn biến thể mới xâm nhập vào nước này. Giới chức y tế Hàn Quốc đã tiến hành xét nghiệm giải trình tự gene đối với một cặp đôi mới tới Hàn Quốc từ Nigeria và cho xét nghiệm dương tính. Kết quả xét nghiệm sẽ được thông báo vào chiều 1/12.

Từ ngày 28/11, Hàn Quốc đã hạn chế cấp thị thực và hạn chế nhập cảnh đối với du khách đến từ 8 nước thuộc khu vực miền Nam châu Phi nhằm ngăn chặn biến thể Omicron xâm nhập vào nước này. Hàn Quốc đã cùng với một loạt nước áp đặt lệnh cấm đi lại tới khu vực này...

HOÀI THU

“ Trong tình cảnh này, các chuyên gia cho biết vẫn sẽ có những mặt tích cực để con người hy vọng. Đầu tiên là việc chúng ta vẫn chưa biết khả năng thực sự của biến thể Omicron trước cộng đồng có độ phủ vaccine rộng. “Rất có khả năng những người đã tiêm đủ 2 mũi, thậm chí là 3 mũi vaccine hiện hành được bảo vệ trước nó”, Tiến sĩ Peter English, cố vấn dịch bệnh đã về hưu cho hay, “Nhưng cũng có thể các vaccine hiện nay chẳng làm được gì trước Omicron cả. Chúng ta chưa có đủ thông tin để biết được chuyện này”.

Một số chuyên gia khác cho rằng, các đột biến đôi khi “bắt tay nhau” và khiến virus trở nên đáng sợ hơn, nhưng đôi khi chúng cũng triệt tiêu lẫn nhau. Ông Jesse Bloom - nhà sinh vật học tiến hóa tại Trung tâm Nghiên cứu Ung thư Fred Hutchinson ở Seattle, Mỹ cho biết: “Về nguyên tắc, các đột biến cũng có thể chống lại nhau. Tuy nhiên, trong trường hợp này, chọn lọc tiến hóa có nhiều khả năng dẫn đến sự lây lan của một biến thể mới với các tổ hợp đột biến thuận lợi hơn là bất lợi”...

”

● Các bệnh nhân mắc biến thể Omicron chủ yếu đều gặp triệu chứng nhẹ nhưng nguy hiểm.

